

REVISTA MUSICAL CATALANA

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

345

REPASSEM
EL LLEGAT
DEL MESTRE

Pierre Boulez

90 ANYS DE TRANSGRESSIÓ

FESTIVALS D'ESTIU

Les cites imprescindibles
de la temporada

DESTINACIONS MELÒMANES

Un passeig per les 10 ciutats
més inspiradores

NÚRIA ESPERT

L'actriu rep el Premi
Nacional de Cultura 2015

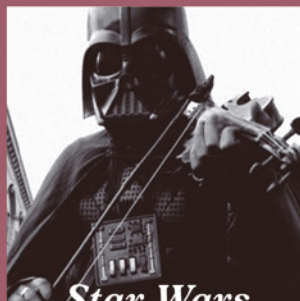
2015 - 2016

El Palau *batega*, viu-lo *en directe!*

Abona't a la nova temporada de *Simfònics al Palau*

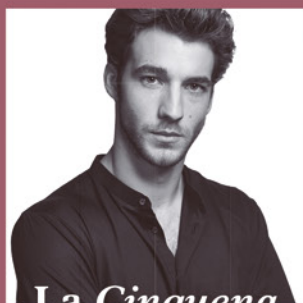
*Carmina
Burana*

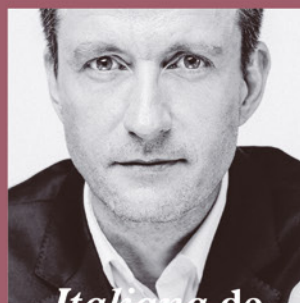
Star Wars
i grans cors
de cinema

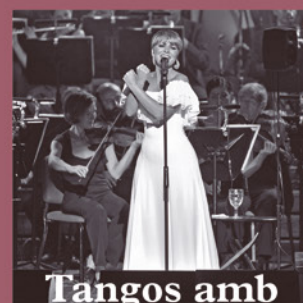
Festival de
valsos i danses

La Cinquena
de Txaikovski

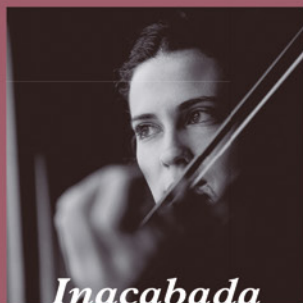
Italiana de
Mendelssohn

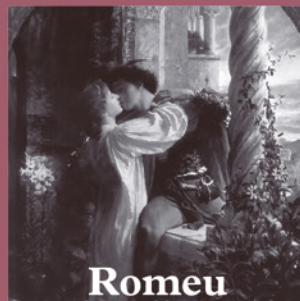
Tangos amb
Pasión Vega

Un americà
a París

Inacabada
de Schubert

*Romeu
i Julieta*

*Quadres d'una
exposició*

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

Abonament Jove amb un 40% descompte

Compra d'entrades i abonaments
a mida a partir del 25 de maig

Taquilles del Palau de la Música

Tel: 902 442 882

abonaments@palaumusica.cat

www.palaumusica.cat

VIVIM EN UN MÓN TAN FRENÈTIC, amb un doll d'informació tan inesgotable, que sovint caiem en el parany de perdre la perspectiva que ens permet entendre quin sentit té la feina que fem, les decisions que prenem; en resum... el perquè de tot plegat. Però a vegades, enmig del tràfec de cada dia, hi ha fets que en la seva suma fan que tot prengui cos i sentit.

Amb l'arribada de la primavera, la Setmana Santa em va permetre conèixer de primera mà la ciutat de Conca, on des de fa 54 anys se celebra la reconeguda Semana de Música Religiosa. A Conca, a més, la qualitat de les propostes musicals combinen el gaudi amb el repertori afí a l'època de l'any, però sense oblidar la responsabilitat de donar suport als músics i compositors del país. El jove compositor de Reus Joan Magrané –XXXI Premio Reina Sofía de Composición Musical– estrenà en aquest àmbit *Tu solus qui facis mirabilia* amb gran èxit, mentre que el Cuarteto Quiroga –guanyador del Premi El Primer Palau fa deu anys– interpretà la impactant *Black Angels* de Georg Crumb, un terratrèmol sonor que sacseja el cor dels oients tot evocant els horrors de la Guerra del Vietnam, de la qual es commemora enguany el quarantè aniversari de l'acabament. La proposta musical de José María Sánchez Verdú a la catedral de Conca i la *Passió segons sant Mateu* a càrrec del Balthasar Neumann Chor foren els altres dos punts àlgids de la programació.

A final d'abril l'Orfeó Català viatjà a Londres 101 anys després de la seva primera visita –de la qual parlem en aquest exemplar– i la seva presència a la capital britànica causà un fort impacte musical, tot demostrant que és un gran ambaiador de la música catalana però també una formació capaç de situar-se a un nivell d'exigència internacional amb rotunditat. Tot just tornar de Londres, el Cor Jove de l'Orfeó Català oferí un magnífic concert al Palau de la Música Catalana amb fragments dels musicals més coneguts d'Albert Guinovart que va permetre escoltar algunes veus solistes –membres del Cor– d'un nivell insospitat. I l'endemà l'organista

Juan de la Rubia –guanyador del Premi El Primer Palau fa onze anys i organista de la Sagrada Família– oferí un concert per recordar agombolat per la Freiburger Barockorchester que el referma en la lliga internacional d'ambaixadors de la música amb denominació d'origen català.

Pocs dies abans, coincidint amb Sant Jordi, un grup de joves estudiants de periodisme de la UAB em preguntaven –per a un treball de la carrera que recullen en el blog Genis Musicals (<http://bit.ly/1E8Anxz>) sobre el paper del periodisme musical i sobre com es reconeix un talent musical. I escrivint aquestes línies recordo que la nostra feina té un sentit: contribueix a donar suport al talent musical i, així, contribuir a la pervivència de la música i de la cultura. ✍

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Lourdes Morgades
és periodista cultural
especialitzada en temes
musicals. Viatja en el
dossier per les ciutats més
musicals cercant la petja
que hi han deixat els músics
que hi van viure.

Xavier Villanueva
és antropòleg, historiador
de l'art i periodista. Màster
en música com a art
interdisciplinari, és l'autor
del reportatge sobre el *Giulia*
Valle Trio.

Vicent Minguet
és musicòleg, doctor en
filologia i màster en arts per
la Universitat de Frankfurt.
Fa una anàlisi del llegat
extraordinari de *Pierre*
Boulez.

Victòria Lloret
és professora als
departaments de
Musicologia i d'Estudis
Ibèrics de la Universitat de la
Sorbona (París). Presenta la
Philharmonie de París.

Marc Busquets
és periodista, crític d'òpera
i màster en Performing Arts
Administration per la New
York University. A *Seducció*
juvenil explica les polítiques
dels grans teatres d'òpera per
atraure els joves.

REVISTA MUSICAL CATALANA

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

Núm. 345 • Juny-Juliol 2015
5a Època • Any XXXI

www.revistamusical.cat
facebook.com/
revistamusicalcatalana
twitter.com/RevistaMusCat

Consell editorial: Rafael Argullol,
Pere Artís, Josep M. Busquets,
Salvador Cardús, Benet Casablancas,
Jaume Comellas, Gabriel Ferrer,
Joaquim Garrigosa, Albert Guinovart,
Carles Guinovart, Lluís Millet i Loras,
Ramon Muntaner, Antoni Pallès, Àlex
Robles Fitó, Antoni Ros Marbà, Àlex
Susanna i Josep Vila i Casañas.

Direcció: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Redacció: Teresa Martínez
revista@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 28

Consell de Redacció: Josep
Barcons, Mercedes Conde Pons,
Elena Cuesta, Sílvia Díez, Javier
Pérez Senz i Pere Romanillos.

Col·laboren en aquest número:
Josep Barcons Palau, Clàudia Brufau,
Marc Busquets, Xavier Cester, Xavier
Chavarría, Mercedes Conde Pons,
Sílvia Díez, Víctor García de Gomar,
Miquel Gené, Victòria Lloret Llopart,
Vicent Minguet, Sergi Moreno-
Lasalle, Lourdes Morgades, Quim
Roser, Lluís Trullén, Jordi Urpi, Xavier
Villanueva i Jacobo Zabalo.

Publicitat: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Edita: Sàpiens Publicacions
(Sàpiens, SCCL)
Fundació Orfeó Català-Palau
de la Música Catalana

**Conceptualització i realització
editorial:**
Àrea de desenvolupament
i nous projectes:
**Sàpiens Publicacions
(Sàpiens, SCCL)**
www.sapienspublicacions.cat

Director de l'àrea: Gerard Birbe
gbirbe@sapienspublicacions.cat

Coordinació: Sílvia Díez

Disseny editorial: Albert Bernat

Il·lustració: Roger Pibernat

Impressió: Rotocayfo
(Impresia Ibérica)

Distribució
UDL Libros

Dipòsit legal: B-34.432/83
ISSN: 1887-2980
Membre de l'APPEC
Membre de CEDRO
Versió digital: iQuiosc.cat

Mariona Carulla i Font, presidenta

c/ Palau de la Música, 4-6
08003 Barcelona
Tel.: 93 295 72 00
Palau de la Música Catalana, telèfon
d'atenció al client: 902 442 882
(de dilluns a dissabte, de 9.30 a 21 h)
www.palaumusica.cat
www.orfeocatala.cat

Amb el suport de:

EDITORIAL 3

IMPRESINDIBLES
Festivals d'estiu. La música no fa vacances 6

NOTÍCIES 12

EN PORTADA
PIERRE BOULEZ
90 anys de transgressió musical 14

ÒPERA
CHRISTINA SCHEPPELMANN
Directora artística del Liceu 18

ACTUALITAT
SEDUCCIÓ JUVENIL
El gran repte de l'òpera 22

CORAL
L'ORFEÓ CATALÀ FA HISTÒRIA
Retorn triomfal a Londres 24

ENTREVISTA
NÚRIA ESPERT
"La música és com un company de vida" 28

DOSSIER
10 CIUTATS MUSICALS
*Un viatge per la història de la música
passejant per les ciutats del món on
els compositors més prestigiosos i
de diferents èpoques han trobat refugi
i inspiració.* 32

DANSA
GREC 2015
Aventura escènica en dansa 40

Portada: Pierre Boulez.
Foto de Harald Hoffmann/DG

Els articles publicats a la «Revista Musical Catalana» expressen només l'opinió de l'autor. «Revista Musical Catalana» no mantindrà correspondència amb els autors d'originals no encarregats i enviats espontàniament a la Redacció.

JAZZ

GIULIA VALLE TRIO

Fent les Amèriques 44

EL COMPOSITOR

DMITRI XOSTAKÓVITX

L'art al servei de les idees 46

L'ÀNIMA DEL SO

DAVID BAGUÉ I SOLER

Violins que transcendeixen 48

ESCENARIS DEL MÓN

LA PHILHARMONIE DE PARÍS

Un espai de música per a tots 52

ACCENTS 56

MÚSICA ENCREUADA 63

MÚSICA A LA RÀDIO 64

MELÒMANS

ALFRED RODRÍGUEZ PICÓ

Meteoròleg 66

24

ALEX MACNAUGHTON

48

QUIM ROSER

IMPRESINDIBLES

DEL 26
DE JUNY
AL 15
DE JULIOL

NITS DE CLÀSSICA DE GIRONA

ANNE SOPHIE VON OTTER

Diversos espais de Girona s'omplen de música del 26 de juny al 15 de juliol amb una altra edició de Nits de Clàssica, en què els millors músics internacionals es troben amb el públic en la proximitat que ofereixen indrets com l'Auditori de la Mercè, el Claustre de la Catedral o del monestir de Sant Daniel.

L'organista Juan de la Rubia torna a tocar l'orgue de la catedral amb improvisacions sobre temes de Bach i obres de Franck, Duruflé i Eduardo Torres.

Grans artistes i una sèrie de *delicatessen* musicals són les claus d'aquest festival que presenta propostes exclusives com Rinaldo Alessandrini i el seu Concerto Italiano; la *mezzo* Anne Sophie

von Otter i el fortepianista Kristian Bezuidenhout; el tenor Ian Bostridge, el violoncel·lista Steven Isserlis i Julius Drake al piano; la soprano Emma Kirkby amb l'acompanyament de Jacob Lindberg al llaüt; el duo pianístic format per Alice Sara Ott i Francesco Tristano; la viola de Tabea Zimmermann amb Javier Perianes al piano o l'Ensemble Plus Ultra interpretant Palestrina i Victoria.

Pierre Boulez tindrà un espai destacat amb la interpretació d'algunes obres del seu catàleg a càrrec d'intèrprets catalans com Miquel Villalba o el Quartet Tana. La JONC farà un programa "swing simfònic" i el cicle Obertura donarà veu als joves talents.

➔ www.auditorigirona.org/nitsdeclassica/cat

LA MÚSICA NO FA VACANCES!

Els festivals s'estenen pels quatre punts cardinals per garantir que ni la música (ni els melòmans) descansin a l'estiu. Ni falta que els fa. Aquesta és una simple tria entre una oferta desbordant, pensada per a tots els paladars. **TEXT** Xavier Cester i Mercedes Conde

PROGRAMACIÓ A CATALUNYA

JULIOL - AGOST

Del 3 de juliol al 30 d'agost. Festival de Música Antiga dels Pirineus

Amb vint-i-sis poblacions del Pirineu i Prepirineu, a les quals enguany se suma una de francesa: Bourg Madame, el FeMAP inaugura la cinquena edició amb una formació que és un dels ambaixadors musicals catalans més destacats del moment: el Quartet Casals. A més, el violoncel·lista Arnau Tomàs, membre fundador del dit quartet, oferirà la integral de les suites de Bach a diferents esglésies pirinenques. La música coral tindrà una presència important en aquesta edició, amb la participació del Cor Infantil Amics de la Unió (que interpretarà l'*Stabat Mater* de Pergolesi i oferirà un passeig musical en les visites de les mines de petroli de Riutort), la Coral Cantiga (amb obres de Monteverdi) i l'Orquestra del Teatre Instrumental i el Cor de Cambra de l'EMM de Berga amb música de Mozart. El FeMAP convida enguany: l'Orquestra Barroca de Sevilla, Tasto Solo, La Xantria i Jordi Domènech (amb el *Cant de la Sibila* en l'anònim mallorquí i *Sibila* de Lasso), l'Acadèmia de Música Antiga del FeMAP, l'Euskal Barrokensemble, Arianna Savall i Petter Udland Johansen, entre d'altres.

➤ www.femap.cat

Del 10 de juliol al 15 d'agost.

Festival Castell de Peralada

El Festival Castell de Peralada aposta més que mai –en la seva 29a edició– per la dansa i la lírica, tot refermant les arrels d'un festival d'estiu abocat des de l'origen a aquestes dues disciplines artístiques. La inauguració del Festival a càrrec del Béjart Ballet Lausanne, el comiat dels escenaris de la ballarina Sylvie Guillem i el retorn de Maria Pagés amb l'espectacle *Yo, Carmen* centren l'apartat de dansa, mentre que la lírica troba els màxims al·licients en l'*Otello* de Verdi amb les veus de Gregory Kunde, Carlos Álvarez i Eva-Maria Westbroek, el concert d'òpera francesa de Juan Diego Flórez i dos recitals de primer nivell: Klaus Florian Vogt i Diana Damrau. El contratenor Max Emanuel Cencic amb *Vespres d'Arnadí* i Dani Espasa i la commemoració del centenari de l'estrena d'*El amor brujo* de Manuel de Falla amb un espectacle de La Fura dels Baus i Carlus Padrissa completen una oferta única que culmina amb l'estrena de *4 Carmen*, una coproducció d'Òpera de Butxaca i Nova Creació, en què s'ha convidat quatre llibretistes i quatre compositors joves a crear la seva pròpia i personal lectura del mite de Carmen. Joan Manuel Serrat, Tom Jones i Luz Casal són alguns dels noms que en completen l'oferta musical.

➤ www.festivalperalada.com

DEL 20
AL 29
D'AGOST

SCHUBERTÍADA DE VILABERTRAN

QUARTET CASALS

LA SCHUBERTÍADA DE VILABERTRAN presenta aquest estiu un cartell excepcional en què destaquen diversos artistes de renom i un canvi substancial en el calendari: de tres setmanes a deu dies, en un intent de concentrar tota l'activitat de manera que la Schubertiada esdevingui un autèntic aparador internacional dels millors intèrprets de la música romàntica de cambra, de lied i, concretament, de Schubert. A mode de resum, per Vilabertran passaran del 20 al 29 d'agost cantants com Measha Bruggersman, Luca Pisoni, Dorothea Röschmann, Sarah Connolly –aquests quatre, debutants a Vilabertran–, Matthias Goerne, Oddur Jonsson i la terrassenca Elena Copons –que també debuta a Vilabertran. I a més, el violoncel·lista barceloní i membre fundador del Quartet Casals, Arnau Tomàs, que oferirà la integral de les *Suites per a violoncel* de J. S. Bach; el violoncel·lista Fermín Villanueva, el Quartet Casals, el Quartet Gerhard i el Quarteto Klimt, els pianistes Iván Martín i Ignasi Cambra i un *ensemble* de músics liderat per Josep Pons ompliran de música l'església de Santa Maria de Vilabertran en la recta final de les vacances estivals.

➤ www.schubertiadavilabertran.cat

De l'11 de juliol al 22 d'agost.

Festival Internacional de Música Pau Casals

El Vendrell acull en la seva 35a edició setze propostes musicals. Solistes com el pianista Paul Lewis, l'organista Michel Bouvard o el guitarrista Pepe Romero són part de la seva oferta, que inclou des de la música barroca al jazz. L'Orquestra Camera Musicae interpretarà el seu programa "De Catalunya al món", preludi de la seva gira europea, amb la participació d'Albert Guinovart i Marta Mathéu, mentre que l'Orquestra Camerata XXI oferirà dos

programes, el primer format per obres del segle XX i el segon amb el jove violoncel·lista Pablo Ferrández, becat per la Fundació Pau Casals. L'Orquestra Da Camera oferirà igualment dos programes, el primer amb el guitarrista Pepe Romero i el segon amb la violinista Antje Weithaas com a solista. També hi participaran la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona, el Cor Lieder Càmera, que celebra el 25è aniversari, i l'Ensemble Meridien, amb una revisió original d'obres de compositors barrocs passats pel sedàs del jazz.

➤ www.auditoripaucasals.cat

JOSEP MOLINA

AGOST

Del 2 al 20 d'agost. Festival de Torroella de Montgrí

La veu, el piano i la música antiga són els protagonistes de la 35a edició del Festival de Torroella de Montgrí, que reafirma la seva aposta pels músics del país i per la promoció dels joves talents amb un Festival Fringe. L'òpera i el lied hi tindran una presència destacada, amb les actuacions de la soprano María Bayo, el tenor Josep Bros en recital i la soprano Anna Prohaska en un concert de música barroca acompanyada de l'Ensemble Arcangelo. L'Acadèmia 1750, fundada pel Festival, interpretarà tres cantates de Bach al costat del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, mentre que el grup francès La Fenice –dirigit per Jean Tubéry– oferirà una versió en concert de *L'Orfeo* de Monteverdi. El piano tindrà una presència destacada amb el retorn de l'estimat pianista bilbaí Joaquín Achúcarro; amb la presentació de Khatia Buniatishvili en el Festival, i les actuacions d'Enrique Bagaría i Jan Lisiecki –aquest darrer acompanyat per l'Orquestra Simfònica del Vallès, sota la direcció de Rubén Gimeno. Rinaldo Alessandrini i el seu conjunt Concerto Italiano, Robert King amb The King's Consort i Jordi Savall amb Hespèrion XXI són d'altres convidats il·lustres.

➔ www.festivaldetorroella.cat

PROGRAMACIÓ ESTAT ESPANYOL

JUNY - JULIOL

Del 19 de juny al 10 de juliol. Festival de Granada

Un dels festivals més veterans de la Península Ibèrica (enguany celebra la 64a edició) no dubta a abraçar diversos estils musicals, des del flamenc fins a la veu mediterrània de Noa, passant pel *new age* de Wim Mertens, però sense abandonar, tanmateix, el seu nucli clàssic. Els principals noms de la interpretació a l'Estat –destaca la programació de les 32 sonates de Beethoven a càrrec de diferents pianistes espanyols– conviuen amb figures internacionals com la violinista Anne-Sophie Mutter o l'Orquestra de París, el segon concert de la qual serà dirigit per Josep Pons. Ben curiós serà el *Rèquiem alemany* de Brahms pel formidable Cor de la Ràdio de Berlín amb una coreografia de Sasha Waltz. Algunes de les propostes de Granada arribaran també a Catalunya, com l'*Egmont* de Beethoven recitat per John Malkovich, o l'esperat espectacle de clausura, *El amor brujo* de Falla (n'és el centenari de l'estrena) a càrrec de La Fura dels Baus.

➔ www.granadafestival.org

DE L'1 AL 30
D'AGOST
A SANT
SEBASTIÀ

QUINCENA DONOSTIARRA

AINHOA ARTETA

SUPERADA LA 75a EDICIÓ, la Quincena Donostiarra, un dels festivals més antics de la Península, convida en aquesta edició formacions orquestrals de prestigi, com la Mahler Chamber Orchestra (Manfred Honeck, director), la Filharmònica de Sant Petersburg (Iuri Temirkanov, director), l'Orquestra de la Ràdio de Colònia (Jukka-Pekka Saraste, director), l'Orquestra Filharmònica d'Oslo (Vassili Petrenko, director) i l'Orquestra de Cadaqués (Alberto Zedda, director), entre d'altres. Enguany, l'òpera tindrà com a protagonista la soprano Ainhoa Arteta en el rol protagonista de *Tosca* de Giacomo Puccini. José María Usandizaga, compositor donostiarra il·lustre serà recordat en el centenari de la seva mort amb la recuperació de la seva primera òpera, *Mendi Mendiyan*. Amb prop de setanta propostes musicals al llarg de tot el mes d'agost en diverses localitats d'Euskadi, el Festival acollirà igualment formacions basques, com l'Orfeón Donostiarra (*Stabat Mater* de Rossini i *Rèquiem alemany* de Brahms). D'altra banda, Javier Perianes, Josep Bros i Grigory Sokolov són alguns dels artistes destacats d'una cita estival històrica.

➔ www.quincenamusal.eus

PROGRAMACIÓ INTERNACIONAL

MAIG

Del 21 de maig al 30 d'agost.
Festival de Glyndebourne

Només els anglesos podrien inventar el que, d'entrada, sembla una extravagància: un teatre d'òpera a la casa de camp d'un potentat. L'excentricitat, però, ha esdevingut, 81 anys després de la seva creació, una realitat d'un nivell artístic exemplar. Situat enmig dels prats de Sussex, al sud de Londres, Glyndebourne aposta per joves talents per sobre de l'*star system*. Amb una programació que enguany disposa de sis produccions, tres de les quals noves: una raresa de Donizetti, *Poliuto*; un clàssic del compositor far del Festival, Mozart, *Die Entführung aus dem Serail*, i un oratori escenificat de Händel, *Saul*. Però Glyndebourne no seria el mateix sense una altra de les seves característiques: el pícnic. Cada funció té una pausa d'hora i mitja per poder sopar, preferentment als jardins de la mansió. Glyndebourne és diferent, i per bé.

www.glyndebourne.com

FESTIVAL DE MUNICH

KAUFMANN

L'ÒPERA ESTATAL DE BAVIERA és un dels grans coliseus lírics del món, amb una temporada que és l'enveja de propis i estranys. El festival que organitza com a cloenda de cada curs és una veritable borratxera operística, una trentena llarga de representacions de dotze títols diferents (més ballet i concerts), un resum concentrat en cinc setmanes dels principals espectacles presentats durant els mesos anteriors, amanit amb algunes primícies. Aquest any, les novetats són sengles muntatges de *Pelléas et Mélisande* de Debussy i *Arabella* d'Strauss, amb l'exquisida Anja Harteros com a protagonista. Algunes representacions es retransmeten a la plaça on es troba el Nationaltheater, amb l'eslògan ben explícit d'"Oper für alle" (òpera per a tothom). Les figures que desfilen per Munic no són pas poques, començant per un ídol del país, Jonas Kaufmann, i continuant amb Anna Netrebko, Diana Damrau, Edita Gruberova, Sondra Radvanovsky o René Pape, entre d'altres. Punt i a part mereix la gran Waltraud Meier, perquè al Festival de Munic serà on la cantant s'acomiarà d'un dels seus papers fetitxe, Isolde.

www.staatsoper.de/en/opera-festival/munich-opera-festival.html

**El Palau
batega,
viu-lo
en directe!**

**Abona't a la nova
temporada 2015-2016**
Palau 100 Grans Veus

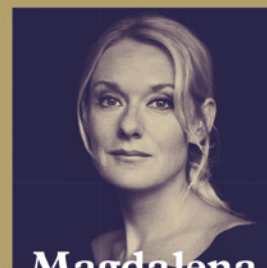
Abonament Jove amb un 40% descompte

Compra d'entrades i abonaments a mida
a partir del 25 de maig

Taquilles del Palau de la Música
Tel: 902 442 882
abonaments@palaumusica.cat
www.palaumusica.cat

**Anna
Netrebko**

**Magdalena
Kožená**

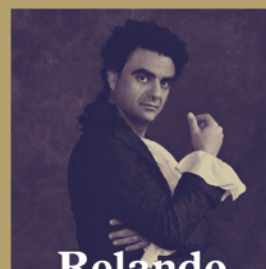
**Juan Diego
Flórez**

**Xavier
Sabata**

**Matthias
Goerne**

**Rolando
Villazón**

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

DEL 25
DE JULIOL
AL 28
D'AGOST

KASSKARA/DEUTSCHE GRAMMOPHON

FESTIVAL DE BAYREUTH

CHRISTIAN THIELEMANN

EL TRET DIFERENCIAL DE BAYREUTH continua sent el seu principal atractiu: el teatre que va crear Richard Wagner per a la representació de les seves òperes en unes condicions òptimes de visibilitat i, sobretot, acústiques. La magnífica qualitat del cor i l'orquestra reunits només per a aquestes dates d'estiu no ha impedit que el nivell artístic de les últimes edicions hagi estat variable. Tant és, la peregrinació dels wagnerians d'arreu del món cap a aquesta petita ciutat de la regió de Francònia continua sent obligada. Després d'un 2014 sense novetats, enguany el Festival estrena una nova producció de *Tristan und Isolde* amb la batuta d'un dels grans directors wagnerians de l'actualitat, Christian Thielemann, i les veus d'Anja Kampe i Stephen Gould com a amants immortals. La direcció escènica, la signa una de les dues besnètes del compositor que lideren el Festival, Katharina Wagner. La seva anterior incursió al mateix teatre, *Die Meistersinger von Nürnberg*, va generar un gran escàndol, però a Bayreuth n'estan més que avesats.

➔ www.bayreuther-festspiele.de/english/english_156.html

JULIOL - AGOST

Del 18 de juliol al 30 d'agost.
Festival de Salzburg

Òpera, concerts simfònics, sessions de cambra, recitals de lied: l'oferta del Festival de Salzburg és àmplia i variada, encara que no hi comptem la no menys extensa programació

teatral. L'edició 2015 és d'impàs mentre no arriba el nou intendent, Markus Hinterhäuser (assumirà el càrrec l'octubre de l'any vinent), i ve marcada per una reducció en el nombre de noves produccions respecte de la direcció anterior, però no per això està exempta d'atractius. Només cal tenir en compte que al

fossat de la majoria de representacions operístiques hi haurà la Filharmònica de Viena. El reclam mediàtic més clar és un nou *Fidelio* amb Jonas Kaufmann i Adrienne Pieczonka en muntatge de Claus Guth. Els amants de la creació operística contemporània estaran més que satisfets amb la nova producció de

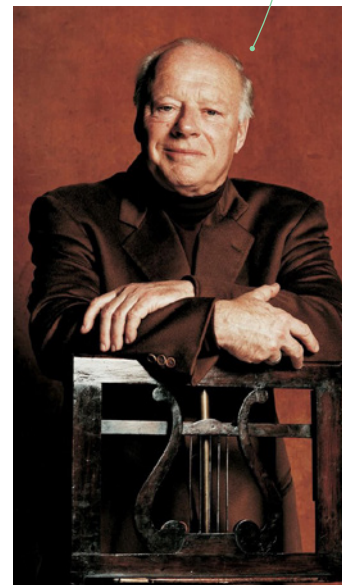
Die Eroberung von Mexico (La conquesta de Mèxic), títol del 1991 del compositor alemany Wolfgang Rihm que arriba de bracet d'un expert com Ingo Metzmacher, i direcció d'escena de Peter Konwitschny. Aquest és només un tast d'un festival pel qual desfilaran Anna Netrebko, Plácido Domingo, Juan Diego Flórez, Cecilia Bartoli, Elina Garanča, Piotr Beczala i un llarg etcètera d'estrelles.
➔ www.salzburgerfestspiele.at

AGOST - SETEMBRE

Del 14 d'agost al 13 de setembre.
Festival de Lucerna

El paradís de les orquestres: aquesta podria ser, en forma breu, la millor definició del Festival de Lucerna. Si algú en necessita proves, només cal recordar alguna de les formacions programades aquest any: Filharmònica de Berlín, Simfònica de Boston, Filharmònica de Viena, Filharmònica de Sant Petersburg, Orquestra de Cambra Mahler, Concertgebouw d'Amsterdam, Simfònica de San Francisco, Staatskapelle de Dresden, Filharmònica d'Israel, Simfònica de Bamberg o Orquestra de Cambra d'Europa. A més, des que Claudio Abbado la va recuperar el 2003, cal comptar amb l'orquestra pròpia del Festival, integrada per solistes de prestigi i membres d'altres formacions. I si encara ens queda alè, val a recordar que la batuta la duran noms com Rattle, Gatti, Nelsons o **Haitink**, així com solistes de primera línia, com la violinista Isabelle Faust, artista convidada aquest any en set programes diferents per mostrar la gran versatilitat d'aquesta violinista que té un repertori excepcional. A més, tots els convidats (i els espectadors) poden gaudir de la qualitat d'un auditori, dissenyat per Jean Nouvel i inaugurat el 1998, amb una acústica ideal i una ubicació (a la riba del llac de Lucerna) de somni.

➔ www.lucernefestival.ch

OBC

ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

KAZUSHI ONO DIRECTOR TITULAR

TEMPORADA 2015-16!

Abona't a partir de
[A la venda a www.auditori.cat]

125€

EL MILLOR REPERTORI

3a, 5a i 9a SIMFONIA **BEETHOVEN**
L'OCELL DE FOC **STRAVINSKY**
BOLERO **RAVEL**
3a i 5a SIMFONIA **MAHLER**
PATÈTICA **TXAIKOVSKI**
FESTIVAL GERSHWIN
MISSA **BERNSTEIN**
DAPHNIS I CHLOÉ **RAVEL**
ROMEU I JULIETA **PROKÓFIEV**
1a, 7a i 13a SIMFONIA **XOSTAKÓVITX**

GRANS INTÈRPRETS I DIRECTORS

LANG LANG
JOSHUA BELL
JORDI SAVALL
ISABELLE FAUST
ALISA WERLESTEIN
ALEXEI VOLODIN

CINEMA I MUSICALS

LA MÀGIA DE BROADWAY PER NADAL
GLADIATOR LIVE
DANNY ELFMAN I TIM BURTON
PIRATES DEL CARIB

COMENÇA
LA FESTA
DE LA
CLÀSSICA!

L'AUDITORI

Lepant 150
08013 Barcelona

www.auditori.cat

L'Auditori és un consorci de

Principals mitjans patrocinadors de l'OBC

Visiteu-nos a

TEMPORADA 2015-16

OBC: NOVA ETAPA

L'OBC COMENÇA nova temporada amb el canvi d'etapa que suposa el nomenament del director japonès **Kazushi Ono** com a titular de l'orquestra per als propers cinc anys. La seva experiència al capdavant del Théâtre de la Monnaie de Brussel·les i de l'Opéra National de Lió l'han convertit en un gran expert en el repertori francès i és per això que serà habitual veure'l dirigir algunes de les obres més rellevants d'aquest repertori, com ho farà la propera temporada amb el *Daphnis et Chloé* de Maurice Ravel. Altres obres magistrals que presentarà al públic de l'OBC són la *Missa* de Leonard Bernstein, la *Quarta Simfonia* de Brahms o la *Cinquena Simfonia* de Prokófiev. El mestre Ono s'estrenarà com a director titular en un concert obert a la ciutadania dins de la Sagrada Família i que també serà la primera vegada que l'OBC actua al temple modernista.

Kazushi Ono

MAY/CIRCUS

100% SIMFONISME

Al llarg de la temporada l'OBC interpretarà més de 80 obres simfòniques, que abasten els últims 300 anys de la història de la música: des del Barroc, amb obres de Bach o Händel, fins a l'actualitat, amb obres d'Hèctor Parra –compositor convidat de L'Auditori i el Palau de la Música Catalana–, Tōru Takemitsu o **Albert Guinovart**, passant pels grans autors simfònics del Classicisme, el Romanticisme i el segle XX. Tindrem el plaer d'escoltar la *Tercera* de Mahler –en el retorn com a director de l'OBC de l'anterior titular, Pablo González–, la *Setena Simfonia*, "*Leningrad*" de Xostakóvitx; la *Cinquena* i la *Novena* de Beethoven; la *Cinquena* de Prokófiev i el seu aclamat *Romeu i Julieta*; la *Quarta* de Brahms, la *Tercera* de Schumann, *La Meva Terra* d'Smetana, *L'ocell de foc* d'Stravinsky, les *Danses simfòniques* de Rachmàinov, *La Potètica* de Txaiovski o el *Bolero* de Ravel, entre d'altres. Enguany, després del Festival Rachmàinov i el Festival Beethoven en les darreres temporades, l'OBC proposa un Festival Gershwin. El virtuós pianista Aleksei Volodin i l'Orquestra n'interpretaran grans obres, com *Rhapsody in blue*, *Concerto in F*, suites de *Porgy and Bess* o *Un americà a París*.

GRANS SOLISTES

Fins a 30 solistes actuaran amb l'OBC aquesta temporada, alguns d'ells internacionalment coneguts com els violinistes Joshua Bell i **Isabelle Faust**; els violoncel·listes Alisa Weilerstein i Gautier Capuçon i altres solistes d'excel·lents, com Aleksei Volodin, Vadim Repin o Viviane Hagner. Un dels esdeveniments de la

temporada serà el concert que Lang Lang oferirà al costat de l'OBC com a pianista i director, tot interpretant Mozart. Una altra novetat és el debut del mestre Jordi Savall al capdavant de l'OBC en un programa amb Bach, Mozart, Salieri i Handel. Una ocasió única per veure el nostre músic més internacional al davant de l'Orquestra del país. Aquesta temporada també dirigirà l'OBC Jan Willem de Vriend, que serà el principal director convidat de l'Orquestra i també n'agafaran la batuta Pinchas Steinberg, Clemens Schuldt o Vassily Sinaïsky entre molts d'altres.

FELIX BRÖDE

IDIL·LI DE CINEMA

L'OBC repetirà l'experiència d'interpretar les millors bandes sonores de cinema amb la projecció en directe; serà concretament amb *Gladiator* i *Pirates del Carib*. El tercer concert de cinema estarà protagonitzat pel binomi Tim Burton i Danny Elfman, tot recuperant fragments de pel·lícules com *Alicia al País de les Meravelles*, *Batman*, *Pesadilla antes de Navidad* i *Eduardo Manostijeras*, mentre que per Nadal la màgia de musicals emblemàtics com *Sonriures i llàgrimes*, *Oliver* o *La Bella i la Bèstia*, pujarà a l'escenari de L'Auditori.

IBERCAMERA

TEMPORADA A BARCELONA

LES CONEGUDES *Variacions Enigma* del compositor anglès Edward Elgar no s'havien sentit encara en la temporada d'Ibercamera en els 32 anys que porta de trajectòria. En el dotzè i darrer programa de la 2015-16, la Royal Philharmonic Orchestra dirigida per un habitual d'Ibercamera, Pinchas Zukerman, les interpretarà en un programa que inclou també el *Doble concert per a violí i violoncel* que el també violinista tocarà al costat de la violoncel·lista Amanda Forsyth. L'enigma, tema de la temporada que l'artista Frederic Amat ha explorat en la il·lustració que decora la portada del programa 2015-16, vindrà de bracet també de noves incorporacions a un cartell en què els habituals són així mateix protagonistes. Enigmes per resoldre, doncs, seran el pianista Christian Blackshaw interpretant Mozart amb la Simfònica de Bamberg, l'orquestra Instruments of Time and Truth que dirigeix Edward Higginbottom, especialista en Händel (*El Messies*), o la violoncel·lista Ildiko Szabó (Haydn) amb l'Orquestra Simfònica de Viena. Els pianistes Daniil Trifonov i Varvara –apostes d'Ibercamera– oferiran sengles recitals, i tornarà Valeri Gergiev amb la Filharmònica de Munic, Viktoria Mullova amb sonates i partides de Bach, el binomi Daniel Harding-Maria João Pires amb la Simfònica de la Ràdio de Suècia i Natalia Gutman interpretant tres suites per a violoncel de Bach. El pianista Wayne Marshall oferirà una nit americana dirigint l'Orquestra de la Ràdio de Colònia amb obres de Gershwin i Bernstein.

Wayne Marshall

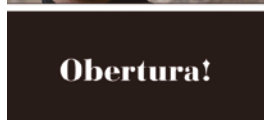
Festival Nits de Classica

Girona 2015 · 26 juny / 15 de juliol

Divendres, 26 de juny. 21 h · Catedral de Girona. ENTRADA GRATUÏTA

Juan de la Rubia, orgue
El rei dels instruments

Dies 27 i 28 de juny · Claustre de sant Domènec. ENTRADA GRATUÏTA

Joventuts Musicals de Girona:
Giulia Ballare, guitarra / **Susses Trio**
Maria Pujades (soprano), **Oriol Mallart** (baríton), **Claudio Suzin** (piano)

Diumenge 28 de juny. 21 h · Auditori de la Mercè. Preu: 25 €

Concerto Italiano
Rinaldo Alessandrini, director
Il pastor fido: madrigals de Monteverdi, D'India, Wert...

Dimarts 30 de juny. 21h · Claustre de la Catedral. Preu: 20 €

Anne Sofie Von Otter, mezzosoprano
Kristian Bezuidenhout, fortepiano
La veu estimada i el fortepianista d'or

Diumenge 5 de juliol. 21 h · Claustre de la Catedral. Preu: 15 €

Ian Bostridge, tenor / **Steven Isserlis,** violoncel
Julius Drake, piano
Trio de sensibilitats

Dissabte 6 de juliol. 21 h · Claustre del Monestir de sant Daniel. Preu: 15 €

Emma Kirkby, soprano
Jacob Lindberg, llaüt
Cançons de Dowland, Purcell, Byrd, Lawes i Mudarra

Dimarts 7 de juliol. 21 h · Auditori de la Mercè. Preu: 12 €

Alice Sara Ott, piano
Francesco Tristano, piano
Els Ballets Russos de Diaghilev: Scandale!

Dijous 9 de juliol. 21 h · Catedral de Girona. Preu: 15 €

Ensemble Plus Ultra
Una catedral sonora: polifonia vocal del XVI

Dissabte 11 de juliol. 21 h · Claustre de la Catedral. Preu: 15 €

Tabea Zimmermann, viola
Javier Perianes, piano
Dos titans junts en primícia

Diumenge 12 de juliol · Plaça del Vi i Teatre Municipal de Girona. ENTRADA GRATUÏTA

Homenatge a Pierre Boulez:
Miquel Villalba, piano - **Quartet Tana**

Dimecres 15 de juliol. 21h · Sala X. Montsalvatge (Auditori de Girona). ENTRADA GRATUÏTA

JONC (Jove Orquestra Nacional de Catalunya)
Manel Valdivieso, director · Swing simfònic!

Més informació: www.auditorigirona.org/nitsdeclassica · 872 08 07 09

CANALS DE VENDA: WEB i TAQUILLES

Segueix-nos a:

FUNDACIÓ AUDITORI
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

Pierre Boulez posant
per a Deutsche
Grammophon, la
discogràfica amb
la qual ha editat la
majoria de discos.

FINS AL 28
DE JUNY
EXPOSICIÓ A
LA PHILHARMONIE
DE PARIS

JÖRG REICHARDT / DEUTSCHE GRAMMOPHON

90 ANYS AMB PIERRE BOULEZ

BOULEZ ÉS UN DELS COMPOSITORS QUE HAN DETERMINAT L'EVOLUCIÓ MUSICAL A PARTIR DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX I UN DELS DIRECTORS D'ORQUESTRA MÉS IMPORTANTS DE LA SEVA GENERACIÓ. PER CELEBRAR-NE ELS 90 ANYS, REPASSEM EL SEU LLEGAT EXTRAORDINARI.

TEXT *Vicent Minguet*

El nom de Pierre Boulez (Montbrison, 1925) s'ha imposat en el decurs dels darrers decennis com una de les personalitats majúscules de la música del nostre temps. Compositor, teòric i pedagog, però també director d'orquestra i gestor, Boulez representa de manera exemplar la voluntat de renovació i modernització constant de la vida musical que va caracteritzar la generació posterior a la Segona Guerra Mundial.

Les seves primeres obres, com ara la *Primera Sonata* (1946), per a piano, mostren fins a quin punt la voluntat col·lectiva de renovació es materialitzà inicialment per mitjà de l'anorreament dels codis expressius de la tradició. El treball amb Messiaen a París a penes va deixar una empremta identificable en l'estètica purista de Boulez. Eren els anys de l'ocupació nazi de França. La marca més destacable va aparèixer més tard. Provenia dels terrenys literari i pictòric: Mallarmé, Char, Joyce, Kandinski o Klee esdevenien aleshores les referències pel que fa a la concepció de l'expressió artística i de la forma. ➤

D'esquerra a dreta, Pierre Boulez l'any 1957 en ple procés creatiu. Al costat, al Palau de la Música i Congressos d'Estrasburg el 1983, i més recentment compartint amb els joves de l'Orquestra de l'Acadèmia de Lucerna i Pablo Heras-Casado.

SUSANNE SCHAPOWALOW / INTERNATIONALES MUSIKINSTITUT DARMSTADT

B. MEYER / ARCHIVES IRCAM - CENTRE POMPIDOU

En el camp sonor, el model inicial fou Webern, l'obra del qual Boulez donava a conèixer en els anys cinquanta com a director del Domaine Musical. Webern va marcar profundament el seu estil: la "serialització" dels paràmetres musicals –altures, dinàmiques, duracions, atacs i timbres– n'és un dels resultats més remarcables. Ho mostren obres com ara *Structures* (1952) per a dos pianos, en què el sistema serial ateny fites de racionalització extrema. Més tard, en *Le marteau sans maître* (1955), per a conjunt instrumental i veu, Boulez mostrava novament el refús de la tradició, alhora que desautoritzava les avantguardes que li eren més properes en el temps: d'una banda, s'allunyava de l'expressionisme de Schönberg i, de l'altra, negava l'esforç de preservació del neoclassicisme d'Stravinsky. *"Penso que entrem en una nova era, en què la càrrega de la història ja no comptarà més"*, deia Boulez. L'ambició del serialisme era total.

CREAR UN NOU PARADIGMA

Tanmateix, l'experiència de la direcció d'orquestra marca l'evolució estètica de Boulez. El seu llenguatge musical supera finalment l'alt grau de determinisme i l'especulació serial. *"La invenció –ens diu Boulez– ha de ser essencialment flexible. Cal preservar-ne la independència i la flexibilitat. Hom hauria de poder decidir en tot moment, i això no era possible amb l'extrema rigidesa de les estructures."* Tot i això, mai no abandona l'esperit d'abstracció formalista que el caracteritza. La seva música tradueix un pensament extremament refinat mitjançant un vocabulari sonor ric i basat en un conjunt senzill d'oposicions de conceptes de base estructuralista –"temps llis" i "temps estriat". Fet i fet, Boulez va donar vida i sentit a una nova mutació estètica en el terreny musical, va bastir un nou espai lliure.

La internacionalització de la figura del director d'orquestra va arribar definitivament en els anys setanta, amb Boulez al capdavant d'algunes de les millors orquestres: la Filharmònica de Nova York, la Simfònica de la BBC de Londres i la Simfònica de Cleveland. Les experiències prèvies havien portat al primer pla aspectes com els problemes de la interpretació musical, l'actualització del repertori i de les programacions, o la renovació del públic. Aques-

"LA CÀRREGA DE LA HISTÒRIA JA NO COMPTARÀ MÉS", DEIA BOULEZ

tes preocupacions van cristal·litzar en la concepció de l'IRCAM: un espai per a la recerca col·lectiva, dotat, a més, d'un conjunt musical professional i autònom, l'Ensemble Intercontemporain. Fundat el 1976 sota la direcció de Boulez, el conjunt reunia un total de 31 solistes del més alt nivell, i aviat es va transformar en un dels instruments privilegiats del panorama musical internacional. La importància històrica d'aquestes institucions –fruit de la transformació econòmica i social del darrer terç del segle XX– manifestava un canvi evident de paradigma: l'imperatiu històric de la tradició quedava definitivament substituït per les possibilitats de la recerca i de l'experimentació.

DEIXANT EMPREMTA

Model de rigor, Boulez assumia projectes ambiciosos, com ara la direcció musical de la *Tetralogia* de Wagner o l'enregistrament integral de les obres de Schönberg, Webern, Stravinsky, Debussy o Bartók. Més tard, amb la maduresa del gest, arriba també el moment de Mahler. Tanmateix, Boulez continua insistint que *"és ara o mai que ens hem de desprendre de la memòria de tantes coses per progressar"*. Aquest progrés, la mirada de Boulez cap al futur, el simbolitza l'Orquestra de l'Acadèmia de Lucerna, un projecte pedagògic que li és confiat l'any 2004, i que combina fins al 2012 amb la realització simultània de classes magistrals per a joves directors d'orquestra. Quedaven enrere els anys feliços de la *belle époque* a Darmstadt, les classes a l'Acadèmia de Música de Basilea (1960-1962) i les memorables lliçons magistrals al Collège de France (1976-1995).

LUCERNE FESTIVAL ACADEMY / PRISKA KETTERER

El seu llegat sonor, als 90 anys, i amb obres d'una textura i d'un gest instrumental únics –com ara *Pli selon pli* (1962) o *Sur incises* (1996-1998)–, és el testimoni més fefaent del passat musical immediat. Un passat en què, sense por d'avançar, Boulez va saber assumir els reptes que tota invenció artística ha d'afrontar per convertir-se en una part ineludible de la història. La continuïtat d'aquesta s'estableix, segons Boulez, gràcies a “*l'excès de tensió que es col·lapsa bruscament, per partir una altra vegada de zero i carregar-se novament fins al punt següent de col·lapse*”. És en aquest sentit que cal entendre la seva creació: com a fruit irredimible del temps de reconstrucció que va prosseguir l'immens punt de col·lapse provocat per la Segona Guerra Mundial. ▶

EL LLEGAT SONOR DE BOULEZ

La tasca infatigable de Boulez com a compositor i director ens ha llegat una quantitat immensa de registres sonors. D'una banda, tenim les gravacions de la seva pròpia obra (DG). De l'altra, hi ha les in comptables versions que com a director ha fet d'algunes de les millors obres de la història de la música, i amb les millors orquestres. Des de Händel o Beethoven fins a Stockhausen, passant per Wagner, Mahler, Berlioz, Debussy, Stravinsky o Bartók.

Amb motiu del seu norantè aniversari, les discogràfiques amb què Boulez ha treballat han aprofitat l'avinentsa i també han editat la integral dels seus registres. A més, la Philharmonie i el Museu de la Música de París li dediquen una exposició que estarà oberta al públic fins al 28 de juny.

DG – Pierre Boulez – Obres Completes (13 discos)

DG – Pierre Boulez 20th Century (44 discos)

Sony – The Complete Columbia Album Collection (67 discos)

Warner Classics – Pierre Boulez. The Complete Erato Recordings (14 discos)

ÒPERA

CHRISTINA SCHEPPELMANN

DIRECTORA ARTÍSTICA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

“SI NO ESTIMULEM ELS ARTISTES, ¿D’ON SORTIRAN ELS COMPOSITORS DEL FUTUR?”

TEXT Mercedes Conde Pons

Christina Scheppelmann ens parla amb detall del present i el futur del Gran Teatre del Liceu, que aquesta nova temporada inclourà una òpera contemporània i una seductora llista de clàssics.

MERCEDES CONDE: Quins són els punts forts a nivell artístic d’aquesta temporada?

CHRISTINA SCHEPPELMANN: Sens dubte, *Written on skin* de George Benjamin, que vaig sentir en l’estrena a Ais de Provença i que ja em va semblar que calia donar a conèixer arreu; també el *Benvenuto Cellini* de Berlioz, que només s’ha fet una vegada en la història del Liceu i que ve amb una producció que va tenir molt d’èxit de crítica i públic a Londres, o la *Lucia di Lammermoor* de Donizetti, en el debut de Juan Diego Flórez en el rol d’Edgardo, són els plats forts de la temporada. Crec, però, que el més interessant serà l’estrena espanyola de *Written on skin*.

MC: Creu que la gent està preparada per rebre l’òpera de nova creació amb els braços oberts?

CS: Segons la meva experiència amb la nova creació operística als Estats Units, allà els

compositors tenen més en compte el gust dels oients i, per tant, les seves obres es fan més sovint, com les de John Adams, Carlisle Floyd, William Bolcom i Kevin Puts i, per tant, la llista d’obres contemporànies que s’han establert en el repertori és força llarga. A Europa això passa una mica menys i crec que s’ha d’estimular, però també en un format més petit.

MC: A Europa, ¿als compositors els costa escriure més pensant en el públic?

CS: No és tant que no escriguin per al públic, sinó que hi ha hagut una altra evolució en els estils de composició i crec que el públic ha arribat a un punt de saturació i, per tant,

cal arribar a un equilibri. Jo no dic que sigui necessari que el compositor faci obres fàcils i donar només al públic el que vol, però arriba un moment en què un ha de saber veure si allò que fa no funciona i analitzar per què el públic no va a l’òpera; un ha de pensar què és el que fem i per a qui. I naturalment es pot fer molt més si es fa en petit format, en un teatre petit, perquè la sala gran comporta un risc més gran, també.

MC: El Liceu es planteja actuar en aquest sentit?

CS: No a curt termini, però sí que ens agradaria en un futur. Cal tenir en compte que els problemes econòmics del Liceu continuen

TEATRE DE REPERTORI O D’STAGIONE?

“La barreja de tots dos sistemes seria el millor per al bon funcionament d’un teatre que permeti, per exemple, combinar dues òperes al mateix temps però durant un període limitat—diu Scheppelmann—. Així hi ha més qualitat, perquè hi ha més assajos i un mateix càsting. El sistema de repertori fa que a vegades els companys es trobin per primer cop directament a l’escenari i cal tenir en compte que acostumen a tenir una companyia amb cantants estables, cosa que suposa un cost fix elevat. Tanmateix, un teatre com l’*Staatsoper* de Viena (de repertori) té una subvenció de l’Estat de 100 milions d’euros anuals, a més dels ingressos de taquilla, etc. És una altra dimensió”.

existent, no podem mentir. Però ens hem de dirigir, a poc a poc, en aquella direcció. El Foyer ofereix aquesta possibilitat. Si no estímulen els artistes, ¿d'on sortiran els compositors del futur?

MC: Què hi ha del postergat projecte de l'òpera de Benet Casablanca?

CS: El pla ja estava fet i, per tant, aquest és un tema que hi ha damunt la taula. Es farà a llarg termini i el compromís i el contracte existeixen. Hi ha diàleg amb Casablanca i volem treballar-ho en particular amb ell, el llibretista i els cantants, i intentar de visualitzar ja alguna escena. És important fer-ho amb antelació per no haver de fer canvis en els assajos. I com que hi ha temps, no hi ha pressió i jo crec que serà un projecte molt bonic.

MC: La línia de programació de la propera temporada és força conservadora: tres Verdis, un Puccini i cap Strauss, ni Janáček ni Britten...

CS: Hem de tenir en compte que el Liceu fa un nombre limitat d'òperes a l'any, no som com Viena que fa quaranta-sis òperes diferents a l'any. És cert que s'han programat títols que arriben bé al públic, però la visió de futur és que es pugui fer una bona mescla de títols, equilibrada, una mica diferent de l'actual. *Written on skin* està en la temporada perquè n'hi havia l'oportunitat, però també perquè jo vaig creure que calia introduir una òpera contemporània, perquè si no, efectivament, la temporada es quedava gairebé reduïda als clàssics.

MC: Vostè va dir que un dels seus projectes a assolir seria el de crear un Opera Studio al Liceu com tenen alguns teatres alemanys i nord-americans. En quin punt està el projecte?

CS: Aquest és un projecte que, d'entrada, no comporta cap benefici econòmic per al Teatre, sinó més aviat un cost. A llarg termini, en canvi, sí que comporta beneficis, però hi ha un període de transició en què no és rendible. La intenció per part del Liceu hi és, però hi ha molts problemes que cal resoldre abans, com són el període de transició en la creació del projecte i la part econòmica: l'espai d'assaig per als membres de l'*opera studio*, contractació de preparadors vocals i d'idiomes, etc. És tot una mica més complex que contractar uns cantants i dir que el programa s'anomena Young Artists; però sí que crec que és una necessitat del Teatre i, en general, dels teatres de tot Espanya. ¿D'on sortiran els cantants del futur, del conservatori? Les plataformes que existeixen, com Amics de l'Òpera de Sabadell, o la de Sarrià

UN TÍTOL PER DESCOBRIR L'ÒPERA

"La meua òpera favorita per a gent que mai no ha anat a l'òpera és Elektra d'Strauss. Els joves d'avui dia que no han anat mai a l'òpera estan acostumats a veure violència, soroll i sang per televisió, al cinema i en videojocs; Elektra ofereix això en només una hora i quaranta minuts. De la propera temporada del Liceu recomano Written on skin de George Benjamin, perquè no és una òpera gaire llarga i la història té molt d'impacte. És una mena d'El silenci dels anysells però en versió operística (el llibret recull la famosa llegenda del trobador provençal Guillem de Cabestany narrada per Boccaccio al Decameró). També recomanaria La Bohème de Puccini, un clàssic, i La flauta màgica, que en aquesta producció de la Komische Oper de Berlín ofereix una visió molt plàstica i animada, amb l'estètica del cinema mut."

VERSIO
AMPLIADA A
WWW.REVISTA
MUSICAL.CAT

A. BOFILL

són molt útils però no suficients. Per a mi el millor model és el de San Francisco, que té d'entrada el Maryland Program: vuit setmanes de tallers, concerts, òpera, i després se n'escullen els millors, que obtenen un contracte de dos anys al teatre. D'aquest programa han sortit artistes com René Fleming, Thomas Hampson, Federica von Stade, Deborah Voigt, Joyce DiDonato, Rolando Villazón...

MC: Roger Guasch va comentar en la presentació de la temporada que opten per fer menys coproduccions perquè en gran part dels casos resulta molt més car que no pas llogar, per bé que la tendència anterior era la contrària...

CS: Crec que els darrers anys s'han fet moltíssimes coproduccions; la reducció, doncs, és respecte d'aquest excés. I sempre cal mirar si val la pena econòmicament, perquè si tu fas una coproducció amb un teatre dels Estats Units, cal comprovar si el cost de transport, emmagatzematge i assegurances d'aquesta coproducció et compensa. La producció de Temirkanov de *La llegenda de la ciutat invisible de Kitej*, per exemple, no és només costosa de muntar sinó d'emmagatzemar. Són quinze contenidors! Crec que els anys de Zeffirelli ja han passat...

MC: Peter Burian va cessar en el càrrec com a director del Cor del Liceu fa unes setmanes. Quan preveuen tenir un nou director del Cor? Pensen en algú del país?

CS: Ens estan arribant noms i alguns ja els coneixem, i també estem valorant propostes que es van presentar quan es va obrir el procés en marxar José Luis Basso. D'altra banda, confiem molt en Conxita Garcia, perquè ella té molta experiència i és absolutament capaç de sostenir el Cor. En principiensem acabar l'actual temporada amb ella com a responsable del Cor i amb vista a la propera temporada ja veurem. ▶

LA TEMPORADA 2015-16 DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

♦ **Nabucco de Giuseppe Verdi.** Del 7 al 22 d'octubre. La inauguració de la temporada amb un clàssic de Verdi en una coproducció del Liceu amb els teatres de Milà, Londres i Chicago (Daniele Abbado en signa la versió escènica) i veus verdianes com les d'Ambrogio Maestri, Martina Serafin o Marianna Pizzolatto, sota la direcció de l'expert Daniel Oren.

♦ **Benvenuto Cellini d'Hector Berlioz.** Del 8 al 19 de novembre. Terry Gilliam (un dels fundadors dels Monty Python) dirigeix la celebrada producció de l'English National Opera d'aquesta monumental òpera que té la direcció musical de Josep Pons i les veus de John Osborn i Eric Halfvarson.

♦ **Lucia di Lammermoor de Gaetano Donizetti.** Del 4 al 29 de desembre. El debut com a Edgardo de Juan Diego Flórez és un dels esdeveniments de la temporada en un clàssic del *bel canto* que disposa de les veus d'Elena Mosuc, María José Moreno i Ismael Jordi (alternant-se amb el peruà), sota la direcció de Marco Armiliato.

♦ **Otello de Giuseppe Verdi.** Del 21 de gener al 7 de febrer. El clàssic de Shakespeare en la vibrant partitura d'un madur Verdi serà servit per les veus d'Aleksandr Antonenko –una de les revelacions en la constel·lació dels tenors actuals–, Carmen Giannattasio i Marco Vratogna, sota la direcció de Philippe Auguin.

♦ **Otello de Gioachino Rossini.** Dies 3 i 6 de febrer. El nord-americà Gregory Kunde oferirà en versió de concert la de l'òpera de Rossini acompanyat de la jove Julia Lezhneva en el seu debut al Liceu i els altres dos tenors de l'òpera: Lawrence Brownlee i Yijie Shi.

♦ **El capvespre dels déus de Richard Wagner.** Del 28 de febrer al 19 de març. La darrera jornada de la *Tetralogia* en la visió de Robert Carsen per a l'Òpera de Colònia tancarà una versió amb grans veus, com les d'Irène Theorin, Lance Ryan, Hans Peter König o Michaela Schuster, sota la direcció de Josep Pons.

♦ **Written on skin de George Benjamin.** Dia 16 de març (estrena a l'Estat espanyol). Considerada "la millor òpera escrita els darrers

vint anys", segons el diari «Le Monde», l'òpera de Benjamin arriba en primícia al Liceu amb veus imponents com les de Barbara Hannigan i Christopher Purves, la Mahler Chamber Orchestra –a qui va dedicada la partitura– i direcció musical del mateix autor. 🎵

♦ **Simon Boccanegra de Giuseppe Verdi.** Del 12 al 29 d'abril. Plácido Domingo celebrarà els cinquanta anys del seu debut al Liceu interpretant el rol protagonista (com a baríton) d'aquesta obra de grans dimensions, en què l'acompanyaran les veus de Ramón Vargas, Ferruccio Furlanetto i Davinia Rodríguez, en la ja coneguda coproducció amb Ginebra de José Luis Gómez.

♦ **Serse de Georg F. Händel.** Dies 15 i 16 d'abril. Estrena al Gran Teatre del Liceu, aquesta òpera coneguda perquè inclou la famosa ària "Ombra mai fu", vindrà en l'experta versió musical de l'Ensemble Matheus i Jean-Christophe Spinosi i les veus de la magnífica mezzosoprano Malena Ernman i la soprano Veronica Cangemi.

♦ **I Capuleti e i Montecchi de Vincenzo Bellini.** Del 17 de maig a l'1 de juny. Riccardo Frizza dirigirà aquesta deliciosa versió del *Romeu i Julieta* de Shakespeare en una producció de les òperes de Munic i San Francisco i una parella vocal excepcional: Elina Garanča com a Romeo i Patrizia Ciofi com a Giulietta.

♦ **La Bohème de Giacomo Puccini.** Del 18 de juny al 8 de juliol. Aquesta òpera és ideal per acostar-se al gènere i també per descobrir nous talents lírics, com Tatiana Monogarova, Nathalie Manfrino i Mathew Polenzani i els dos guanyadors del darrer Concurs Viñas: Olga Kulchynska i Anatoli Sivko.

♦ **La flauta màgica de W. A. Mozart.** Del 18 al 28 de juliol. El desembarcament a Barcelona de la companyia de la Kömische Oper de Berlín permetrà descobrir una visió del *singspiel* de Mozart, basat en l'estètica del cinema mut dels anys vint del segle passat. Producció escènica, cantants i director musical són membres de la companyia alemanya.

🌐 www.revistamusical.cat/?p=11935

FESTIVAL CASTELL PERALADA

Juliol-Agost 2015
El clàssic de l'estiu!

10-11 JULIOL | AUDITORI PARC DEL CASTELL

DANSA

ESPECTACLE INAUGURAL

Béjart Ballet Lausanne

Enamora't de l'esperit Béjart!

17 JULIOL | AUDITORI PARC DEL CASTELL

CENTENARI

El Amor Brujo, el fuego y la palabra

La Fura dels Baus reinventa el clàssic de Manuel de Falla

Josep VICENT - Direcció musical
Carlus PADRISSA - Direcció d'escena
ORQUESTA JOVEN DE ANDALUCIA
Amb Marina HEREDIA i Pol JIMENEZ

24 JULIOL | AUDITORI PARC DEL CASTELL

DANSA

PREMIÈRE A ESPANYA

Sylvie Guillem *Life in Progress*

Per darrera vegada als escenaris.

Coreografies de Mats EK, William FORSYTHE
Akram KHAN i Russel MALIPHANT

31 JULIOL | ESGLÉSIA DEL CARME

RECITAL LÍRIC

Klaus Florian Vogt

El Lohengrin de Bayreuth debuta a Peralada
Jobst SCHNEIDERAT - Piano

1 AGOST | AUDITORI PARC DEL CASTELL

ÒPERA

Torna la Gran Òpera Otello de Giuseppe Verdi

Gregory KUNDE
Eva-Maria WESTBROEK
Carlos ÁLVAREZ
Orquestra i Cor GRAN TEATRE DEL LICEU
Paco AZORÍN - Direcció d'escena
Marco ARMILIATO - Direcció musical
Estrena Nova Producció

5 AGOST | CLAUSTRE DEL CARME

**ÒPERA
CONTEMPORÀNIA**

Òpera 4Carmen

El mite de Carmen des de la visió de quatre compositors i llibretistes.

6 AGOST | AUDITORI PARC DEL CASTELL

GALA D'ÒPERA

Juan Diego Flórez

El gran tenor torna al Festival amb el seu últim èxit *L'Amour*

Orquestra de Cadaqués
Espartaco LAVALLE - Direcció musical

10 AGOST | ESGLÉSIA DEL CARME

CONCERT LÍRIC

Max Emanuel Cencic

Els contratenors i el Barroc estan de moda

Orquestra Barroca VESPRES D'ARNADÍ
Dani ESPASA - Direcció musical

11 AGOST | ESGLÉSIA DEL CARME

RECITAL LÍRIC

Diana Damrau

L'estel·lar soprano debuta al festival en format íntim

Helmut DEUTSCH - Piano

13 AGOST | AUDITORI PARC DEL CASTELL

DANSA

María Pagés Cía. Yo, Carmen

Dues dones i tota l'essència del flamenc

INFORMACIÓ I VENDA D'ENTRADES:

www.festivalperalada.com - T. 902 37 47 37

també a www.ticketmaster.es i Tiquet Rambles del Palau de la Virreina de Barcelona

SEDUCCIÓ JUVENIL

EL GRAN REpte DE L'ÒPERA

Joventut i òpera no eren un maridatge freqüent, però des de fa una dècada un nou fenomen aconsegueix atreure el públic jove cap als coliseus operístics. I des de Nova York a Milà, tots els teatres tenen la seva política per fer-ho possible.

TEXT Marc Busquets

Òpera i els joves són com una parella aparentment mal avinguda, en la qual un té molts prejudicis respecte de l'altre i en què el primer està condemnat a entendre's amb els segons per garantir-se la supervivència. Per als joves l'òpera és aparentment un espectacle llarg, avorrit i elitista, en el qual senyors estirats vestits d'etiqueta paguen entrades caríssimes per veure una dona grassa amb casc de víking que crida durant hores en una llengua estrangera sobre temes més aviat cursis. Per als teatres d'òpera, avui dia els joves semblen majoritàriament personatges indiscliplinats, amb dèficit d'atenció, totalment informals i desinformats, als quals s'ha de vendre algun producte constantment.

Però, de fet, no és ni una cosa ni l'altra i per sort hi ha prou joves que un dia van a una representació, se'ls trenquen aquests tòpics i hi queden enganxats. No es pot, però, confiar només en la força del destí perquè els teatres es continuïn omplint i per això les institucions tenen l'obligació de centrar bona part de la seva atenció en el gran repte que és cultivar un públic jove que sigui també el de demà.

Aquest interès pels joves engloba una altra preocupació de fons, que és l'envelliment del públic operístic. Quan Peter Gelb va ser nomenat director general de la Metropolitan Opera el 2006, una de les missions que el patronat li va encomanar va ser la baixada de l'edat mitjana del públic. I com ell reconeix, "absolutament totes les

El Teatro Real de Madrid fa temps que cuida el seu públic jove amb ofertes i activitats.

nostres iniciatives els últims anys, sigui en representacions en directe, sigui en retransmissions en alta definició, com en l'increment del nombre de noves produccions, els assajos generals oberts, els descomptes d'última hora o les aplicacions, han estat concebudes per atreure nous públics".

UNES OFERTES MOLT ESPECIALS

Aquestes accions inclouen una envejable política per a estudiants: el Met Opera Students. Demostrant que s'està cursant una carrera o un màster, l'usuari pot comprar fins a dues entrades a platea valorades entre 250 i 150 dòlars (entre uns 225 i 135 euros) a 35 dòlars (una mica més de 30 euros) per a funcions seleccionades que sempre inclouen repartiments de primer nivell internacional. "Aquest preu ens permet arribar als dos segments interessants: els que vénen per primer cop a l'òpera i els ja aficionats", explica Gillian Brierley del Departament de Màrqueting del Met, i assegura que han descobert la gran fidelitat d'aquests espectadors, ja que "els joves solen ser grans ambaixadors de les seves causes i ens trobem que molta gent s'hi registra perquè li ho ha recomanat un amic".

Una altra política diferent és la iniciada per Stéphane Lissner a Milà amb La Sca-

MET

I ELS MENORS DE 40?

Amb vista a la temporada vinent, el Met llança els *Fridays under forty* (Divendres per a menors de 40), que reserva entrades per al públic menor d'aquesta edat a un preu de 60 i 100 dòlars, i endarrerix l'inici de la funció de les 19.30 a les 20 hores, per a una millor compaginació amb la vida professional. De la mateixa manera, el Teatro Real ha creat el Club Joven Plus, adreçat a públic entre 30 i 35 anys, que es pot beneficiar de descomptes del 60% en entrades d'últim moment, així com el mateix descompte per a l'abonament de 4 òperes de les zones A i B del teatre a 326 i 286 euros, respectivament.

la Under 30, en què essent *membership* es té accés a descomptes del 25%, a assajos generals i, el més interessant, al que s'anomena l'*Anteprima*. Des del 2009 La Scala reserva la primera funció d'òpera i de ballet de la temporada –no és pas un assaig general– als joves, i amb entrada de preu únic: 10 euros. Condició: ser menor de 30 anys. L'energia d'aquella nit és única, tal com va recordar Alexander Pereira a l'inici de la seva primera *Anteprima* com a intendent el 4 de desembre passat amb *Fidelio* de Beethoven dirigida per Daniel Barenboim. L'ambient festiu i popular fan que la vetllada no difereixi gaire de la *Prima*, amb esmòquings, premsa i butaques a 2.000 euros. Elisabetta Matranga, presidenta de Juvenilia i fidel a aquest acte, opina que “el preu és com el d'una entrada de cinema i l'impacte que s'aconsegueix tant en mitjans tradicionals com en xarxes socials és increïble”.

Precisament Lissner és qui ha importat aquest model a l'Opéra National de París la pròxima temporada, que la fa més accessible amb les *Avant-premières* de les 13 noves produccions (8 òperes i 6 ballets), també a 10 euros, però baixant l'edat a 28 anys. A diferència de La Scala, l'Opéra ofereix uns abonaments joves molt atractius:

ELS MECENES DEL DEMÀ

Crear fidelitat perquè en el futur hi hagi una xarxa de mecenes involucrets amb l'òpera també hauria de ser un dels objectius dels teatres. El més ambiciós és el Met, que garanteix un tracte exclusiu als donants menors de 45 anys a través del seu Young Associate Program, del qual s'és membre amb una contribució anual a partir de 600 dòlars (uns 540 euros). Seguint la tradició anglosaxona, la ROH també involucra els joves donants en el seu programa Young Friends, en què per 54 lliures (uns 74 euros) anuals tenen l'opció de fer prereserves, rebre informació prioritària, etc. El Club Junior està dins de l'Association pour le Rayonnement de l'Opéra de París i ofereix accés a conferències exclusives, invitacions a assajos i descomptes del 20% al 50% per a les gales de l'AROP, per una quota entre 20 i 50 euros anuals.

3 òperes i 1 concert o ballet per 91 euros, 2 òperes i 2 ballets per 82 euros, i 4 ballets per 64 euros.

Juvenilia és una organització que aplega les associacions de joves amics de teatres d'òpera europeus i organitza actes en

diferents països: “No hi ha res pitjor que la sensació d'anar sol a l'òpera, i aquesta mena d'actes crea un gran sentit de comunitat, en què pots compartir l'experiència amb gent de la teva edat”, n'assegura la presidenta, Elisabetta Matranga. Pel que fa al repertori, creu que “no perquè sigui tradicional vol dir que sigui fàcil” i que ha vist “forts impactes amb *Wozzeck* o *Jenůfa* perquè els joves estan molt més oberts de ment”.

MANERES D'ACONSEGUIR FIDELS

Sam Sparling, responsable de desenvolupament de públic de la Royal Opera House de Londres (ROH) difereix de Matranga i opina que “pensàvem que els joves estarien més oberts al repertori contemporani, però ens hem adonat que adoren el tradicional”. Tot i així, la ROH ha obert aquesta temporada amb una funció de l'òpera *Anna Nicole* (2010) reservada exclusivament per als joves amb un preu que oscil·lava entre 1 i 25 lliures (entre 1,4 i 34 euros). No obstant això, els avantatges per a estudiants durant l'any són menys espectaculars i es limiten a reservar-los paquets d'entrades a un màxim de 25 lliures, incloent-hi entrades de peu a 10 lliures (menys de 15 euros) 24 hores abans. “El nostre objectiu és introduir els joves gradualment a formar part de la ROH amb opcions més sofisticades que els descomptes, per exemple a través del *membership*, o cultivant aquells que ens poden donar suport econòmicament en un futur”, diu Sparling.

El Teatro Real de Madrid fa anys que cuida el seu públic jove amb una política atractiva: per 15 euros anuals els menors de 30 anys poden aconseguir la Tarjeta Joven, que dona la possibilitat de compra d'un abonament de 4 òperes a les zones A i B al 80%, és a dir, per uns 150 euros; accés a les entrades d'últim moment 4 hores abans de la funció al 90% i altres promocions exclusives. A això cal sumar el canvi de percepció envers el teatre madrileny entre els joves després del pas de Gerard Mortier, el qual, gràcies a la seva programació artística sempre innovadora, el va posar de moda entre aquest públic.

El Gran Teatre del Liceu finalment ofereix a partir d'aquest mes de juny una tarifa de 30 euros per a joves i estudiants menors de 29 anys que podran comprar una única entrada a partir de tres hores abans de la funció. Fins al moment, només existia el descompte per a menors de 35 anys, que era del 50% el mateix dia de la representació, i que, dintre de la política de descomptes per a col·lectius, es manté. A part d'això, el Teatre no ofereix la possibilitat d'un abonament jove o de participar del mecenatge com a jove donant i manté un poc definit Club Jove. 📌

Després de 101 anys de la llegendària visita a París i Londres, l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau de la Música tornen a fer història situant-se en la primera línia internacional després del concert al Royal Festival Hall amb la London Philharmonic Orchestra i l'actuació en solitari al Cadogan Hall de la capital britànica. **TEXT Mercedes Conde Pons**

Moltes coses han canviat en els 101 anys que separen el primer del segon viatge de l'Orfeó Català a Londres. Llavors un jove Orfeó Català iniciava una “excursió artística” a París i Londres –així definida pel mateix mestre fundador, Lluís Millet– que havia de servir de carta de presentació a Europa d'un tipus de formació

coral aleshores molt poc habitual: un gran cor amateur de veus no líriques però de gran impacte sonor i musical.

També ha estat una nova carta de presentació a Europa, aquesta segona incursió a Londres de l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau de la Música, si bé precedida per les exitoses actuacions els darrers anys a Viena (Konzerthaus, juny

de 2013), Lisboa (Gulbenkian, febrer de 2014) i París (Cor de Cambra al Théâtre des Champs Elysées, desembre de 2014). Un pas més en la consolidació del projecte estratègic d'internacionalització dels cors que la presidenta de l'Orfeó Català, Mariona Carulla, i el director general de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana, Joan Oller, van iniciar ja fa quatre anys amb la intenció de recuperar els valors fundacionals de l'Associació Orfeó Català.

L'ORFEÓ CATALÀ DEL SEGLE XXI AL LONDRES DEL SEGLE XXI

Cent un anys després, doncs, l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana feien el debut al Royal Festival Hall –auditori inaugurat el 1951– el 25 d'abril passat en la temporada de la London

Panoràmica del Royal Festival Hall durant l'actuació de l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau de la Música a Londres. A sota, al Borough Market, on l'Orfeó va participar en el Saint George's Day.

ALEX MACNAUGHTON

Philharmonic Orchestra, una de les orquestres més potents de la capital britànica. Aplegat dins de l'enorme complex cultural que és el Southbank Centre, aquest edifici és sinònim del Londres postbèl·lic, del Londres a l'altra banda del Tàmesi que ha transformat un espai eminentment industrial en un espai fonamentalment cultural –al qual cal afegir la Tate Modern– i que ha acoblat a la perfecció el municipi de Southwark, avui ja assimilat per la City.

Al concert celebrat al Royal Festival Hall, l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau de la Música –més de noranta cantaires– se sumaren als més de cent vint cantaires del London Philharmonic Choir per interpretar la *Missa glagolítica* de Leoš Janáček, una obra sense parió en el repertori del compositor postromàntic txec, de gran dificultat i

1914: PARÍS I LONDRES CONSAGREN L'ORFEÓ CATALÀ

Fa un segle i un any l'Orfeó també cantava a Londres. Era el mes de juny de 1914, a l'avantsala de la Gran Guerra, quan les portes de la fama internacional se li obrien de bat a bat. **TEXT** Xavier Chavarría

No era la primera vegada que l'Orfeó cantava a l'estranger: el novembre de 1897 ja havia participat en el Concurs Coral de Niça, on va obtenir tres guardons. Ara, però, l'Orfeó Català actuaria en places europees d'enorme prestigi musical i en escenaris d'elit per on passaven els millors músics i orquestres del moment, davant d'un públic entès i amb ressò internacional. El mes de juny de 1914, a les portes de la Gran Guerra, París i Londres acollien cinc concerts del buc insígnia del món coral català.

L'entitat va ser capaç de generar nombroses complicitats que li van permetre afrontar una empresa tan costosa: l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona, la Casa Reial espanyola, la Societat Bach, el Congrés Internacional de Música, el Centre Català de París, Les Amis de la Musique i molts prohoms catalans de la política, la indústria i les finances van aconseguir fons i subvencions per sufragar les despeses. Segons els documents de l'entitat, la gira (que va durar quinze dies) va costar 153.838 pessetes, i se'n van obtenir 127.436 d'ingressos.

A la nodrida expedició de l'Orfeó (gairebé dues-centes persones), encapçalada per la Junta Directiva en ple, s'hi van afegir polítics i personatges destacats del món cultural català: Francesc Cambó, Gaziell, Josep Maria de Sagarra, Josep Clarà... La soprano Maria Barrientos va venir de Nova York per col·laborar en els concerts de l'Orfeó, i també hi van participar el violinista Joan Manén, el pianista Blai Net, la Cobla Peralada i la jove Paquita Madriguera.

A París, l'Orfeó hi va fer dos concerts: el primer va ser al Teatre dels Camps Elisis, com a cloenda del cinquè Congrés de la Societat Internacional de Música, i hi van assistir destacadíssims personatges de la música francesa, com Debussy, Ravel, Fauré, Widor, Pierné, Schmitt, D'Indy, Ducasse, Rislér, Bruneau, Thibaud, Marguerite Long, Gabriele D'Annunzio o Wanda Landowska. El segon concert va ser al Palau del Trocadero amb sis mil persones de públic; tots dos concerts van tenir crítiques molt

elogioses de la premsa parisenca. Londres era, però, el repte suprem. Tres concerts al colossal Royal Albert Hall els dies 20, 21 i 24 de juny. Alfons i Enric Carreras, residents a la capital anglesa, van organitzar l'estada.

Per a Londres, Lluís Millet va programar tres repertoris diferents, amb obres molt diverses i d'altíssima exigència: hi van sonar clàssics com el motet *Singet dem Herrn* de J. S. Bach, l'*Oda a santa Cecília* de Händel, l'*Himne a setze veus* de Richard Strauss (que va ser present al concert), peces de Josquin, Jannequin, Victoria i Palestrina, obres d'autors catalans, com l'*Elegia eterna* de Granados, *La mort de l'escolà* i *La Mare de Déu* d'Antoni Nicolau, *Muntanyes del Canigó* de Manén i una quinzena de cançons populars catalanes en harmonitzacions recents i brillants. L'Orfeó va començar tots els concerts amb *El cant de la Senyera*.

L'Orfeó no va aconseguir omplir la sala en cap concert i la resposta del públic anglès va ser més freda que no la del parisenc. No obstant això, aquelles actuacions també van generar elogis i anècdotes: un em-

presari alemany els va proposar fer una gira per Alemanya i Hongria, i Richard Strauss, que ja havia anunciat a Lluís Millet la seva presència als concerts en una carta plena d'elogis, va quedar entusiasmat pel so de la massa coral catalana i va felicitar efusivament el mestre Millet per la interpretació del seu *Himne a setze veus*.

La glòria artística, però, es va tenir de dol per la mort d'una jove cantant de l'Orfeó, Carme Tort, el mateix dia de l'últim concert. Un fet que ja vam explicar en el número anterior.

Émile Vuillermoz va escriure una crítica dels concerts a París en la revista «Comœdia» que ens permet imaginar com sonava l'Orfeó Català: «Quan no s'han sentit els colossals orgues vivents dels quals el mestre Millet ha dotat Barcelona, no és possible d'imaginar el grau de perfecció tècnica, el nivell de virtuosisme col·lectiu que poden assolir les veus humanes. Un programa molt variat va posar en valor tots els recursos d'aquest instrument miraculós que ens encisa i ens humilia profundament. Davant d'aquesta esplèndida falange, la sensació de mediocritat de les nostres masses corals més reputades és singularment dolorosa per al nostre amor propi nacional. La comparació és absolutament aclaparadora. No aconseguirem mai una disciplina semblant en un grup que reuneixi veus de tanta qualitat. La prova és clara i no ens deixa cap esperança. Jo aconsello als nostres cantaires de no anar als concerts de l'Orfeó: és per a ells l'únic mitjà de conservar l'orgull de ser francesos.»

FONS FOTOGRÀFIC DE L'ORFEÓ CATALÀ/CEDOC

FONS FOTOGRÀFIC DE L'ORFEÓ CATALÀ / CEDOC

compromís musical. Acompanyats per la prestigiosa London Philharmonic Orchestra sota la direcció de l'experimentat Tomáš Netopil –i amb la mirada atenta del titular Vladimir Jurowski entre les butaques de la platea–, el cor brillà amb una potència imponent i un empastament gairebé insòlit, atesa la recent coneixença entre totes dues formacions.

L'endemà al matí, 26 d'abril, l'Orfeó Català, aquest cop en solitari, es presentava en el cicle coral del Cadogan Hall, situat al luxós barri de Chelsea, a Kensington. Un concert ambiciós, en què l'Orfeó Català volia mostrar el variat i ric catàleg musical català, des de la música religiosa dels mestres de capella del segle XVIII –*Sancta Maria* de Josep Reig– a la nova estètica del segle XXI, exemplificada en les versions del *Laudate Dominum* i *In paradisum* de Josep Vila i Casañas –recollint la tradició compositiva dels directors de l'Orfeó Català– i *Le cris des bergers* de Bernat Vivancos, i que causaren un gran impacte. Per començar, l'original *Cant de les estrelles* d'Enric Granados –amb el compromès i lluit paper del piano,

LA FESTA CULMINÀ AMB LA PARTICIPACIÓ DE L'ORFEÓ CATALÀ A LES FESTES DEL SAINT GEORGE'S DAY CELEBRADES AL BOROUGH MARKET DE SOUTHWARK

molt ben defensat per Albert Guinovart i el també rellevant paper de l'orgue, a càrrec de David Malet–, seguit de dues obres religioses de Pau Casals (*O vos omnes* i *Nigra sum*). En la segona part arribaren el *Pianto della Madonna* de Xavier Montsalvatge i les meravelloses cançons d'Eduard Toldrà *Cançó de comiat* i *Festeig* en inspirades versions de Jordi Domènech. Agradà, i molt, la coneguda *Sardana de les monges* d'Enric Morera, i *El cant de la senyera* provocà crits i manifestacions patriòtiques entre els catalans aplegats a la sala.

La festa culminà amb la participació de l'Orfeó Català a les festes del Saint George's Day celebrades al Borough Market de Southwark, on emocionaren novament la *Sardana de les monges*, *El rossinyol* i *El cant de la Senyera*. Ni la coincidència de la Marató de Londres ni el sovint intempestiu clima anglès esguerraren un viatge i una ambaixada cultural que hauria emocionat, sens dubte, el mateix mestre Millet, tot responent als seus desitjos: "*que Déu ens ajudi, ens inspiri i ens sostingui per a honra de Catalunya*".

www.revistamusical.cat/?p=12522

5è Festival de Música Antiga dels Pirineus

DEL 3 DE JULIOL AL 30 D'AGOST

PROGRAMACIÓ 2015

Vine, viu i escolta els Pirineus

FEMAP

Quartet Casals

Concert Inaugural
03/07 - La Seu d'Urgell
04/07 - Puigcerdà
05/07 - Bossòst

Cor Infantil Amics de la Unió

Stabat Mater de Pergolesi
11/07 - La Seu d'Urgell
12/07 - Guardiola de Berguedà
13/07 - Bagà

Teatre Instrumental i Cor de l'EMM de Berga

Rèquiem de Mozart
11/07 - Esterri d'Àneu
12/07 - La Pobla de Segur

Hopkinson Smith

El lluit a la cort isabelina
16/07 - Ordino
17/07 - Avia

Coral Cantiga

L'amor de la natura i la natura de l'amor
18/07 - La Seu d'Urgell
19/07 - Llac d'Engolasters (Encamp)

A. Prittwitz & Lookingback Baroque Orchestra

Més que barroc...
22/07 - Castellciutat (La Seu d'Urgell)
23/07 - Bossòst

Frença Ensemble

A l'ombra del Duomo de Florència
23/07 - La Margineda (Andorra la Vella)
24/07 - Liessui (Sort)
25/07 - La Torre de Capdella

Femap Gastrofilm

26/07 - Tremp
27/07 - Sort
28/07 - La Pobla de Segur
29/07 - La Seu d'Urgell
30/07 - Puigcerdà
31/07 - Bagà

Orquesta Barroca de Sevilla

Concerts de Brandenburg
31/07 - Tremp
01/08 - Berga
02/08 - Puigcerdà

Symbiotic Duo

Un viatge musical amb Gulliver a la butxaca
01/08 - Tremp
01/08 - St. Llorenç de Morunys
02/08 - Berga

La Xantria i Jordi Domènech

El cant de la Sibila
06/08 - Sort
07/08 - Escarlarre (La Guingueta d'Àneu)

R. Bonavita i L. Leal

Del barroc al flamenc
07/08 - Tremp
08/08 - La Seu d'Urgell
09/08 - Beuda

Arnau Tomàs

Suites de Bach
13/08 - Avia
14/08 - Canillo

Fahmi & Rami Alqhai

The Spirit of Gambo
14/08 - Guardiola de Berguedà
15/08 - Estamariu
16/08 - El Pont de Suert

Tasto Solo

Keyes & Musyks
15/08 - Niu de l'Àliga (Alp/Bagà)
16/08 - Puigcerdà
17/08 - Bernui (Sort)

Acadèmia del Femap

L'Europa barroca
19/08 - Berga
20/08 - La Torre de Capdella

Euskal Barrokensemble

Colores del Sur
21/08 - St. Llorenç de Morunys
22/08 - Joan de les Abadesses

Musica Alchemica

Vivaldi: nous descobriments
21/08 - Ripoll
22/08 - Sorpe (Alt Àneu)
23/08 - Bourg Madame

Arianna Savall i Petter U. Johansen

Cants del Sud i del Nord
28/08 - La Seu d'Urgell
29/08 - Berga
30/08 - Alp

Més informació, venda d'entrades i paquets turístics
www.femap.cat/ www.packsturisticsfemap.cat

Trobaran a

Núria Espert,
Premi Nacional
de Cultura 2015,
un guardó que
reconeix la seva
excel·lència
professional.

ENTREVISTA

NÚRIA ESPERT

“LA MÚSICA ÉS COM UN COMPANYY DE VIDA”

Núria Espert no les tenia totes quan va començar amb el *Rei Lear*. Però finalment, després de triomfar com a home en la pell del protagonista de l'obra de Shakespeare, rebre el Premi Nacional de Cultura ha estat un bon colofó a una temporada plena d'emocions.

TEXT *Sílvia Díez*

La seva veu t'acarona i et transporta. Com ha fet tantes vegades des de dalt de l'escenari, també en una conversa el seu to, les seves paraules i el seu ritme pausat t'evocuen un món ple de sentiments i de transcendència; t'obren una petita finestra a la gran riquesa que viu en el seu interior. Núria Espert acaba de rebre, per la seva sublim trajectòria, el Premi Nacional de Cultura 2015 atorgat pel Consell Nacional de la Cultura i les Arts (CONCA) i ho celebra també amb una seductora humilitat. “L'he rebut amb sorpresa i amb alegria perquè aquest premi suposa que hi ha hagut connexió amb el públic i que el que he fet ha arribat a la societat. És un senyal que mostra que la teva feina interessa i, a més, amb el nom tan preciós que porta aquest premi, encara me'l fa sentir d'una manera més especial i el rebo amb més honor”, em diu Núria Espert, que aquesta temporada ha recollit les millors crítiques per haver tingut el coratge de donar a vida al rei Lear al Teatre Lliure en un muntatge monumental, que ha trencat motlles, ideat pel director Lluís Pasqual, i en què la música de

Daniel Espasa i la participació de l'organista Juan de la Rubia tenen un paper fonamental.

SÍLVIA DÍEZ: Sens dubte el *Rei Lear* ha estat un gran repte.

NÚRIA ESPERT: El *Rei Lear* era una aventura molt perillosa, almenys això em semblava abans de començar. Tant jo com el Lluís Pasqual teníem molta por. I ha estat molt bonic, perquè, a més de sortir bé i rebre molt bones crítiques, m'ha permès tornar a establir una gran comunicació i una relació estreta amb en Lluís, amb qui feia temps que no teníem tant vincle. Havíem fet moltes coses junts: obres de Lorca, d'Espriu, diferents muntatges de Medea... I sempre ha estat un plaer treballar amb ell, perquè és un ser molt intel·ligent, molt humà, a qui m'estimo molt. Però amb el *Rei Lear* estàvem els dos molt espantats, sentíem molta responsabilitat i hi hem posat tot el que teníem perquè ens semblava que una relliscada ens podia fer molt mal. Ara, ha estat un plaer veure que l'hem encertada. Aquesta és una obra monumental. Per a molts, el *Rei Lear* és la millor obra de Shakespeare; quan la gent la veu es queda

bocabadada. Per als qui l'hem treballada, el desafiament és treure del text tot el que sigui possible, però per molt que transmetis, sempre t'has de conformar: el text és tan ric i dóna per a tant, que és impossible treure'n tot el suc. Mai no he tingut la impressió d'haver estat capaç d'extreure tota la part misteriosa que està immersa en aquest text. Comença com un conte i acaba sent una història de la Humanitat: parla de l'amor, de la traïció... Aborda tots els grans temes de la vida.

SD: Què li agrada més: dirigir o ser dirigida?

NE: Ser dirigida, sense dubte. Dirigir no m'agrada, perquè no em dóna cap plaer.

EL PLAER DE LA MÚSICA

Núria Espert, que confessa no tenir cap enyorança i que prefereix no mirar enrere “perquè la vida és un riu que va passant”, procura gaudir de tot el que té al seu voltant i del que el món li ofereix. Un dels seus grans plaers és escoltar música: “Per a mi la música és com un company de vida, com un germà que t'acompanya sempre i que va canviant segons com tu canvies. És on sempre trobes allò que necessites i en el moment que ho necessites. Avança amb tu i no et falla mai.”

SD: Com tria el que escolta?

NE: Escolto el que em ve de gust... Em puc passar molt de temps escoltant només música simfònica i després passar-me als bolets, a l'òpera, escoltar salsa... No hi ha una ➤

explicació. La veritat és que no escolto mai el mateix. De petita m'agradava molt la sarsuela, perquè aleshores s'escoltava per la ràdio i el meu marit, que adorava l'òpera, em va marcar moltíssim en aquest sentit, perquè va ser qui me la va descobrir. Ell em va convertir a una nova religió. I ja saps que els conversos sempre són els més pesats i els que volen sempre convertir també els altres.

SD: Va sovint a concerts i a l'òpera?

NE: Sobretot vaig a l'òpera. He agafat molts avions per anar a veure òperes. M'ha quedat aquest costum de l'època en què vaig estar dirigint tantes produccions. M'ha quedat molt aquest amor cap als cantants d'òpera i per veure les posades en escena que es fan al món.

Núria Espert l'any 1987 va dirigir *Madama Butterfly* de Puccini a la Royal Opera House de Londres i des d'aleshores no va parar de rebre encàrrecs per posar-se al capdavant de produccions, tant al Teatro Real de Madrid, La Monnaie de Brussel·les, com a l'Òpera de Los Angeles o l'Òpera de Frankfurt, i l'any 1991 va crear el muntatge ja mític de *Carmen* de Bizet en col·laboració amb el director d'orquestra Zubin Mehta i la coreografia de Cristina Hoyos. *"Es podria dir que Zubin Mehta va ser un gran mestre, per a mi. Vam començar Carmen al Covent Garden i després la vam dirigir en altres punts dels Estats Units. És un home que m'estimo molt i per qui tinc un gran respecte. Segueixo la seva carrera perquè hi he treballat, tot i que quan treballaves amb algú no sempre tens temps de fer-hi lligams. En canvi amb ell sí que n'he fet."*

SD: Què té l'òpera que la fascina?

NE: No sé què contestar. M'he centrat a aprendre i fins i tot quan vaig a l'òpera com a espectadora tinc la deformació professional de fixar-me en la selecció de veus, en la posada en escena... I això potser em fa gaudir menys que la resta de la gent.

SD: Què recomanaria per introduir-se en l'òpera?

NE: Quan no en sabia res de res, jo vaig començar amb Puccini i Verdi. Són dues portes que t'obren cap a l'enamorament. Després evolucions i et van agradant coses més complicades, fins que et converteixes en un gurmet. Sempre m'ha agradat emocionar-me i amb la música ho pots fer, tot i que cada espectador pot triar segons les seves preferències...

SD: Vostè va donar vida a Maria Callas. Li hauria agradat ser cantant d'òpera?

NE: Mai no m'ho he plantejat. La vida de les cantants d'òpera no m'agrada perquè és plena de sacrificis. La veu és un instrument molt fràgil i et provoca molta incertesa depenent'n. Això converteix les cantants –tot i que parlo molt en general– en persones molt insegures. I la inseguretat pren moltes formes.

SD: De tots els teatres del món on ha estat, hi ha algun al qual tingui més afecte?

NE: Sento molt d'amor cap al Teatre del Liceu. Abans que hi entrés ja era mític, per a mi. Hi passava per davant i era com un temple, com el temple de la Sagrada Família. I ara que hi he treballat, m'ho segueix semblant. Les representacions resulten tan boniques!...

"EN EL REI LEAR HI HEM POSAT TOT EL QUE TENÍEM"

El tràgic incendi que va patir i el fet de tornar-lo a posar en peu conservant-ne l'essència del que era i modernitzant-ne l'escenari és de les coses de les quals els catalans ens podem sentir orgullosos; ens podem sentir orgullosos tant del teatre com de la nostra reacció després de la tragèdia.

SD: Què n'opina, de la política cultural que s'està fent en aquest país?

NE: El problema és que una bona política cultural i un bon programa cultural no donen vots, així que cap partit no es preocupa realment de la cultura. Des que vam agafar les regnes de la democràcia, es pot dir que per a cap partit ha estat una qüestió important, ni tampoc cap té clar el que s'ha de fer.

SD: Què recorda del seu temps treballant al Japó i dirigint actrius nipones? Què és el que més la va sorprendre?

NE: És una gent que m'agrada molt, tot i que no la comprenc bé. Però els japonesos em despertem molt respecte perquè són d'una serietat i fiabilitat total. És un plaer treballar amb ells, perquè són molt organitzats i també un pèl massa rígids. Els europeus som en general més flexibles i ells tenen una jerarquia molt més dura que la nostra. Això fa que la gent s'atemporeixi davant els canvis i els sorprèn si es canvien coses a darrera hora. Els costa.

SD: Sempre ha triat textos importants per donar-li vida. Té algun autor de teatre preferit?

NE: Sempre he volgut tractar els grans autors universals i, segons com m'ha anat aquest autor en escena, m'ha deixat un record o un altre. Però parlaria de Sartre, Bertolt Brecht, Shakespeare, Lope de Vega, Federico García Lorca... Per Lorca sento un amor especial, perquè he fet moltes obres seves, com també n'he fet moltes de Shakespeare: *Romeu i Julieta* quan tenia només quinze anys, *Hamlet*, el *Rei Lear*... I ara ho veig com si tot tingués un sentit.

SD: Com es fa per mantenir l'èxit com a actriu?

NE: Doncs tenint molta salut i molta sort. No és una qüestió només de talent.

SD: I li queda alguna cosa pendent o que li faria il·lusionar-se?

NE: La seva trajectòria professional? Un altre repete com el del *Rei Lear*?

NE: No, un altre com el *Rei Lear* no, per favor! Però sí que m'agradaria fer *Lady Macbeth* alguna vegada.

SD: I a la vida?

NE: He de dir que a la vida tot em fa il·lusió. M'agrada la vida en la qual passen coses monstruoses i també coses sublimes, però la vida és sempre un regal.

SD: Potser aprendre a tocar algun instrument?

NE: No en toco cap, d'instrument, ni jo ni la meua filla. Però ara la meua néta diu que vol aprendre a tocar el violoncel i a la seva habitació ja n'hi ha un. Em faria il·lusió que n'aprengué i també m'hauria agradat que totes haguéssim començat més aviat en el món de la música.

MÚSICA ANTIGA

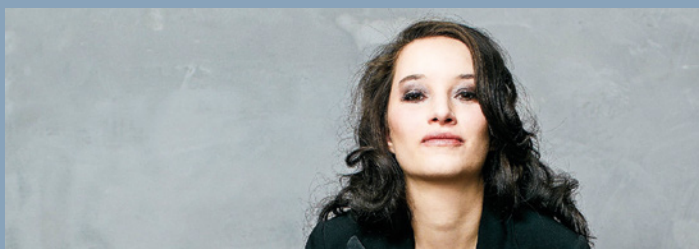
NOVA
TEMPORADA
2015 - 2016

RENÉ JACOBS:
LA CREACIÓ DE HAYDN
24 / SET / 2015

FARINELLI:
VALER SABADUS I CONCERTO KÖLN
31 / MARÇ / 2016

ANNA PROHASKA
& IL GIARDINO ARMONICO: AFRICAN QUEENS
13 / DES / 2015

CONCERTS DE BRANDENBURG:
AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN
19 / MAIG / 2016

SIR JOHN ELIOT GARDINER:
MISSA EN DO MENOR DE MOZART
24 / GEN / 2016

PURCELL: THE FAIRY QUEEN Shakespeare, Somni
d'una nit d'estiu · JORDI SAVALL · EL SO ORIGINAL
7 / JUN / 2016

L'AUDITORI

www.auditori.cat

Lepant 150
08013 Barcelona

L'Auditori és un consorci de

Principals mitjans patrocinadors

Visiteu-nos a

CIUTATS MUSICALS

Les ciutats tenen música? Sens dubte. El compositor no crea aïllat, necessita la societat per mostrar la seva música. La relació del músic amb una ciutat pot ser estimulante, com el cas de Manuel de Falla i Granada, o frustrant, com li va passar a Mozart amb Salzburg. Viagem en aquest dossier per les ciutats més musicals, que no serien les mateixes sense els compositors que hi van viure, i a l'inrevés.

TEXT *Lourdes Morgades*

L'estàtua de Johann Strauss a l'Stadtpark de Viena.

1

VIENA

EL BRESSOL DE LA MÚSICA

Explica el musicòleg francès i biògraf de Mahler Henry-Louis de La Grange que l'esperit de la música necessita condicions geogràfiques particulars, un entorn favorable, certa opulència i l'esplendor de la Història per aparèixer. *"En aquest sentit, si al món ha existit un lloc predestinat, aquest és Viena"*, conclou. Al segle XII ja trobem a Viena poetes i cantors (*Minnesänger*), però la veritable esplendor musical de la ciutat ve de bracet dels Habsburg, la més poderosa i longeva dinastia europea i els mecenes musicals i amants de les arts més importants.

A Viena es respira música i la vinculació arriba al punt de donar nom a un estil: classicisme vienès, sorgit de la confluència de tres grans músics que componen d'una manera determinada a la ciutat: Haydn, Mozart i Beethoven. Es poden seguir les petjades dels tres per la ciutat, però en el cas de Beethoven resulta esgotador: en els trenta-cinc anys que va viure a Viena va canviar de casa més de trenta vegades.

La majoria dels grans compositors van viure o van passar en algun moment de la seva vida per Viena: Franz Schubert, Hugo Wolf, Robert Schumann o Anton Bruckner. Durant l'edat d'or de l'òpera, Johann Strauss, Franz Lehár i Emmerich Kálmár. Les seves obres omplen la cartellera de la Volksoper. I a començament del segle XX: Arnold Schönberg, Alban Berg i Anton Webern i el seu dodecatonisme.

Aquesta riquesa ha forjat grans institucions musicals: Staatsoper, Musikverein, Konzerthaus, Filharmònica de Viena, Simfònica de Viena, els Nens Cantaires de Viena. Sí que hi ha més coses, a Viena: la catedral de Sant Esteve, el Danubi, el vals, el modernisme, però totes giren al voltant de la música. ▶

SALZBURG, L'ENERGIA DE MOZART

Tot a Salzburg és un escenari. La vila on va néixer Mozart i la llar de la família Von Trap és una ciutat que viu de la música. Tot gira entorn de Mozart, la seva música s'escolta per tot arreu: a les esglésies, als palaus, als castells i, per descomptat, en els concerts. Com si la relació del compositor amb la ciutat hagués estat idíl·lica, tot i que en realitat Mozart va marxar a Viena fart del provincianisme de Salzburg. Qui se'n recorda, però! Ara Mozart mou l'economia de la ciutat juntament amb la fàbrica de Red Bull. Els turistes van a Salzburg perquè és la ciutat de Mozart i per escoltar-hi música, no sols la de Mozart, en el festival que s'hi celebra tots els estius des del 1920.

2

BUDAPEST

AMB FERENC LISZT A LA MEMÒRIA

El compositor hongarès Geörgy Ligeti va dir que si viatges a Budapest des de París, pensaràs que has arribat a Moscou, però que si viatges de Moscou a Budapest, creuràs que has arribat a París. Darrere aquesta frase de l'autor d'*El Gran Macabre* s'amaga la doble expectació que el viatger té sobre què trobarà a Budapest. Una dualitat que és fruit de l'espai central que Hongria ocupa geogràfica-

FERENC LISZT
OCUPA UN LLOC
D'HONOR EN
LA HISTÒRIA
MUSICAL
HONGARESA,
JUNT AMB
BÉLA BARTÓK I
ZOLTÁN KODÁLY

ment i espiritualment a Europa, que en el passat la va convertir en cruïlla de cultures amb rastres que trobem a les termes terapèutiques, l'arquitectura sensacional, la rica gastronomia que va més enllà del gulasch i el pebre vermell i la variada

música de la bicèfala Budapest, partida pel mític Danubi: Buda amb els seus magnífics boscos i turons i l'espectacular fortalesa al capdamunt d'un tossal amb vistes panoràmiques al neogòtic Parlament, i la plana de Pest, esplèndid exponent de l'arquitectura Art Nouveau, dues ciutats que es van unificar el 1873.

L'esperit musical de Budapest, alimentat per estils diversos –música popular, clàssica, gitana i klezmer– ens rep només aterrar a l'aeroport, que porta el nom de Ferenc Liszt. El cèlebre pianista i compositor ocupa un lloc d'honor en la història musical hongaresa, juntament amb Béla Bartók i Zoltán Kodály. A l'esplèndida Andrásy ut, l'avinguda més gran de la ciutat, declarada Patrimoni de la Humanitat, hi trobem la casa museu de Liszt, a prop de la cèlebre acadèmia de música que va fundar el 1875 i que porta el seu nom, i la de Kodály. En aquesta avinguda també hi ha el Teatre Nacional d'Òpera, de gloriós passat, el magnífic Cafè Restaurant Callas i els seus sopars musicals i el Teatre d'Opereta.

La memòria de Bartók es preserva a la que va ser la seva última casa a Budapest. Es troba als tranquils boscos de Buda, una excursió perfecta per als amants de la natura. Bartók dóna nom al nou auditori de la ciutat, al Palau de les Arts, a la riba del Danubi, seu de la brillant Budapest Festival Orchestra. ➤

Ferenc Liszt

3

GRANADA

LA CIUTAT QUE VA ENAMORAR MANUEL DE FALLA

Hi ha ciutats més maques que Granada, però poques s'hi poden comparar com a conjunt de ciutat i paisatge. Els elogis a la seva bellesa s'han prodigat al llarg dels segles, des del *Romanç d'Abenàmar* –“Si tu volguessis, Granada, amb tu em casaria”– fins a Federico García Lorca –“Granada [...] / la de las torres viejas y el jardín callado, / la de la yedra muerta sobre los muros rojos, / la de la niebla azul y el arrayán romántico [...]”–, passant per Chateaubriand quan parla de “torres que brillen com estrelles”; Víctor Hugo, que li atribueix la “glòria de la bellesa”; Juan Varella, segons el qual “a Granada ho pots veure tot, «l'ideal i el real»”, o Manuel de Falla, per a qui “enlloc del món el paisatge sona com a Granada”.

La remor de la Vega i el paisatge sonor que compon l'aigua a l'Alhambra i el Generalife en caure en cascada, rajant de les fonts, saltironant dels brolladors o cor-

El Pont de les Cadenes de Budapest amb el Palau Reial al fons.

rent per les sèquies proporciona un goig sonor al visitant disposat a escoltar com *sona* l'antic regne nassarita.

Granada és una ciutat musical, de música clàssica, de flamenc, de rock i de pop. A la ciutat hi ha, però, un músic venerat que va néixer a Cadis, Manuel de Falla, que va viure els millors vint anys de la seva vida creativa a Granada. La seva casa, el *carmen de la Antequeruela*, exemple d'habitatge tradicional a la part alta de la ciutat, és ara un museu dedicat a ell, al costat del qual trobem l'Auditori que porta el seu nom, seu de l'Orquesta Ciudad de Granada.

Resulta obligat un passeig pels carrers de l'Albaicín, el marc del tràgic amor de Salust en *La vida breve* de Falla. Al Sacromonte, els pals del flamenc traspassen les portes de les *zambras* que se succeeixen a les coves habitables. Al principi del segle XX, Manuel de Falla, Federico García Lorca (la seva casa museu està a Fuentevaqueros, a 17 quilòmetres de Granada) i altres artistes i intel·lectuals van ajudar a reviscolar el primitiu folklore andalús en promoure el 1922 a Granada el Concurs de Cante Jondo. El flamenc ha esdevingut un clàssic i comparteix ara cartell amb la música clàssica al Festival de Granada, que des del 1952 cada any entre juny i juliol omple de música els monuments principals de la ciutat. 📖

LONDRES

LA TERRA DE LES OPORTUNITATS

Londres és la metròpolis més gran d'Europa, una ciutat atractiva per la seva rica oferta cultural. Monuments, museus, parcs, pompes reials, cerimònies històriques, festes populars i molta i bona música és el que ofereix la capital britànica als seus més de vuit milions d'habitants i als quinze milions de turistes que anualment la visiten. Impossible d'abastar-ho tot. Per triar, una bona opció és consultar el web de *Time Out London*. Hi trobarem les òperes en cartell al Covent Garden i l'English National Opera i la llista de concerts de la desena d'auditoris de la ciutat, així com els nombrosos musicals al West End. Al migdia es poden trobar concerts gratuïts en moltes de les esglésies de Londres, així com al Royal College of Music o a la Royal Academy of Music.

L'atractiu que senten els forasters per Londres no és nou. La capital britànica ha atret des de fa segles estrangers a la recerca d'oportunitats, entre ells molts músics, fins al punt que el més gran dels compositors anglesos és un alemany, Georg Friedrich Händel. La casa on va viure 36 anys fins a la seva mort el 1759 encara existeix, al 25 de Brook Street, al barri comercial de Mayfair, a pocs metres de la bulliciosa Oxford Street. Des del 2001 és un museu dedicat a ell, i també s'hi celebren concerts.

Bona part dels edificis del centre de Londres fa uns quants segles ja existien, la qual cosa permet seguir el rastre dels grans compositors que hi han passat. El teatre on Händel va estrenar la majoria de les seves òperes, el Her Majesty's Theatre, encara està en actiu i podem visitar la seva tomba a l'ala sud del creuer de l'abadia de Westminster, temple d'on Henry Purcell, el compositor nadiu anglès més important, va ser organista un segle abans.

Mozart i Haydn també es van sentir atrets per Londres. El primer hi va fer una estada de quinze mesos entre els anys 1764 i 1765. Al 180 d'Ebury Street, hi va compondre les dues primeres simfonies. També va viure al 20 de Frith Street i al 9 de Cecil Court. Haydn va fer-hi dues estades, entre 1791-1792 i 1794-1795, en les quals va compondre les dotze últimes simfonies. Una placa al 18 de Great Pulteney Street en dona fe. 📖

PROMS DE LONDRES

Amb la voluntat d'apropar la música clàssica al gran públic, el director d'orquestra Henry Wood va crear el 1895 a Londres els Promenade Concerts, una sèrie de concerts a preus populars que van obtenir un èxit immediat. Passats 120 anys, l'esperit democràtic dels Proms es manté intacte i des de meitat de juliol fins a mitjan setembre s'ofereixen concerts cada dia al Royal Albert Hall amb grans orquestres i solistes a preus populars. Diàriament es posen a la venda 1.000 entrades al preu de 5 lliures. Són entrades de peu, però si hi ha espai, pots seure o estirar-te a terra. Als Proms està permès menjar i veure durant els concerts.

La Royal Opera House

Marienplatz

MUNIC

A LA DESCOBERTA DE WAGNER I STRAUSS

Rica des de l'edat mitjana, ha exercit un paper destacat en l'art i la cultura alemanys. Els seus museus i institucions musicals –compta amb un dels grans teatres d'òpera d'Europa, un gran festival líric a l'estiu i tres orquestres: la Filharmònica de Munic, la Bayerischer Staatsorchester i l'Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera– la situen en un lloc destacat en les preferències dels melòmans.

El monumental Teatre d'Òpera de la plaça Max-Joseph, inaugurat el 1818, és un dels temples de la cultura de Munic. Un incendi el va destruir el 1823, però gràcies a la passió dels muniquesos per la música i la cervesa, dos anys després va reobrir les portes. Es va reconstruir amb un impost a la cervesa, un penic per gerra. Destruït durant els bombardejos aliats la nit del 3 d'octubre de 1943, va reobrir el 1963. Per celebrar-ho, la cervesera Odelzhausen va crear *Operator*, una cervesa negra que encara es pot comprar.

L'Òpera de Munic està lligada a Richard Wagner i Richard Strauss. Strauss hi va escoltar la música de Wagner –*Lohengrin* i *Tannhäuser*– per primer cop el 1874. Vint anys després en va ser director musical dues temporades i hi va estrenar dues de les seves òperes, *Dia de pau* i *Capriccio*.

La Marienplatz, on Strauss escoltava concerts a l'aire lliure, és el cor de Munic i escenari dels esdeveniments històrics a la ciutat. A la visita al Residenzmuseum cal parar atenció al Grottenhoh (pati de la gruta), on es va celebrar el primer concert després de la Segona Guerra Mundial. 📖

FESTIVAL DE BAYREUTH

La tranquil·litat de la petita població bavaresa de Bayreuth es va acabar el 1876 quan es va inaugurar el primer Festival Wagner. El 1873 Richard Wagner la va triar per construir-hi un teatre dissenyat per ell mateix que va aixecar amb l'ajuda econòmica de Lluís II de Baviera i en el qual només s'havien d'interpretar les seves obres. Des del primer dia, el Festival de Bayreuth es va convertir en un esdeveniment sociocultural, punt de trobada cada estiu de caps d'Estat, intel·lectuals, artistes i wagnerians d'arreu del món que fan el "romiatge" a la capital de l'Alta Francònia per escoltar les òperes de Wagner al teatre del turó verd.

NOVA YORK

VISCA LA DIVERSITAT!

Icona del món globalitzat, Nova York té els seus imprescindibles –Cinquena Avinguda, Central Park, Rockefeller Center, Empire State Building, Times Square, Broadway, pont de Brooklyn, Carrer 42, Estàtua de la Llibertat–, però no hi ha millor manera de conèixer la ciutat que passejar pels barris fent-se passar durant uns dies per novaïorques.

Una de les coses que més impressiona de Nova York és la gran diversitat de manifestacions culturals. Les que passen als centres culturals, petits i grans, i les protagonitzades per persones anònimes que trobem al carrer, al metro o les estacions de tren: magnífics músics, ballarins, acròbates, patinadors, encistelladors de bàsquet, mims..., que mentre esperen ser descoberts per un cercatalents proven de guanyar-se uns dòlars.

Per als amants del rock és una ciutat de clubs mítics que atresoren llegendes dels immortals del gènere. Per als amants del jazz és la meca, la ciutat que a partir de la dècada del 1920 va atreure els millors músics a la recerca d'oportunitats. I per als amants de la música clàssica i l'òpera és una plaça on trobar els millors intèrprets en temples musicals de referència, com el Carnegie Hall, inaugurat el 1891 per Txaiovski, i escenari dels debuts de Yehudi Menuhin i Isaac Stern; o la Metropolitan Opera House, al complex del Lincoln Center, on també hi ha l'Avery Fisher Hall, seu de la Filharmònica de Nova York, o la Juilliard School. Per construir aquest complex cultural als anys seixanta es va enderrocar tot un barri, però abans, s'hi va filmar *West Side Story*. 📖

West Side Story

7

PARÍS

“LA CAPITAL DEL MÓN”

París és la primera destinació turística mundial. La seva esplendor cultural no té rival. Es remunta al Renaixement, quan Francesc I va portar a la capital de França obres mestres d'artistes italians, entre les quals la *Mona Lisa*, va donar un gran impuls a la música que s'escoltava a la cort i les lletres van començar a florir-hi. Els segles XVII i XVIII encara van ser més rics culturalment, tot i el declivi polític del país. Durant el Segon Imperi, París va ser declarada “capital del món” mentre ballava amb la música d'Offenbach, i al final del segle XIX es va convertir en el centre indiscutible de l'art i la cultura que és actualment. Visitar-ne els monuments i museus, passejar-hi pels carrers i bulevards, places, parcs i jardins, anar a algun dels històrics teatres i sales de concerts o entrar en alguna de les mítiques braseries és reviure tota aquesta esplendor.

L'atracció que París ha exercit en els artistes ha estat gran. Mozart hi va anar de gira als set anys; Gluck s'hi va establir; Cherubini, Spontini, Salieri, Rossini, Donizetti, Cho-

pin, Liszt, Verdi i Wagner hi van fer estades. A començament del segle XX, París va ser l'epicentre d'una revolució musical que hi va atreure Isaac Albéniz, Enric Granados, Manuel de Falla, Joaquín Turina, Ricard Viñes, Frederic Mompou o Xavier Montsalvatge.

Aleshores, Montmatre era el centre cultural de París. Els carrers del barri encara ens transporten ara a la bohèmia magistralment descrita per Henri Murger en la novel·la *Escenes de la vida bohèmia*, a la qual Puccini va posar música en *La Bohème*. Després de la Segona Guerra Mundial, el centre cultural es va desplaçar a St-Germain-des-

“MOZART VA
ANAR DE GIRA
PARÍS ALS
SET ANYS”

Prés, les terrasses dels cafès de la qual –Les Deux Magots, Cafè de Flore, Brasserie Lipp, tots en actiu– eren punt de reunió de filòsofs, pintors, escriptors i músics.

Actualment no hi ha un únic focus cultural. Els amants de l'òpera tenen en l'Opéra Bastille una nova icona per afegir al Palais Garnier, l'Opéra Comique i el Théâtre des Champs Élysées, i per a tots els amants de la música el nou centre és la Philharmonie (vegeu article pàgina 52), fins fa poc Cité de la Musique, un complex amb dues sales de concerts i el museu de la música situat a l'extrem est de la capital.

FASCINANT VERSALLES

El Palau de Versalles és un dels més grans símbols de la monarquia absoluta construïts mai. Seu de la cort francesa des del 1682 fins a la Revolució Francesa, és un edifici fascinant i alhora aclaparador. Va ser un gran centre musical amb diverses institucions: la Musique de la Grande Écurie, la Musique de la Chambre, la Musique de Chapelle Royale i l'Académie Royale de Musique. Les obres que s'hi interpretaven es poden escoltar ara en diversos espais del palau –Òpera Reial, Capella Reial, Galeria dels Miralls, Galeria de les Batalles– en els concerts que organitza el Centre de Música Barroca de Versalles, que vetlla pel patrimoni musical francès del Barroc i el Classicisme.

PRAGA

UN POÈTIC RIU DE MÚSICA

El Vltava (també conegut com a Moldava) és un riu musical que dona un caràcter especial a Praga. Serpenteja en forma de signe d'interrogació pel centre urbà separant la Mala Strana (Barri Petit), amb les seves residències barroques coronades pel Hradcany, districte medieval del castell; l'Stare Mesto (Ciutat Vella), l'antic centre gòtic de la ciutat, i la seva extensió cap al sud, la Nove Mesto (Ciutat Nova). Tot el conjunt, creuat per disset ponts, dona forma a una de les ciutats més belles d'Europa, la importància de la qual es remunta a l'edat mitjana durant el regnat de l'emperador Carles IV, quan era més gran que París i Londres.

Una manera de conèixer Praga, escenari del rodatge d'*Amadeus*, és fer-ho amb tramvia. L'escriptora Teresa Pàmies, en *Testament a Praga*, ens recomana la línia 22, actualment molt freqüentada pels turistes, que ella agafava durant els seus anys d'exili a la capital txeca per portar el dinar al seu pare, jardiner al castell. El millor és asseure's al costat de les finestres de l'esquerra per tenir les millors vistes durant el trajecte que recorre la ciutat antiga, s'allunya del centre i travessa el Vltava pels dos ponts més propers al de Sant Carles.

El tramvia 22 té parada davant del Teatre Nacional, on Antonín Dvořák (Museu Dvořák a la barroca Vil·la Amèrica) va ser violoncel·lista de l'orquestra durant nou anys. Al coliseu es programa òpera i ballet, com també al petit Teatre dels Estats, on Mozart va estrenar *Don Giovanni* (Museu Mozart a Vil·la Bertramka), a l'Òpera Estatal de Praga i al Nou Escenari. L'Orquestra Simfònica de Praga té la seva seu a la Sala Smetana, un edifici modernista, i la Filharmònica Txeca, al Rudolfinum, neoclàssic. Els dos auditoris acullen els concerts del Festival Primavera de Praga, que cada any s'obre el dia que va morir Smetana, un 12 de maig, amb el seu poema simfònic *La meua pàtria*, que inclou el seu desbordant cant romàntic al riu Vltava. 🎵

Wolfgang Amadeus Mozart

SANT PETERSBURG

L'ESPLENDOR IMPERIAL

La gent s'entusiasma amb les nits blanques (maig-juliol), però Sant Petersburg també és màgic a l'hivern. El tsar Pere el Gran la va fundar el 1703 com a capital imperial i finestra de Rússia a Occident. El centre històric és Patrimoni de la Humanitat.

Però Sant Petersburg també va viure temps foscos, quan es deia Petrograd (1917-1924) i després Leningrad (1924-1991). I va patir un setge agònic de 900 dies al qual Hitler va sotmetre la ciutat, del setembre de 1941 al gener de 1944. Xostakóvitx, que hi havia nascut, va plasmar el bloqueig i el patiment dels seus conciutadans en la *Simfonia núm. 7, "Leningrad"*, que la delmada Orquestra de la Ràdio va tocar el 9 d'agost de 1942 al Gran Auditori Filharmònic, que ara porta el nom de Xostakóvitx, seu de les orquestres Filharmònica i Simfònica Acadèmica.

Glinka, pare de la música russa, hi va inaugurar el Teatre Mariinski el 1860 amb la seva òpera *Una vida pel tsar*. El teatre ha obert el 2013 una segona sala més moderna. Txaikovski, Stravinsky i Prokófiev van estudiar al Conservatori que porta el nom de Rimski-Kórsakov, nascut a Sant Petersburg. Però la grandària és especialment palpable en la trentena de palaus que hi ha a la ciutat, els més famosos dels quals són el Palau d'Hivern i l'inabastable Hermitage (1.786 portes, 1.945 finestres, 1.057 sales), convertit en pinacoteca i que acull 2.700.000 obres d'art. Està calculat que si només hi dediquem un minut a cada obra, quan arribem a l'última hauran passat 11 anys. 🎵

El Gran Canal

10

VENÈCIA

EL COR DE VIVALDI

Sovint es diu que és quan una nació està en declivi que la seva cultura assoleix el punt més alt. Venècia n'és un gran exemple. La presa de Constantinoble pel sultà otomà Memet II (1453), la descoberta d'Amèrica (1492) i l'arribada de Vasco de Gama a l'Índia travessant el cap de Bona Esperança (1498) van significar la fi de la grandesa política, militar i econòmica de la Sereníssima i el començament de la seva esplendor artística i social. A Venècia van començar a arribar-hi arquitectes, pintors, escultors, músics, escriptors i impressors i la ciutat va adquirir l'aspecte amb el qual ara la coneixem.

L'esplendor arquitectònica és a la vista en una passejada per les dues ribes del Gran Canal; el llegat pictòric i escultòric es pot veure a la Galeria de l'Acadèmia, el Museu de la Venècia del segle XVIII, al Ca d'Oro i

repartit per moltes de les 138 esglésies catòliques que queden a la ciutat (n'hi va arribar a haver 200), entre les quals destaca Santa Maria Gloriosa dei Frari, a la tercera capella de l'absis de la qual hi ha la tomba de Monteverdi, que durant vint anys va ser mestre de capella de la basílica de Sant Marc.

En l'apartat musical, Venècia va ser la primera ciutat a obrir un teatre d'òpera públic, el Sant Cassiano, el 1637.

A final del segle XVII ja era la capital mundial de l'òpera amb deu teatres, dels quals només queda un dempeus, el Malibran, del 1678, originàriament Teatre Giovanni Gri-

VENÈCIA VA SER LA PRIMERA CIUTAT A OBRIR UN TEATRE D'ÒPERA PÚBLIC, EL SANT CASSIANO, EL 1637

sostomo, on Händel va estrenar *Agrippina*. Actualment és la segona sala de La Fenice, teatre que ha vist estrenes d'òperes de Rossini, Bellini, Donizetti i Verdi (*Ernani*, *Attila*, *Rigoletto*, *La Traviata* i *Simon Boccanegra*).

I Vivaldi; impossible d'oblidar a Venècia. Però la seva millor música no es va escoltar ni als teatres d'òpera ni a Sant Marc. S'interpretava en un dels quatre *ospedali*, institucions religioses a mig camí entre l'orfenat i el conservatori; el de més prestigi, l'Ospedale de la Pietà, del qual Vivaldi va ser professor de violí i mestre del cor i del conjunt instrumental. ▶

RUTA VERDI

Per arribar a l'ànima de Verdi cal visitar Roncole, l'aldea on va néixer el 1813, i Busseto, a pocs quilòmetres, on va estudiar i viure. S'hi arriba en mitja hora amb cotxe des de Parma. A Roncole, la seva casa natal és un museu. A Busseto, a més del Museu Verdi, trobem Santa Maria degli Angeli, l'església on tocava l'orgue; la Casa Barezzi, d'Antonio Barezzi, que li va donar suport i va ser el seu sogre; el Palazzo Orlandi, que va comprar el 1845 i on va escriure *Luisa Miller*, *Stiffelio* i *Rigoletto*. S'hi va estar fins que el 1851 es va traslladar a Sant'Agata, una casa de camp a tres quilòmetres de Busseto. Part de la vila, amb el mobiliari comprat per Verdi, es pot visitar. S'hi conserva, a més, el llit del Gran Hotel de Milà on el compositor va morir el 27 de gener de 1901.

DANSA

GREC 2015

AVENTURA ESCÈNICA EN DANSA

La dansa es consolida al Grec amb un ampli ventall de llenguatges coreogràfics, una oportunitat preciosa per deixar-se endur pel moviment. Els coreògrafs Marcos Morau i Sol Picó, i Ramon Simó, director del festival, s'endinsen en el procés creatiu dels espectacles que s'estrenen aquest mes de juliol a Barcelona.

TEXT Clàudia Brufau

es nits de juliol, la màgia del Teatre Grec de Montjuïc s'escampa per totes les sales de Barcelona que acullen el festival que porta el seu nom. Amb trenta-nou edicions de bagatge, aquest festival ens continua parlant de tu a tu sobre el nostre present. Segons Ramon Simó, director del festival, el terme contemporani “no significa només avantguarda, hi ha espectacles al Grec que són de nova tendència, que tenen un punt d'investigació, de generació de llenguatge escènic, i espectacles que utilitzen el llenguatge escènic conegut. Busquem la contemporaneïtat sobretot pel que fa a la relació amb l'espectador, que l'espectador senti que aquell espectacle és del seu temps, del seu moment”.

VORONIA DE LA VERONAL

Els espectacles inaugurals del Grec han d'entrar en el format del Teatre Grec –cosa no pas fàcil–, dins la línia artística del festival i tenir una dimensió internacional. Una equació complicada. Per aquest motiu el director del festival remarca que La Veronal és una companyia idònia. Creada el 2005 i dirigida des d'aleshores per Marcos Morau, té una trajectòria sòlida i reconeguda, tant a nivell nacional com internacional. Ha creat diversos espectacles, amb els quals ens convida a viatjar per diversos països, ciutats o indrets del món. L'1 i 2 de juliol, més que un viatge, La Veronal ens proposa una expedició: “Abandonem la superfície terrestre i una vegada més utilitzem un lloc per parlar d'una idea. El «lloc» és Voronia, la cova més profunda del món, situada a Geòrgia; una analogia entre la cova i l'infern sostinguda al llarg de la història per diverses cultures. ➤

Marcos Morau

EDU PÉREZ

MARCOS MORAU: "A VORONIA UTILITZEM UN LLOC PER PARLAR D'UNA IDEA"

1 i 2 DE
JULIOL
VORONIA
AL TEATRE
GREC

✚ *D'alguna manera no es pot anar més avall o més endins, no es pot trobar res més profund que aquesta cova. Creem una al·legoria per parlar del mal en general", explica Morau. Voronia porta molt de temps al forn, i que finalment s'estreni al Grec suposa un repte: "Et determina molt l'espai, has d'amplificar-ho, a l'aire lliure la capacitat de distracció és molt alta i la bellesa del lloc molt poderosa, és molt fàcil que l'espai s'empassi el treball."*

Marcos Morau idea els seus muntatges com si es tractés de cinema, dissenyant guions i storyboards amb el suport d'un equip de professionals com Pablo Gisbert, dramaturg; Roberto Fratini, assessor artístic, o Lorena Nogal, una de les ballarines i assistenta de coreografia de la companyia, "el meu tercer ull", descriu Morau.

Des de final d'abril Voronia va començar a prendre forma amb un repartiment força diferent de l'habitual: "És l'oportunitat d'intentar treballar amb molta energia i presència masculina. Jo estic acostumat a treballar amb dones, m'he format treballant amb dones i aquesta vegada volia canviar, per veure com el moviment masculí afecta el meu treball i com l'energia masculina es relaciona amb la idea del mal. No és que l'home sigui més a prop del mal, però si existís aquest espai de Voronia que jo m'imagino, hi hauria més homes que dones." ✚

Voronia

WW (WE WOMEN) DE SOL PICÓ

Seguint la línia d'allò ideat i creat a casa, amb projecció internacional, del 6 al 8 de juliol Sol Picó s'instal·la a la sala MAC del Mercat de les Flors amb WW (We Women). A Picó l'acompanyen noves i antigues companyes de viatge. *"La idea era parlar, qüestionar-nos què havia passat amb la dona al llarg de la història i ara al XXI. Però no només veure-ho des del meu punt de vista, perquè és una cosa que ja he fet, sinó compartir-ho amb senyores ballarines i coreògrafes d'altres cultures"*, explica Picó. Aquestes senyores són Julie Dossavi, Minako Seki i Shantala Shivalingappa. La creació d'aquest espectacle s'ha organitzat en diverses trobades en les quals Picó ha pogut comprovar que *"tot i que cadascú en té la seva visió, perquè té la seva cultura, quan preguntes: «tu creus que la dona ha evolucionat?, som al lloc que ens pot correspondre?», totes opinen que encara falta molt, que hi ha hagut una gran revolució femenina, però que estem reculant i en alguns llocs del món encara involuciona més"*.

La música en els espectacles de Picó és molt més que una banda sonora: *"Per a mi és fonamental que la presència i el testimoni dels músics formin part de l'escena."* De fet, els músics en escena són: Lina León, que hi posarà la veu, Adele Madau, Marta Robles i Virginia Domingo, companyes de carrera. Les sessions de creació de l'espectacle s'estan gravant en un com-s'ha-fet (*making off*) que probablement acabarà formant part d'un documental sobre els vint anys de la companyia de Sol Picó.

Si bé la filosofia de coproducció i programació artística és apel·lar a l'espectador de manera molt directa, des del 2012, moment en què va començar a dirigir el Grec, Ramon Simó i el seu equip aprofiten la naturalesa d'un festival com aquest per *"provocar que els públics, que de vegades estan massa sectorialitzats, puguin arribar a transvasar-se, o simplement despertar l'interès a partir del programa que els oferim"*. ♪

DEL 6 AL 8
DE JULIOL
WW (WE WOMEN)
MERCAT DE
LES FLORS

SOL PICÓ S'INSTAL·LA A LA SALA MAC DEL
MERCAT DE LES FLORS AMB WW (WE WOMEN)

EL BALL D'ESTRELLES DEL GREC

El Grec també és un laboratori.

♦ Un dels experiments de gran format és el ballet dramàtic *Aquil·les o l'estupor* d'Albert Mestres, compost d'escenes dramàtiques, coreografia i música que creen una combinació semblant a la de l'òpera.

♦ La intimitat i el silenci també són presents al Grec, a proposta de Mal Pelo, amb el nou duet *El cinquè hivern*, recentment estrenat a França. Els codirectors i ballarins d'aquest espectacle, María Muñoz i Pep Ramis, són dos dels grans referents de la dansa a Catalunya.

♦ Hi ha companyies internacionals que s'han convertit en un punt d'ancoratge del Grec: és el cas de Peeping Tom, que enguany presenta *Lover*, premi de la crítica.

♦ *Cinématique* d'Adrien B/Claire B, *La medida del desorden* de Thomas Hauert, *Epíleg d'un inici* de Sabine Dahrendorf, *Incisions* de Man Drake x Tomeo Vergés, *The Guest* d'Ina Christel i *Yes we fuck* d'Alta Realitat completen el programa de dansa del Grec 2015.

Per a més informació: www.grec.bcn.cat

FESTIVAL TORROELLA DE MONTGRÍ 2015

Del 2 al 20 d'agost | www.festivaldetorroella.cat

del 28 juliol
a l'1 d'agost

2 / AGO
Josep Bros, tenor
Marco Evangelisti, piano
Tosti / Donizetti / Leoncavallo /
Gastaldon / Cilea / Denza / Verdi /
Massenet / Fauré / Gounod /
Torroba / Vives

4 / AGO
Acadèmia 1750
Cor de Cambra del
Palau de la Música
Bach

6 / AGO
Ensemble Arcangelo
Jonathan Cohen, director
Anna Prohaska, soprano
Dowland / Purcell / Merula /
Cavalli / Sances / Strozzi / Rossi /
Scarlatti

8 / AGO
The King's Consort
Julia Doyle, soprano
Robert King, director
Vivaldi / Händel / Albinoni /
Purcell / Corelli

9 / AGO
Lucerne Festival Winds &
Enrique Bagaría
Poulenc / Beethoven / Mozart

10 / AGO
Concerto Italiano
Rinaldo Alessandrini, director
Vivaldi

13 / AGO
Ensemble La Fenice
Jean Tubéry, director
L'Orfeo, (versió concert), Monteverdi

14 / AGO
Khatia Buniatishvili, piano
Ravel / Liszt / Stravinsky

16 / AGO
Joaquín Achúcarro, piano
Schubert / Brahms / Chopin

17 / AGO
María Bayo, soprano
Rubén Fernández, piano
Viardot / Bizet / Moreau / García Abril /
Villa-Lobos / Braga

18 / AGO
Orquestra Simfònica del Vallès
Jan Lisiecki, piano
Rubén Gimeno, director
Chopin

20 / AGO
Hespèrion XXI
Jordi Savall
Armenian Spirit Music of memory

Organitza:

Patrocina:

Mitjans oficials:

JAZZ

GIULIA VALLE TRIO

Aquest mes de juny el trio de jazz creat per la contrabaixista i compositora Giulia Valle, amb David Xirgu a la bateria i Marco Mezquida al piano, creua l'Atlàntic per presentar el seu interessantíssim projecte en una gira per San Francisco, Ottawa, Vancouver i, com a cloenda, l'actuació en un dels epicentres actuals del jazz, la sala Blue Note de Nova York.

TEXT Xavier Villanueva • FOTOGRAFIA Imma Casanellas

Activa com a líder de diferents projectes des de mitjan de la dècada passada, les creacions d'aquesta músic italo-catalana tenen una personalitat especial que les fa inconfusibles. Com diu Jordi Pujol, factòtum de la discogràfica que sol enregistrar els seus treballs, Freshsound Records, "les composicions de Giulia Valle estan a l'altura de qualsevol dels millors jazzmen internacionals. Però a més ella té aquesta força, aquesta capacitat de lideratge, aquest carisma que la diferencia de la resta; tot el que fa la Giulia és pròpiament Giulia". És el que ella denomina "folklore personal", una espècie d'essència lligada a la mateixa personalitat que neix de la barreja d'allò que un és, dels llocs on ha crescut i del que ha estat capaç de filtrar a través de les experiències personals.

ALLUNYAR-SE DE LES ETIQUETES

Tenint en compte la nul·la relació musical entre Barcelona i Madrid i la dificultat de crear circuits mínimament estables que permetin viatjar i presentar projectes propis per Espanya i Europa, als músics de jazz actuals d'aquest nivell l'escena catalana se'ls queda petita. En el cas de Giulia Valle, fins i tot l'etiqueta "jazz" no li acaba de fer justícia si un pretén definir la seva música, que és contemporània, intensa, honesta i allunyada del virtuosisme pirotècnic de lluïment buit. Com diu Marco Mezquida, tot i reconèixer la dificultat al món actual de sortir-se de les etiquetes, "dir que tot el que fem la Giulia, el David o jo és jazz és una terrible errada, perquè precisament un músic complet és una persona bastant més versàtil. Com ho expliques, això? Jo sóc músic, puc tocar amb una orquestra simfònica o puc fer música per a un teatre, que són coses que no tenen res a veure amb el jazz. El jazz és una part de mi, i som una comunitat de músics de jazz que estimem aquesta música, però després, com a creadors, tenim moltes altres influències. Jo crec que l'etiqueta «jazz» fa mal". És probable que hagi arribat

27 DE JUNY,
CONCERT AL
BLUE NOTE,
NOVA YORK

FENT LES AMÉRIQUES

el moment de tenir més amplitud de mires i programar aquest tipus d'artistes fora del circuit habitual de festivals de jazz per tal de buscar un públic melòman que pugui venir de diferents tradicions musicals i que sàpiga apreciar la qualitat independentment d'escenes, tradicions o estils concrets.

Buscant visibilitat als seus mèrits, ja el 2008 el quintet de la Giulia va participar en un *showcase* al Jazzhead de Bremen que va significar un punt d'inflexió i que va implicar sortir de gira una temporada per les principals capitals europees. Un altre *showcase*, aquest cas el 2011, organitzat en un petit local de caire *underground* al barri del Poble-sec, va aconseguir atreure els principals programadors del jazz internacional instal·lats a la ciutat per cobrir el Festival de Jazz de Barcelona. Entre altres personatges, aquella petita actuació alternativa va enamorar figures tan importants com el mateix Jeff Levenson, cervell de la discogràfica Half Note, que ha apostat a fons pel projecte i els ha obert les portes de sales tan mítiques com el San Francisco Jazz Center o la Blue Note.

UN ALT NIVELL MUSICAL

De fet, el quintet va actuar per Nova York i San Francisco el desembre del 2013, però la repercussió d'aquells exitosos concerts no va ser l'esperada, i després d'una temporada

sense prou visibilitat, hi tornen aquest juny en format trio en una gira un pèl més extensa que, si tot va com hauria d'anar, acabarà sent plasmada en un enregistrament en directe a San Francisco. Com a base rítmica del quintet, el trio intergeneracional amb el piano de Marco Mezquida i la bateria de David Xirgu funciona des del 2009, i es presenta ara més despullat musicalment, sense vents, tot obligant a una major interacció entre instruments i atribuint tota la responsabilitat melòdica a les mans del jove pianista menorquí.

La gira comença el **3 de juny** al Jamboree de Barcelona, un dels clubs més potents a nivell europeu. En paraules de Jordi Pujol, *"el Jamboree seria l'equivalent a Barcelona de la sala Blue Note a Nova York, però tot i que jo sóc barceloní, Barcelona no és Nova York!"*. El tancament aquesta última dècada de diferents locals de música en viu (especialment el Pipa Club) i la dificultat d'obrir-ne de nous ha fet que l'escena se'n ressenti una mica. De totes maneres, el nivell musical continua sent molt alt. Giulia Valle sempre ha defensat amb dents i ungles el jazz fet a Catalunya. Com diu ella, *"Catalunya és puntera en un tipus de jazz més experimental. Fora d'aquí és impossible trobar un Xirgu, un Mezquida; senzillament, no existeixen."* Potser és hora que tots plegats els fem el cas que es mereixen. 📖

FRESHSOUND RECORDS, BCN-NY CONNEXION

El segell discogràfic Freshsound Records neix al principi dels anys vuitanta amb l'esperit de reeditar discos de la West Coast de la dècada dels cinquanta. Creació personal del melòman Jordi Pujol, va evolucionant a poc a poc fins a establir-se en la plataforma de sortida dels primers treballs de figures mundials actuals, com Brad Mehldau, The Bad Plus o Ambrose Akinmusire, entres d'altres. A partir d'un article de Ben Ratliff al «New York Times» es converteix en el canalitzador de l'anomenada Barcelona-New York Connexion. És qui edita els treballs de la Giulia Valle com a líder. En el seu catàleg, a part de reedicions de gravacions oblidades de segells històrics com RCA o Liberty i nous enregistraments de músics americans, trobem una més que àmplia representació de les generacions del jazz català: Montoliu, Rossy, Cuadrado o Amargant són només alguns dels músics que edita periòdicament.

SELECCIÓ DISCOGRÀFICA

Com a líder i compositora, Giulia Valle treballa en tres projectes diferenciats.

LIBERA. Musicalment, molt eclèctic i experimental. És el que s'allunya més del jazz. Com diu en la presentació, es mou des del lirisme absolut fins a les profunditats del *deep techno*, el *trance* i la rumba. Giulia Valle, contrabaix i composició; Jon Robles, flautes; David Pastor, trompeta amb efectes; David Soler, guitarres, efectes i *pedal steel guitar*; Oriol Roca, bateria. Hi col·laboren: Edurne Arizu, acordió, i Rusó Sala, veu.

GIULIA VALLE GROUP (QUINTET)

Actiu des del 2004, amb petites diferències en les formacions dels enregistraments corresponents.

Colorista (2004). Primer disc com a líder. Giulia Valle, contrabaix i composició; Martí Serra, saxo soprano i tenor; Miguel "Pintxo" Villar, saxo tenor; Guillermo Klein, piano i teclats; David Xirgu, bateria.

Danza imprevista (2007). Un pas endavant musicalment. Sergi Sirvent substitueix Guillermo Klein.

Giulia Valle, contrabaix i composició; Martí Serra, saxo soprano i tenor; Miguel "Pintxo" Villar, saxo tenor; Sergi Sirvent, piano i teclats; David Xirgu, bateria.

Berenice (2010). Disc favorit de Giulia Valle. Primer en què l'actual trio funciona com a base rítmica del quintet. Gorka Benítez substitueix Miguel "Pintxo" Villar. Giulia Valle, contrabaix i composició; Martí Serra, saxo soprano i tenor; Gorka Benítez, saxo tenor i flauta; Marco Mezquida, piano i teclats; David Xirgu, bateria.

Live (2012). Enregistrat en directe al Jamboree de Barcelona amb la mateixa formació que *Berenice*.

GIULIA VALLE TRIO

Actualment treballa amb dues formacions diferents alhora. En una amb Marco Mezquida i David Xirgu i en l'altra amb Albert Bover i Daniel Domínguez. No existeix enregistrament seriós en format trio amb aquestes formacions. Està projectada una gravació en directe al San Francisco Jazz Center amb Marco Mezquida i David Xirgu.

1, 2, 3, etc. (2001). Com a *side-woman*. Precedent dels tríos posteriors. Jason Lindner, piano; Giulia Valle, contrabaix; Marc Ayza, bateria.

Enchanted House (2008). Primer trio com a líder amb la mateixa formació que el 2001. Giulia Valle, contrabaix i composició; Jason Lindner, *fender rhodes*, orgue Hamond C-3, *minimoog voyager*, *prophet 08*; Marc Ayza, bateria.

EL COMPOSITOR

DMITRI XOSTAKÓVITX

L'ART AL SERVEI DE LES IDEES

En la construcció del projecte de l'URSS, l'art i la música adopten un paper fonamental com a portadors d'idees i valors i, per tant, queden sotmesos a l'estricta vigilància de l'Estat. Aquest fet afectarà de manera determinant la vida i l'obra d'un dels grans compositors del segle XX, Dmitri Xostakóvitx, de qui el proper 9 d'agost se celebren els quaranta anys de la seva mort. **TEXT** Miquel Gené • **IL·LUSTRACIÓ** Roger Pibernat

Situem-nos per un moment a l'URSS dels anys vint del segle passat. És el moment de la construcció del projecte comunista: la superació de classes socials, la col·lectivització de la producció i la proclamació del proletariat com a classe exemplar. És el moment de remar tots en la mateixa direcció, del triomf del comunisme enfront dels altres règims. I el moment de dotar aquesta direcció de contingut. En el món artístic, la teoria del *realisme socialista* és establerta com el programa oficial, el qual propugna l'obra d'art com a expressió del poble i de la realitat, sempre amable i de cartró pedra.

Dmitri Xostakóvitx neix el 1906 a la ciutat de Sant Petersburg. En una primera època la seva obra se centra en composicions per a l'escena, com l'òpera *El nas*, el ballet *l'Edat d'or* o la pel·lícula *La nova Babilònia*. És amb l'òpera *Lady Macbeth del districte de Mtsenk* (1930-1932) que Xostakóvitx rep la primera amonestació per part de l'Estat. L'obra està amarada de sàtira i comicitat, experimenta amb el llenguatge musical i utilitza el folklore rus de forma paròdica. Un còctel que, si bé d'entrada va ser celebrat com la culminació de l'òpera soviètica, no va suportar l'examen d'Stalin del 26 de gener de 1936, el qual va desembocar en una crítica ferotge al «Pravda», el diari oficial de l'Estat.

Xostakóvitx viurà sempre sota la mirada inquisitiva de l'Estat, que sovint l'utilitzarà com a bandera musical nacional. La seva obra quedarà marcada per la tensió entre allò que l'artista necessita escriure i allò que es pot publicar. Des d'aquesta perspectiva, la música de Xostakóvitx pren una dimensió social i política. En les obres simfòniques, la imatge pública del compositor ha de conciliar el programa del Realisme Socialista amb la necessitat d'expressar allò que el commou. D'aquesta manera, desenvolupa un llenguatge per capes amb diferents substrats de significat. En la música de cambra, destinada a un públic més reduït, es pot alliberar d'aquesta tensió.

Un exemple d'aquesta situació és la composició i estrena de la *Quarta Simfonia* (1936), que quedarà marcada per la crítica de *Lady Macbeth*. Xostakóvitx, per prudència política i personal, no la va estrenar fins al 1961, arran de la problemàtica moral i política que presentava. Paral·lelament, en el seu *Primer Quartet de corda* (1938), sembla que gira l'esquena a l'asfixiant esfera política amb una obra serena i relaxada.

L'OPRESSIÓ I LA LLUITA D'UN ARTISTA

Un segon atac de l'aparell estatal arribà el 1948, i va posar setge a l'especulació en el llenguatge musical de Xostakóvitx, que era acusat d'oblidar els valors de simplicitat i exaltació de la bellesa nacional. El *Quartet núm. 5* (1952) i la *Simfonia núm. 10* (1953) són una bona mostra de com Xostakóvitx visqué aquest moment: cap d'ells resol les seves tensions de manera positiva.

Dos temes recurrents en l'obra de Xostakóvitx són la guerra i els fets de la revolució, els quals presenten sempre més d'una lectura. La *Simfonia núm. 7, "Leningrad"*, escrita el 1941, durant el setge de l'exèrcit de Hitler a la ciutat, té una lectura oficial, l'oda de lluita i victòria de

la ciutat, i una altra d'oculta, la referència a les víctimes de les purgues estalinistes dels anys trenta.

Les *Simfonies núm. 11 i núm. 12* (1957 i 1961), amb el sobrenom de l'"Any 1905" i l'"Any 1917", respectivament, estan dedicades a fets de la Revolució Russa, però també parlen de les condicions d'opressió i lluita. "Pot la música atacar allò malvat?

**L'OBRA DE
XOSTAKÓVITX QUEDÀ
MARCADA PER
LA TENSÍO ENTRE
ALLÒ QUE L'ARTISTA
NECESSITA ESCRIURE
I ALLÒ QUE POT
PUBLICAR**

OBRES DESTACADES

Els enregistraments amb música de Dmitri Xostakóvitx són nombrosos.

♦ Dels seus quartets, cal destacar les versions del Quartet Beethoven (Doremi Records), la formació per a la qual Xostakóvitx n'escrigué la majoria, i les dels quartets Emerson (Deutsche Grammophon), Fitzwilliam (Decca) i Brodsky (Teldec).

♦ De les simfonies, són referència les enregistraments per Ievgueni Mravinski amb la Filharmònica de Leningrad. Mravinski va estrenar moltes de les simfonies de Xostakóvitx, per la qual cosa es pot considerar una veu autoritzada en aquest terreny.

♦ Altres enregistraments destacables són els de Kiril Kondraixin amb la Filharmònica de Moscou i el cicle de les quinze simfonies que Mariss Jansons va enregistrar per al segell EMI entre els anys 1991 i 2005.

♦ A banda de les referències discogràfiques, a Youtube es pot gaudir d'enregistraments audiovisuals de molt bones interpretacions, que transmeten la veritable magnitud de les obres de Xostakóvitx. Alguns exemples en són la *Simfonia núm. 5* amb Leonard Bernstein i la Simfònica de Nova York, el *Concert per a violoncel i orquestra núm. 1* amb Heinrich Schiff i la Simfònica de la Ràdio Sueca, el *Concert per a piano núm. 1* de Khatia Buniatishvili i la Simfònica de Viena i el *Concert per a violí núm. 1* amb David Oistrakh i l'Staatskapelle de Berlín.

10 DE JUNY
QUARTET
CASALS A
L'AUDITORI

Pot fer-nos adonar de la maldat que ens envolta?", es pregunta Xostakóvitx. Finalment, els quatre darrers quartets (escrits entre 1968 i 1974), juntament amb les dues últimes simfonies (1969 i 1971), sorgeixen d'un Xostakóvitx immers en pensaments de mort. Amb un llenguatge musical cada cop més obert, les obres es van sumint en l'impenetrable, fins a arribar als sis adagios que, units, formen el *Quartet núm. 15*.

La interpretació de la música instrumental, abstracta per naturalesa, des d'una

perspectiva moral i política es converteix en pràctica habitual a l'URSS, fet que dona un gran valor social a l'artista, alhora que el situa en un fil molt prim entre allò que vol expressar i el que pot dir. Xostakóvitx desenvolupa una doble vessant musical, però no per això renuncia, en les seves obres més populars, a presentar les problemàtiques que el seu temps li imposa. Aquesta dualitat en la seva música no és altra cosa que l'expressió d'una realitat en què la llibertat es veu subjugada per l'Estat. 📖

ESCOLTA'L
A SPOTIFY!

<http://spoti.fi/1GeRgxf>

L'ÀNIMA DEL SO

DAVID BAGUÉ I SOLER

VIOLINS QUE TRANSCENDEIXEN

RUGGERO RICCI VA SER UN DELS PRIMERS A TRENCAR EL MITE A FINAL DELS ANYS CINQUANTA: UN GRAN VIOLINISTA NO HAVIA DE TOCAR NECESSÀRIAMENT AMB INSTRUMENTS ANTICS. LA SEVA APOSTA VA OBRIR EL CAMÍ ALS LUTIERS MODERNS COM DAVID BAGUÉ, QUE N'ÉS UN DELS MÀXIMS EXPONENTS MUNDIALS.

TEXT Josep Barcons Palau · FOTOGRAFIES Quim Roser

Quan creues el llindar del taller de David Bagué i Soler, el temps canvia. Canvia cronològicament, perquè l'ambient, la decoració i les olors (ai, Proust!) et transporten dècades i dècades enrere. Però canvia també kairològicament, perquè el rellotge desapareix, i els segons sembla que se separin eternament l'un de l'altre per deixar pas a l'art de la conversa i a l'obertura de l'esperit, estovat per l'olor de fusta.

David Bagué treballa a l'arcàdia. I és clar, doncs, que el temps canvia, i el brogit i l'acceleració del dia rere dia moren en travessar-ne el llindar! Dues portes el separen d'un carrer poc transitat al cor de Gràcia. La de fora, de fusta vella i amb pintades, té un mecanisme d'obertura tan antic com enginyós. Mig minut després de trucar a un porter automàtic de factura modernista, Bagué treu el cap:

"Benvingut", diu amb veu generosa i robusta, sense moure els peus del rebedor que queda a mà dreta, rere la segona porta. I et convida a entrar.

Un cop a dins, l'olor de trementina, de pigments i de resines ("són fusta líquida") obra el miracle que els ulls no s'acaben de creure: d'un sostre de 4 metres d'altura amb bigues vistes, en davalla una làmpada d'aranya que il·lumina un Bechstein marró de mitja cua carregat d'objectes de tota mena ("sóc un fetitxista", confessa més tard). L'acompanyen, en una acumulació absolutament barroca, diversos mobles d'època, estoigs de tota mena, llibres api-lonats, cadires amb entapissats senyorials i una infinitat de quadres amb fotografies, diplomes, làmines de violins, paisatges, retrats i retalls de premsa que són, al capdavant, retalls de vida.

NÉT D'ARTESANS

La rajola de terracota roja del rebedor es muda en parquet rere la cortina que deixa pas als vint-i-pocs metres quadrats del taller, de sostre més baix i on entra la llum natural d'un pati interior que –com un verger, amb llimoner inclòs– asserena l'ànima. Aquí, les fotografies dedicades de músics

David Bagué
al seu taller del
barri de Gràcia
a Barcelona.

L'ALTERNATIVA SALUDABLE ALS VIOLINS HISTÒRICS

Els instruments del segle XVIII no estaven pensats per viatjar com viatgen ara: els canvis de pressió, d'humitat o de calor els afecten molt. I més si tenim en compte que s'han reparat infinitat de vegades i que són extremadament fràgils. Tocar amb un violí modern, defensa Bagué, els allibera de tant d'estrès i ajuda a preservar-los com les joies que són. A més, mentre que els Stradivarius i els Guarnerius se subhasten per deu, vint o trenta milions d'euros, les còpies que en fan els millors lutiers d'avui costen unes mil vegades menys.

il·lustres conviuen amb una multitud de pots, fustes, eines i papers que fan vincular alguna que altra lleixa. Però res no fa sensació de caos, sinó que tot viu en un ordre natural, estable, bell i sòlid, garantit pel pes del temps. Amb 50 anys acabats de fer, David Bagué en porta gairebé 40 fent violins i ha assolit una mena d'harmonia silenciosa amb el seu espai, on sona de manera perpètua el dial de Catalunya Música.

Fill de pares “amb un elevat sentit artístic” i nét d'artesans (“per part de mare l'avi era ebenista i per part de pare era ferrer i forjador”), amb 12 anys va descobrir la seva vocació “amb la clarividència dels infants”. N'ha parlat a bastament en tota mena d'entrevistes i reportatges; i en té el relat ben après. Però això no obsta perquè en recordar-ho, ho faci amb la vehemència i la pruija de qui creu en allò que fa: “No és el mateix creure en allò que fas, que ser cregut, tot i que hi ha qui confon una cosa amb l'altra”, diu excusant-se de la contundència amb què s'expressa.

UNA REVELACIÓ PRIMERENCA

Sense perdre mai el posat noble i circumspecte (el mocador al coll rere la bata d'artesà hi ajuda...), no pot dissimular la il·lusió pueril que li puja als llavis en dir que “el 21 de juny de 1977” va tenir una revelació. “A Terra d'escudella [un dels primers programes en català que despuntaven en una televisió en blanc i negre, també de continguts] van ensenyar com es construïa un violí.” Sol a casa, va desmuntar (“i destrossar!”) el violí de la família. Però lluny de castigar-lo, els pares (i se'n sent absolutament afortunat) van donar suport a la fal·lera del nen, que amb 16 anys ja era a Cremona. Allí va anar tres mesos a l'escola, però on va aprendre veritablement l'ofici –i recalca el mot– va ser anant de lutier en lutier (sobretot amb Mathys Adriaan Heyligers), de manera similar al que havia fet de petit entre els tallers de la seva Gràcia natal, jugant entre el material dels artesans que servia d'adob a les seves dèries.

Probablement per això el taller que ha anat creant serva l'esperit de la Gràcia artesana. Lluny de cap esteticisme esnob, la decoració que l'habita és el correlat objectiu de la seva manera d'entendre la vida i la professió, que són dos àmbits que amb prou feines separa. Aquí, entre mobles i eines de segona mà heretats o comprats als encants –“on tornaran quan jo no hi sigui”, diu– s'aïlla del vertigen tecnològic d'avui i respira com

devien fer-ho els homes que el 1700 van construir els millors violins que s'hagin construït mai.

CREAR CATEDRALS DE FUSTA

Amb admiració confessa pels ancians: “Sempre m'he sentit més bé entre la gent gran que no entre els joves”, assegura, empenya eines que són la viva veu d'una genealogia en la qual s'imbrica, conscient que la seva és una feina transcendent en el sentit més punyent del terme. Només la consciència que allò que es fa va més enllà d'un mateix, permet assolir el mestratge que du a l'artisticitat: “Estic convençut que el secret dels grans lutiers dels segles XVII i XVIII no és un secret tècnic, sinó espiritual, que té a veure amb la mentalitat de l'època. Les obres d'art de Bach o de Miquel Àngel no anaven destinades a l'home, sinó a Déu. Entendre que allò que es fa transcedeix la mateixa persona, fa que un doni el màxim de si mateix.”

Aquest sentit ètic de la trans-cendència, que inevitablement apunta cap a l'eternitat, el porta a preser-

var-se de la tirania de la immediatesa de la tecnologia d'avui: “La pressa dels facebook, twitter i pantalles” no li interessien en absolut, i es consagra (i la paraula no és casual) a fer violins, que en un moment de la conversa qualifica com a “catedrals de fusta”. Per això només en fa tres o quatre a l'any, intentant que cada cop de gúbia desbasti en la fusta la personalitat de l'interpret que el farà sonar. Posar l'esperit en la matèria, vet aquí la transcendència alquímica que guia la vida i l'obra de David Bagué i Soler.

LA CONSTRUCCIÓ D'UN BAGUÉ

❖ **Un treball a mida.** Bagué treballa de prop amb el músic que li ha fet l'encàrrec, procurant que participi al màxim de tot el procés de construcció.

❖ **La selecció.** D'entrada, trien el model d'Stradivari o de Guarneri del Gesù més afí al seu temperament, tenint en compte que els primers tenen un so més noble i refinat (“tal com correspon a un lutier que vestia amb levita i es feia amb la reialesa”), mentre que els segons són més impetuosos i geniuts, com la vida de taverna que duia l'últim dels Guarneri.

❖ **La fusta.** Després ve tot el treball amb la fusta en blanc:

“Pi avet per a la tapa, el millor és el de la Val di Fiemme de les pàgines de Jo confesso de Jaume Cabré; i blada balcànica per al mànec, el fons i els riscles, a més del banús del batedor.”

❖ **La intuïció.** Tot i seguir les plantilles i les cotes del model escollit, Bagué sap que hi ha un marge per a la intuïció, atès que “la fusta és un mapa i el peu de rei és als dits”.

❖ **El toc final.** Un cop l'instrument està muntat (sempre amb materials orgànics, vius), ve el moment més seriós: l'envernissat, que “et precipita en el buit” i que Bagué escomet amb notables dosis d'improvisació. Els olis, pigments, gomes i resines no sols donaran l'aparença antiga a un violí modern, sinó que precipitaran sobre la fusta una oxidació que en els instruments històrics s'ha produït al llarg de tres-cents anys.

ESCENARIS DEL MÓN

LA PHILHARMONIE DE PARÍS

UN ESPAI DE MÚSICA PER A TOTS

La Philharmonie de París, obra de l'arquitecte Jean Nouvel, es va inaugurar el 14 de gener. Amb una acústica perfecta des de qualsevol punt, s'ha convertit en un bell mirall de música obert a tothom, parisencs, *banlieusards* i turistes. **TEXT** Victòria Llort Llopart

La Gran Sala de la Philharmonie de París durant el concert inaugural.

WILLIAM BEAUCARDET

Quan el març de 2009 es va presentar públicament a l'Auditori del Louvre el projecte de la Philharmonie de París, van sorgir tota mena d'interrogants. La ciutat disposa de nombroses sales, llegendàries i carregades d'història. En plena crisi, la inversió que suposava un equipament com aquest feia que una pregunta inevitable —“¿necessita París una altra sala de concerts?”— ressonés arreu i provoqués l'escepticisme dels qui pensaven que el nou espai, al nord-est de la capital i llindant amb el *périphérique*, no podria competir amb l'atractiu dels escenaris consagrats al centre de la ciutat.

Avui, sis anys després, la gran Philharmonie s'aixeca imponentment orgullosa amb la vocació de convertir-se en un espai innovador, capaç d'atreure un públic ben nombrós i divers. Aquesta és, en realitat, la seva raó d'ésser.

EL MIRALL DE PARÍS

Està situada al parc de La Villette, al dinovè *arrondissement*, al costat de la Cité de la Musique, del Conservatori i de la històrica Grande Halle (antic escorxador reconvertit en espai cultural). En aquest pol musical s'aixeca el monumental bloc —de 60.000 tones de formigó, 9.000 tones d'acer i metall i 93.000 m² de superfície total— que

vol ser un focus d'harmonia tant amb el seu entorn més pròxim com amb la ciutat.

L'arquitecte Jean Nouvel l'ha concebut com un relleu mineral que reflecteix els raigs del sol, la *grisaille* i la pluja, les ombres dels núvols i dels turons. La lluminositat variable de cada dia metamorfoseja l'aparença de l'edifici. Aquest petit cim es pot escalar, gràcies a les seves rampes, per observar la ciutat des de 37 metres d'altura. Tot, des dels 340.000 ocells d'alumini que recobreixen la façana, fins als 3 pisos que cal pujar per accedir a la sala, convida a l'envol, essència última de la música.

La Gran Sala inventa un nou model: envoltant, modulable i aeri. L'orquestra,

❶ La brillant i sinuosa silueta de la Philharmonie vista des de l'exterior.

❷ La Salle des Concerts Philharmonie 2 té una forma oberta, i és un lloc susceptible de múltiples configuracions.

❸❹ La Philharmonie s'ha proposat descobrir als parisencs el goig d'escollar i aprendre música en família. Així, pares i fills s'hi acosten molts caps de setmana per visitar el museu o assistir a tallers on els músics s'uneixen al públic.

Més informació:
philharmoniedeparis.fr/fr

2 i 14
DE JUNY
JORDI SAVALL
A LA
PHILHARMONIE
DE PARIS

WILLIAM BEAUCARDET

sobre un escenari de 283 m², està encercada pel públic, que es distribueix en una sèrie de grans llotges de formes sinuoses i suspeses, de manera que l'aire i el so circulen al voltant dels oients. La distància entre el melòman i els músics no supera mai els 32 metres. Les fustes, de bedoll i auro, els colors càlids i els núvols acústics aconseguixen una sensació d'intimitat, tot i les dimensions superlatives, que afavoreix les condicions per a l'escolta. Harold Marshall, Zaha Hadid i Yasuhisa Toyota hi han participat per aconseguir-hi una acústica que aspira a ser perfecta. L'orgue, de 15 metres d'alçada i 20 de llargada, del constructor Rieger, serà afinat durant l'estiu i estrenat la temporada vinent. La gran sala, amb un aforament de 2.400 places, es pot reconfigurar –retirant els seients de la platea– fins a acollir 3.650 persones.

Seu de l'Orquestra de París, de la qual Paavo Järvi n'és actualment el director titular, l'edifici acull també l'Ensemble Intercontemporain creat per Pierre Boulez el 1976 i consagrat al repertori musical dels segles XX i XXI, i tres formacions associa-

des més: l'Orquestra de Cambra de París, Les Arts Florissants i l'Orquestra Nacional d'Île-de-France.

La Philharmonie vol romandre sempre oberta a tothom, emmirallant la ciutat a la qual vol atreure: els parisencs, els *banlieusards*, els melòmans (confirmats o neòfits) o simplement els curiosos i turistes. Tots hi són convidats a trobar allò que poden desitjar sobre la música gràcies a les

activitats proposades, a més dels concerts: caps de setmana en família, exposicions, tallers, conferències..., sempre a preus assequibles, que oscil·len entre els 10 i 40 euros, amb la possibilitat afegida de més descomptes. No s'ha d'oblidar que la música clàssica, un art que viu essencialment d'un repertori ancorat en la tradició i el passat, atreu principalment un públic en què un de cada dos oients és major de 60 anys, fet que

A LA RECERCA DE L'ACÚSTICA ABSOLUTA

Com els personatges balzaquians obsessionats per la recerca de l'absolut, Jean Nouvel volia una acústica perfecta per a la seva nova creació. Calia aconseguir-hi claredat sonora, reverberació adequada i intimitat. L'espai compta amb reflectors suspesos en núvols i reflexions laterals. Res no s'ha deixat a l'atzar. El volum acústic actiu de 30.500 m³ permet que els espectadors es vegin literalment immersos en el so,

tot satisfent una concepció democràtica: que tots els oients hi vegin i sentin perfectament, amb independència de la localitat, i que els músics puguin escoltar-se amb nitidesa. El so envolta els oients, la Philharmonie està construïda segons el principi de "caixa dins d'una caixa" amb l'objectiu d'aïllar-la dels sorolls exteriors i perquè cada espai i sala d'assaig quedi perfectament insonoritzat respecte del conjunt.

P.E. RASTON

WILLIAM BEAUCARDET

EL LUXE D'UN ESPAI MODERN, INNOVADOR I OBERT A TOTHOM

A més d'un auditori espectacular, la Philharmonie presenta dues grans sales d'assaig, de 498 m² i 222 m², quatre sales d'assaig mitjanes, de 100 a 250 m², deu estudis, una biblioteca de partitures, deu camerinos, un espai de 850 m² per a exposicions temporals, una sala de conferències amb un aforament per a 200 persones i 1.800 m²

dedicats a espais educatius. El mirador des de la teulada de l'edifici i el restaurant panoràmic projectat al sisè pis completen l'oferta lúdica, juntament amb un cafè per al públic i un foyer per als artistes. El projecte inicial de Jean Nouvel preveu també una "cova digital" amb informació permanentment disponible per als visitants, actualment en suspens.

WILLIAM BEAUCARDET

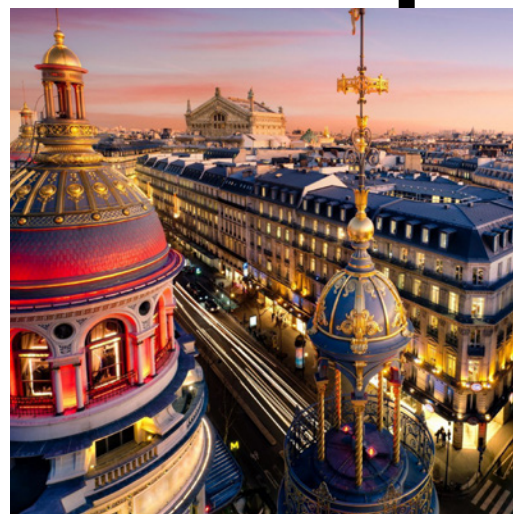
evidencia la necessitat de captivar el públic del futur, tot superant estereotips elitistes i cultivant el relleu generacional i social.

OBERTURA CONVULSA

La inauguració de la Philharmonie de París, el 14 de gener de 2015, va gaudir de tota la pompa pròpia de l'ocasió. Amb una societat encara commocionada pels atemptats de «Charlie Hebdo», hi assistiren el president de la República, François Hollande, i l'alcalde Anne Hidalgo..., però no Jean Nouvel. La seva absència és la il·lustració explícita de dificultats, desacords i dissonàncies que s'han hagut de superar. Pierre Boulez, convençut que la música necessitava a París una gran sala simfònica, un equivalent del Museu Georges Pompidou, va batallar durant més de quaranta anys fins a aconseguir el seu propòsit i persuadir els polítics electes. Jacques Chirac, Dominique de Villepin, Bertrand Delanoë, Nicolas Sarkozy o François Hollande han hagut de gestionar un projecte amb finançament públic, en el qual la ciutat de París i l'Estat no sempre han anat a l'uníson.

Mentre el pressupost es disparava fins a gairebé doblar-se (dels 200 milions d'euros inicials fins als 386 milions que ha costat la factura fins ara), les obres es paralitzaren durant més d'un any. Entretant els preus dels materials augmentaven i els dubtes sobre la seva viabilitat creixien. A tot això calia afegir les desavinences *in crescendo* entre arquitecte, mestre d'obres i empresa constructora. Però s'havia superat el punt de no retorn, calia acabar l'obra.

La inauguració ha estat prematura: el dia abans, músics i treballadors compartien escenari, mentre els uns afinaven i els altres polien la sala en un edifici encara no acabat i impregnat d'olors. Res d'això no va impedir la resposta excel·lent del públic. La nova Philharmonie de París ha batut un rècord d'interrogants i polèmiques que s'han hagut d'anar aclarint. París té per fi una gran sala simfònica innovadora que aposta pel futur, amb un èxit claríssim, com demostra la reacció popular. Les obres i l'afinació final encara continuen, però és, sens dubte, una espectacular promesa fent-se realitat. ✂

MIL I UNA OPCIONS PER A UN MELÒMAN A PARÍS

Un melòman pot gaudir gairebé fins a l'infinit a la Ciutat de la Llum, ja que ofereix:

Opéra de Paris: de setembre a juliol les funcions d'òpera, ballet i concerts tenen lloc al mític Palais Garnier o a la funcional Opéra Bastille.
www.operadeparis.fr

Opéra Comique: temple del seu gènere, aquesta temporada 2014-15 la històrica sala Favart, situada a la plaça Boïeldieu, celebra el seu tricentenari.
www.opera-comique.com

Théâtre des Champs Élysées: òpera, orquestra, música de cambra i dansa a l'emblemàtic edifici construït el 1913 a l'elegant *avenue Montaigne*.
www.theatrechampselysees.fr

Auditorium de la Maison de Radio France: un nou auditori de 1.461 butaques ofereix al melòman una rica programació en un marc confortable. És també la seu de l'Orquestra Nacional de França i de l'Orquestra Filharmònica i el Cor de Radio France.
www.maisondelaradio.fr

Théâtre du Châtelet: òpera, concerts i musicals.
chatelet-theatre.com

Salle Pleyel: inaugurada el 1927 i restaurada l'any 2000. El seu futur, ara en mans privades i amb la prohibició expressa d'oferir música clàssica per no competir amb la nova Philharmonie, està per concretar.

Música als grans museus: tant el Museu del Louvre com el Museu d'Orsay proposen una temporada musical en funció de llurs exposicions.
www.louvre.fr/musiques i www.musee-orsay.fr/fr/evenements/concerts.html

ACCENTS

CLÀSSICA

DANIEL LIGORIO

Gershwin

Rhapsody in blue. Tres Preludes. Fantasia sobre 'Porgy and Bess'. The man I love. Swanee. Do-Do-Do. I got rhythm. Daniel Ligorio, piano.

Warner Classics, 2014

Color, virtuosisme, tècnica, espontaneïtat..., la música per a piano de Gershwin figura com un veritable reclam

per als intèrprets, ja que la versatilitat i el ritme inherent de la seva música proporciona un atractiu que arriba als públics més eclèctics. Però aquesta música directa pel seu missatge, oberta pels seus contrastes, és també refinada i subtil, i l'exigència dels salts, d'amplitud d'acords, de ritmes contrastants, requereixen un pianista que domini un ampli espectre d'estils. I aquest és el cas de Daniel Ligorio, un pianista que des de ben petit admirava la música de Bach, Chopin i Mozart i que una musicalitat innata que ha anat cultivant en el decurs dels anys li ha permès aproximar-se tant a la música de Beethoven o Saint-Saëns com a col·laborar en bandes sonores cinematogràfiques. Pianisme exuberant i romàntic en la *Rhapsody*, suggerent en els *Preludis*, descriptiu en la *Fantasia sobre 'Porgy and Bess'* arranjada per l'extraordinari Earl Wild, i brillantíssim en el cèlebre *I got rhythm*, Ligorio ha realitzat un treball meravellós sobre celebradíssimes partitures de Gershwin, tractades amb el gust, el ritme i el color tan adients a les grans interpretacions de la música del compositor americà. **Lluís Trullén**

CLÀSSICA

XAVIER DÍAZ-LATORRE

Poema Harmónico. Complete works for guitar by Francisco Guerau. *Passacaille*, 2013.

Cal celebrar l'aparició d'aquesta integral de Francisco Guerau servida per Xavier Díaz-Latorre, ja que el seu *Poema Harmónico* [sic] és un dels principals monuments de la guitarra barroca. Les composicions d'aquest mestre de capella de la cort de Carles II (nascut a Palma el 1649 i mort el 1722) ens arriben en una lectura tan pulcra com la de Díaz-Latorre i això

encara és més motiu de satisfacció.

Amb un so cuidat i elegant, Díaz-Latorre sap molt bé com explicar aquesta música exquisida que tenia com a finalitat principal entretenir tant l'audiència com l'interpret mateix. Els requeriments de tenir "*una mano suelta y habilitada*" explicitats per Guerau al seu llibre troben en Díaz-Latorre un aliat perfecte. Però més enllà de les bones condicions tècniques de l'interpret, el que més destaca de la versió de Díaz-Latorre és el bon gust i la pertinència de les decisions interpretatives adoptades en cada moment, que fan que la música avanci d'una manera profundament orgànica.

A aquesta bona factura, hi contribueix sens dubte un llibret que conté dos textos ben valuosos: un en què Díaz-Latorre explicita alguns detalls tècnics de la gravació; i un altre en què Javier Suárez-Pajares se les enginya per combinar perfectament l'erudició i la precisió musicològica amb un estil amè i divulgatiu que ens fan descobrir Guerau en tota la seva magnitud. **Josep Barcons**

CLÀSSICA

FRANCESC VALLS

Missa Scala Aretina

Obres per a la Capella de la Catedral de Barcelona
La Grande Chapelle. Director: Albert Recasens
Lauda Musica LAUM14

La *Missa Scala Aretina* de Francesc Valls està considerada com una de les obres emblemàtiques de la música hispana. Prenent com a referència per al títol l'hexacord (escala de Do a La) emprat per Guido d'Arezzo al segle IX i ara utilitzat com a *cantus firmus*, la *Missa*, que adopta l'estil concertant italià i el contrapunt imitatiu, esdevé un referent de la música

policoral. Valls, interí i mestre de capella de la catedral de Barcelona, va estar vinculat a la Seu barcelonina tres dècades, i hi produí una extensa quantitat d'obres llatines, una mostra de les quals ara ha estat recuperada i enregistrada per primer cop. Escrita probablement per celebrar la clausura de les corts catalanes el gener de 1702, resulta prou conegut l'enfrontament que la *Missa* va ocasionar, motivada per una moderna dissonància en un interval en el "Qui tollis" del "Credo", que va encendre agres disputes que van transcendir l'aspecte teòric i que tenien com a rerefons els partidaris d'un o altre bàndol de la Guerra de Successió.

Meravellosa interpretació a càrrec de La Grande Chapelle dirigida per Albert Recasens, amb un control preciosista de les veus i del dibuix instrumental, essent extremadament curós en l'afinació, especialment en els passatges que requereixen cromatismes. Interpretació dotada de solemnitat, de subtilitat i d'un refinament que permet discernir amb claredat el treball de les veus dins la complexitat polifònica en què es desenvolupa la partitura. Cal apuntar també els extraordinaris comentaris a càrrec d'Álvaro Torrente, que expliquen amb detall els aspectes de les composicions, com el *Responsori a la Verge*, el *Villancet a sant Tomàs d'Aquino* o el *Motet per al dia de Pasqua* per primer cop ara enregistrades. Un treball esplèndid de part d'Albert Recasens, del conjunt instrumental i de les onze veus per fer reviure de nou la música excepcional de Francesc Valls. **Lluís Trullén**

CLÀSSICA

ANDREAS STAIER

Robert Schumann

Variacions Abegg / Fantasiestücke /
Variacions en Mi b.
Harmonia Mundi. 2014

Andreas Staier, virtuós clavecinista, ha desenvolupat una tasca ingent en la interpretació amb criteris histori-

cistes del repertori pianístic del segle XVIII i l'inici del XIX, és a dir, abans de les reformes que convertiren el *fortepiano* en l'instrument modern que és ara, i ha sabut rellegir aquest repertori amb una llum nova, tant en l'aspecte emocional com en el pla intel·lectual.

Aquest és el tercer enregistrament que fa per a Harmonia Mundi dedicat a l'obra per a piano de Robert Schumann. Si en l'anterior el pianista ens feia descobrir la influència de l'obra de J. S. Bach en la literatura pianística de Schumann, aquí ens mostra el seu *do innat* per a la improvisació i la variació, a més de fer un recorregut extrem per la vida compositiva de l'autor. El disc s'inicia amb les conegudes *Variacions Abegg*, l'opus 1 de l'autor, compostes en un moment en què Schumann encara es debatia entre la dedicació a la literatura, la interpretació o la composició (opció que acabaria triomfant deu anys més tard). És una obra curta i d'esperit lleuger, però no exempta de poesia, que Staier interpreta amb precisió. Els dos cicles de *Fantasiestücke*, separats per catorze anys, formen el nucli central del disc. Si en el primer cicle trobem el Schumann més poètic, les tres peces del segon són més arrauxades. El disc es clou amb les poc conegudes *Variacions en Mi bemoll major*, la darrera obra de l'autor, composta poc abans del seu fulgurant declivi mental que el duria a la mort dos anys després, i el tema de la qual utilitza també Brahms per a les seves conegudes *Variacions op. 23*. Inexplicablement, aquestes variacions han estat menystingudes en el repertori habitual. Staier en treu una lectura lúcida i solemne, d'aquest veritable testament musical. És, doncs, l'ocasió per copsar el vastíssim univers pianístic del compositor des d'una lectura original i renovadora. **Sergi Moreno-Lasalle**

CLÀSSICA

ANTON
BRUCKNER

Simfonia núm. 7

Budapest Festival Orchestra,
Iván Fischer.

Channel Classics. 2014

La Budapest Festival Orchestra, dirigida per Iván Fischer, escomet en aquesta gravació una

interpretació àgil –a voltes un punt lleugera– de la *Setena Simfonia* d'Anton Bruckner, sens dubte una de les més emblemàtiques. La característica grandiloqüència s'alterna amb passatges de gran delicadesa, gairebé en murmur. Fischer ja va demostrar en la seva intervenció al Palau de la Música l'octubre passat la fiabilitat del conjunt que ell mateix va fundar, un conjunt que sens dubte mereix més visibilitat en el circuit. Amb partitures en bona mesura coetànies (Mahler i Strauss), l'orquestra va desplegar en aquella cita les seves millors virtuts, que retrobem en estudi: equilibri, bona entesa entre seccions i un so de conjunt tremendament bell.

En la versió que Fischer ofereix de la *Setena* de Bruckner, versió basada en la partitura del 1884, el director aspira a fer palesa una empatia profunda.

Les seves paraules a propòsit del músic així ho ratifiquen: “*El més pur i més capacitat per a l'èxtasi religiós.*” En la seva obra, considera que “*tot és vist amb la més gran claredat, construït en proporcions majestàtiques, i sentit amb les emocions més profundes.*”

La intensitat de la composició, l'espiritualitat que n'emana i que Fischer vehicula en els diferents moviments d'aquesta simfonia crea un organisme fluctuant, tancat sobre si mateix.

Amb tot, i tenint en compte les possibilitats del conjunt i de la direcció, aquesta no és la més llúida de les gravacions disponibles. El seu Mahler, Beethoven i fins i tot Brahms assoleixen un grau d'excel·lència difícil d'igualar.

Jacobo Zabalo

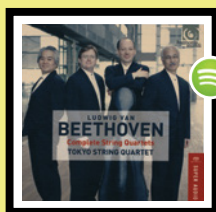
MARCO BORGREVE

CLÀSSICA

LUDWIG VAN
BEETHOVEN

Quartets per a corda. Tokyo String Quartet.

Harmonia Mundi. 2014

Virtuosisme serè, el del Tokyo String Quartet, que es gaudeix en aquesta molt recomanable integral dels quartets per a corda de Ludwig van Beethoven. Una proposta respectuosa amb el geni i les intencions del compositor, que al mateix temps es confirma com una versió moderna: d'acusada precisió, fa gala d'una polifonia

sumptuosa, que percudeix sense pal·liatius en l'oïent. La integral presenta un mateix criteri interpretatiu des de l'inici, la qual cosa s'agraeix, tot i l'òbvia diferència que hi ha entre les composicions posthaydnianes i aquells últims inexplicables quartets; quartets de connexions místiques, que semblen decantar una vivència primitiva de la música per formular-la en termes que apunten a un futur sempre llunyà. És desconcertant encara avui escoltar alguns passatges d'aquestes peces, difícils d'ubicar en espai-temps. I, no obstant això, es troben algunes intuïcions d'aquesta transcendència ja en els períodes anteriors, tot revelant que l'experimentació en la música de cambra de Beethoven apareix des dels inicis (per molt que despunti al final com un fenomen insòlit). Organitzada en vuit discos, la integral de quartets de corda de Ludwig van Beethoven coneix moments especialment lluminosos en els quartets dedicats al comte Razumovski, sent les últimes composicions les més inspirades. Una idea interessant, situar la *Grosse Fuge*, op. 133 a l'interior del Quartet núm. 13, op. 130, d'acord amb les intencions del compositor. Jacobo Zabalo

RE: **SÍ** CLAR!

**Amb llaunes reciclades
fem motors de cotxe i
peces de bicicleta.
Ben separat, un residu
esdevé un recurs etern.**

Recorda que el groc és per als
envasos lleugers: els de plàstic,
els brics i les llaunes.

Xavier Riba
*President del Gremi de
Recuperació de Catalunya*

#pqreciclem

**Quim Masferrer ha
buscat motius per reciclar.
Descobreix-los a:**

Amb el finançament de:

ecovidrio
ENTIDAD SIN ÁNIMO DE LUCRO

**Generalitat
de Catalunya**

VOCAL

ANNA NETREBKO

Richard Strauss. *Quatre últimes cançons. Vida d'heroi*
Staatskapelle Berlin. Daniel Barenboim.
Deutsche Grammophon. 2014.

El 2014 va estar marcat en les programacions musicals del món pel 150è aniversari del naixement de Richard Strauss, un dels compositors més representatius del segle XX. L'Staatskapelle de Berlín va viure un període esplendorós en vida seva quan aquest en va ser director habitual en prop de 1.200 ocasions. Avui dia la formació conserva encara el prestigi de l'època gràcies a la magnífica tasca desenvolupada per Daniel Barenboim des de fa més de dues dècades.

Per tal de commemorar el naixement de Richard Strauss en una data tan rodona i aprofitant l'efemèride per recaptar fons per a la restauració de l'edifici de l'avinguda "sota els til·lers", orquestra i director oferiren un concert únic al costat d'una de les cantants més destacades del moment, la russa Anna Netrebko. El programa: les *Quatre últimes cançons* i el poema simfònic *Vida d'heroi* de Richard Strauss.

La veu vellutada, carnosa, pastosa i fluent de Netrebko té els ingredients ideals per afrontar unes cançons que es poden considerar, sens dubte, entre les més commovedores i emocionants de la literatura romàntica. Un ancià Strauss plasmà en aquestes cançons el seu desànim per la proximitat d'una mort cada cop més palesa. Una vida plena d'emocions, contrastos i vivències agredolces –tal com el mateix compositor va posar en música en la que és alhora irònica i bellíssima *Vida d'heroi*– no podia tenir sinó una reacció fructífera davant la imminència de la mort. Strauss recull tres poemes de Hermann Hesse i el deliciós *Im abendrot* (Al capvespre) de Joseph von Eichendorff per escriure les cançons més sinuoses, plàcides i carregades d'emoció que possiblement va escriure mai durant la seva llarga vida. Anna Netrebko dota de sentit aquestes cançons i, en aquesta primera incursió discogràfica en aquest repertori, ens trobem una interpretació que ja cal situar entre les millors versions de la història del disc. Hi ajuda, i molt, una Staatskapelle brillant i vibrant, també pel que fa a la *Vida d'heroi*, en la qual Barenboim convida a desplegar una sonoritat sensual i efervescent, plena de vida i optimisme. **Mercedes Conde Pons**

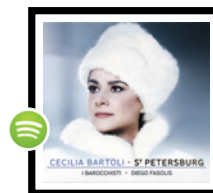
DARIO ACOSTA

VOCAL

CECILIA BARTOLI

Sant Petersburg

Obres d'Araia, Raupach, Manfredini, Cimarosa. I Barocchisti. Diego Fasolis, director. *Decca. 2014*

Que a Cecilia Bartoli li agraden els grans reptes, ja fa temps que ho ha demostrat, però el que veritablement

crida l'atenció en cada nou projecte que presenta és la facilitat que té de trobar –al mercat discogràfic– vies d'investigació noves i suggeridores. El seu darrer enginy historicista ha estat capbussar-se en els arxius de la Rússia dels tsars –bé, de les tsarines– més europees de la història: Anna (1730-40), Elisabet (1741-61) i, sobretot, Caterina "la Gran" (1762-96), que aportaren a Sant Petersburg l'esplendor d'una urbs al més pur estil europeu. Va ser gràcies a Anna –neboda de Pere "el Gran", fundador de la ciutat– que l'òpera va posar els peus per primer cop a Rússia, amb la visita de la primera companyia d'òpera italiana.

Compositors poc o no gens coneixuts a Itàlia trobaren allà l'entorn ideal per exposar les idees musicals més innovadores del moment i deutors dels grans compositors barrocs, com Vivaldi o Tartini. Aquest cedé recull les àries de compositors com Francesco Araia, Vincenzo Manfredini, Hermann Raupach (originari d'Alemanya), que van formar part de la cort de Sant Petersburg i van aportar-hi l'estil musical italià, des del Barroc al Classicisme primerenc. Resulta curiós escoltar una ària en el més pur estil Vivaldi amb text rus, com és el cas de les d'*Altsesta* de Raupach; un esforç que Bartoli supera amb la seva empena habitual. La cantant italiana desplega un cop més les seves virtuts ornamentals i el seu *legato* infinit, i només se li pot retreure un petit excés de manierisme i afectació –alguns en diran estil–, molt característic si més no del seu cant. L'èxit final de la proposta és oferir un repertori que té valor artístic per si mateix, més enllà que qui el defensi sigui una *barrockstar*, amb una documentació clara i precisa inclosa en el llibret que acompanya el disc i amb una gran qualitat interpretativa també a càrrec del grup I Barocchisti que lidera Diego Fasolis. **Mercedes Conde Pons**

BEETROOT

VOCAL

XAVIER SABATA

I Dilettanti

Xavier Sabata, contratenor. Latinitas Nostra. Markellos Chryssicos, clavicèmbal i director. Obres de Maccari, D'Astorga, Benedetti, Ruggieri i Bigaglia. **ARTÉ. 2014.**

El contratenor d'Avià Xavier Sabata presenta en aquest cedé una mostra de les peces que els músics "dilettants" –és a dir, amateurs o no professionals, tal com s'anomenava els músics aristòcrates a l'època barroca– van compondre a la Itàlia del Settecento, segons l'explicació amb gran eloqüència que dona Miguel Ángel Aguilar Rancel

en les excel·lents notes sobre el programa del disc.

Sabata ha dut a terme una exhaustiva recerca de les obres que configuren el disc, entre les quals destaca la troballa de dues àries de Giovanni Maria Ruggieri (c. 1665-1725) que el contratenor va recuperar a la British Library de Londres i que s'atribueixen a l'òpera *Armida abbandonata*, que, segons la documentació existent, es va arribar a interpretar fins en cinc produccions entre el 1707 i el 1715; fet que posa en dubte el concepte *dilettante* que Ruggieri, com molts dels compositors aquí recollits, presenta. En qualsevol cas, les àries de Ruggieri, com les de Giovanni Maccari, Emanuele d'Astorga, Vincenzo Benedetti, Benedetto Marcello o Diogenio Bigaglia aplegades són una mostra de l'exercici propi de la Camerata Fiorentina de donar més importància al text que no pas a la música, com es feia en els madrigals renaixentistes.

Tanmateix, el recitatiu acompanyat que es pot observar en gairebé totes les àries –en una delicada execució a càrrec dels músics de Latinitas Nostra dirigits per Markellos Chryssicos– té una força dramàtica que va molt més enllà de l'expressió poètica dels madrigals. Xavier Sabata treu profit de la seva capacitat expressiva i fa d'un esdeveniment senzillesa musical, un pou d'emocions digne d'elogi. La veu fosca i vellutada de Sabata troba espai en l'esperit elegíac de peces com les de Giacomo Maccari *Non si mi dica più* o les dues de Ruggieri, i s'expandeix a nivell dramàtic en àries com la de la interessant cantata *Lucrezia* de Benedetto Marcello: tota una reivindicació de la llibertat expressiva en contra del gust refinat de l'època.

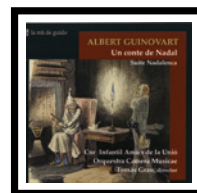
Mercedes Conde Pons

MÚSIQUES MODERNES

ALBERT GUINOVART

Un conte de Nadal. Suite nadalenca

Cor Infantil Amics de la Unió. Orquestra Camera Musicae. Director: Tomàs Grau. **La Mà de Guido LMG2130**

Enregistrat el mes de gener de 2014, aquesta gravació està dedicada a dues obres del prolífic compositor

i pianista Albert Guinovart: la *Suite nadalenca*, que recull sis harmonitzacions per a cor de veus blanques de nades com *Fum, fum, fum*, *El dimoni escuat* o *El noi de la mare* i la composició *Un conte de Nadal*, sobre textos de David Pintó a partir de Charles Dickens. Una de les facetes que des de sempre hem destacat d'Albert Guinovart és que la seva personalitat sempre queda manifestada més enllà del gènere que abordi. Es tracti de musicals, de peces per a piano com a homenatge a Granados o Chopin o de bandes sonores, sempre ofereix una música molt propera pel seu lirisme i que ha arribat a un públic d'espectre ampli. Per això Xavier Chavarria no dubta a assenyalar-lo, en el text que acompanya l'enregistrament, com a "ferm candidat a músic del poble" i, sens dubte, aquests recursos melòdics el converteixen en un autor summament popular. El *Conte de Nadal* és una obra deliciosa que expressa tot el món ombrívol del segle XIX descrit per Dickens, en què tristesa i esperança són reflectides mitjançant una música oberta i tractada sota l'òrbita tonal a la qual Guinovart sempre ha estat fidel. Les melodies posseeixen la frescor lírica tan pròpia del seu llenguatge i la descripció de l'acció ve reforçada per un tractament orquestral i vocal d'una espectacularitat a moments propera a l'òrbita cinematogràfica. Una música que el Cor Infantil Amics de la Unió assumeix magistralment quant a afinació, treball de solistes i equilibri de seccions, i que compta amb un acompanyament destacat de l'orquestra Camera Musicae dirigida per Tomàs Grau. **Lluís Trullén**

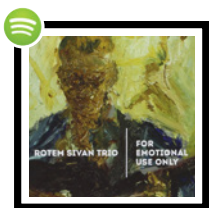
NURI ORTEGA

JAZZ

ROTEM SIVAN TRIO

For emotional use only

Rotem Sivan, guitarra;
Haggai Cohen Milo, contrabaix;
Mark McLean, bateria.
Fresh Sound New Talent (2014)

La connexió que els tres músics del Rotem Sivan Trio estableixen durant la interpretació és

el principal punt d'interès del seu *For emotional use only*. Amb el guitarrista israelià Rotem Sivan al capdavant, el grup ens ofereix cinc composicions pròpies i dos estàndards en un format directe, en el qual la interacció entre els músics és l'element expressiu i creatiu fonamental. El trio desenvolupa aquest joc de relacions en un context de contenció sonora, expressada pel timbre que els instrumentistes extreuen del seu instrument, mai agressiu i que genera un so embolcallador. Dins d'aquest context de contenció, el grup desenvolupa el seu discurs mitjançant les variacions d'intensitat, que juga amb dos nivells: la variació dinàmica i la intensificació rítmica. Els temes desenvolupen aquests dos elements en línies de creixement i replegament, conduïts principalment per la bateria de McLean, la qual dirigeix alhora que desplega interessants idees melòdiques en els seus acompanyaments. Per sobre, la guitarra de Sivan proposa frasejos extensos que a estones ens deixen sense respiració, amb un so pulcre i net i un llenguatge ric. Per sota, el contrabaix de Cohen omple l'espai amb un so ampli i embolcallador. I els tres junts juguen amb el so: enfocant i intensificant, variant, gaudint-ne.

Miquel Gené

LLIBRES

JOSEP VICENT FRECHINA

Pensar en vers - La cançó improvisada als països de la Mediterrània. 232 pàgines.
Llibres de Caramella (2), 2014.

Una de les manifestacions tradicionals més populars arreu del món és la cançó amb text improvisat, vehicle secular per a l'expressió del sentir de les comunitats (fins fa poc, analfabets pràcticament totes) a través de la veu de l'improvisador. Després del traspass de població del camp a la ciutat durant el segle XX, la visibilitat i la projecció d'aquest fenomen cultural van minvar considerablement, si més no en la societat europea occidental i definitivament urbana. Però els darrers anys s'han ofert noves fórmules i nous usos per a la cançó improvisada, un gènere que, en concret a casa nostra, viu una revifada espectacular. Cant d'estil valencià, glosa balear, jotes ebrenques, nyacres, patacades, corrandes i garrotins catalans han recuperat la vigència creativa i, més important, la seva funció de crítica social. En aquest context, un llibre com el que signa el periodista Josep Vicent Frechina apareix com una eina molt interessant per entendre l'actualitat del moviment, per copsar-ne la dimensió i endinsar-nos en la sorprenent unitat que presenta dins la seva diversitat formal. El volum, estructurat en dues parts (una primera d'anàlisi i reflexió, una segona descriptiva de les variants que trobem per les riberes de la Mediterrània), ens ofereix un recorregut que passa també pel trovo de l'Alpujarra i de Múrcia, el *chjama e rispondi* de Còrsega, la *gara poetica* de Sardenya, els *poeti a braccio* de la Itàlia central, el *ghana* de Malta, les *mandinades* de Creta o el *zajal* del Líban. Element de cohesió grupal i de socialització alternativa, mecanisme regulador de tensions socials i

instrument de resolució de conflictes, la cançó improvisada és un tresor que cal conèixer i conservar.

Jordi Urpí

LLIBRES

JUSTO ROMERO

El piano 52+36

424 pàgines.

Editorial Alianza Música ("Biblioteca Básica"). 2014

Crític musical i autor de nombroses publicacions, l'extremeny Justo Romero (1955) acaba de presentar un nou llibre en la seva dilatada producció bibliogràfica. *El piano 52+36* ens ofereix diversos aspectes vinculats amb l'instrument (origen i evolució, fabricants, models de piano), però per sobre de tot resulta d'un gran interès per l'apartat dedicat a les escoles pianístiques. Justo Romero va estudiar amb pianistes com Ramon Coll, Esteban Sánchez o Aldo Ciccolini i el coneixement interpretatiu li permet parlar amb propietat de l'instrument.

Malgrat recollir aspectes ja coneguts en altres títols, *El piano 52+36* fa un recorregut interessant per la història, l'evolució de l'instrument i pel llegat dels compositors. Conté certes similituds amb el llibre *El piano* de Jeremy Siepmann (Ed. Ma non Troppo), però la seva visió detallista de la interpretació pianística actual el converteix en un text més precís en aquest apartat.

La riquesa de contingut, de conceptes, l'àmplia presència de noms de compositors, d'artistes (de dimensió quasi enciclopèdica), de fabricants, així com la precisió de l'explicació sobre l'estil interpretatiu d'una o una altra escola el converteix en un text summament interessant per a persones versades en l'àmbit pianístic.

El màxim interès del llibre radica en la gran aportació dels apartats dedicats a la música espanyola i en les prop de 200 pàgines (sobre les 350 de narració) centrades en les escoles pianístiques (espanyola, polonesa, russa, xinesa...).

En el llibre figuren els grans noms del moment, com Wang, Trifonov,

Yundi Li o Blechaz, però sense oblidar els centenars de pianistes de generacions anteriors, tot explicant el moment àlgid que travessa el piano actualment.

Lluís Trullén

COL·LECCIÓ PRIVADA

DESCOBRIM "EL TRESOR" DISCOGRÀFIC
DE LES PERSONALITATS MÉS RELLEVANTS
DEL MÓN DE LES ARTS.

A. BOFILL

DIRECTOR

Josep Pons

El director d'Espanya més carismàtic i experimentat

La vida de totes les institucions culturals té moments contrastants; la marxa de Joan Matabosch i la difícil situació financera del Liceu va desencadenar una crisi interna que ha marcat les darreres temporades operístiques.

Constructor de somnis sonors (com es va veure en els seus anys a l'Orquesta Nacional de España), audaç, temperamental i amb il·lusió per posar-se nous reptes personals, Pons està canviant les notícies artístiques que arriben del coliseu de La Rambla.

El seu entusiasme ultrapassa les pàgines pautades i és que Pons, format a l'Escolania de Montserrat, és un humanista curiós de rica conversa, amb qui resulta impossible no riure ni aprendre alguna cosa cada dia.

Especialista en música espanyola, segle XX, Mahler i música francesa, no imagina només tres discos, però cenyint-se al guió destaca per sobre de tots les *Quatre darreres cançons* de Richard Strauss cantades per Elisabeth Schwarzkopf acompanyada de George Szell. La frescor d'una veu que no només signa una versió inoblidable d'aquestes melodies impressionants, sinó que també fixa la referència discogràfica de la Mariscala i de la comtessa d'Almaviva. Refinament, qualitat i matís.

També destaca Victòria dels Àngels en les seves aproximacions a la cançó espanyola i francesa; Victòria va col·laborar estretament amb Pons en els discos de Falla per a Harmonia Mundi i aquests li van valer al director de Puig-reig els primers guardons internacionals més rellevants.

Per últim, destaca els enregistraments de música de Ravel i Debussy creats pel gran Sergiu Celibidache.

Sempre amb la veu present com a instrument, Pons és aquell que (amb Roger Guasch) està refundant el projecte del Liceu.

En la memòria ja atresorem nits inoblidables en què ha quedat palesa la construcció d'un nou estàndard sonor de les formacions estables del Teatre. Felicitats, mestre; aquest era el camí i aquesta millora ens dona enormes satisfaccions.

Per Víctor García de Gomar

MÚSICA ENCREUADA

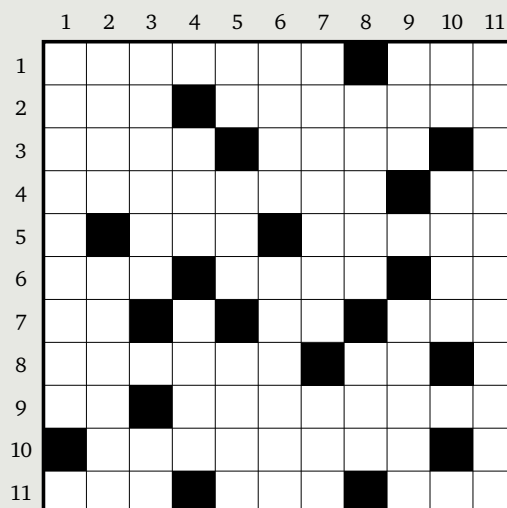
Horizontals

1. Conjunt d'instruments de percussió o de cuina. Cal per tocar el violí.
2. Estudiants de Rabel Radicals. El que fa el cinquè grau de l'escala. 3. Estil musical, típic del cinema (com ara la banda sonora d'*El senyor dels anells*). La de piques de l'òpera de Txaikovski. Una timbala vista des de l'orgue del Palau. 4. Òpera de Rossini, sobre un drama de Voltaire. Amadeus Mozart.
5. La menys sonora de l'albafet. Associació de Clarinetistes d'Esparreguera. Conjunt de principis i regles que regulen el comportament i les relacions dels músics i de la resta dels humans. 6. Port sense porta. Així animen els bascos els seus cantants favorits: vinga, amunt! (del revés). Do antic. 7. Sisè grau de l'escala (a la romana, és clar). La major. Antonio Salieri. Associació de Saxofonistes d'Isil. 8. Cinc Mis seguits, quatre en anglès i un en català. El del Rin wagnerià. Serpentó. 9. En realitat es diu Colosseu, però sempre n'hem dit així (ara en lloc de lluites de gladiadors, sovint s'hi fan òperes).
10. Serà *género chico* o *género grande*, però el nom original és aquest. Mi major. 11. A mig to de Do. El primer dels planetes de Holst. La tuba en té molt, però un piano molt més.

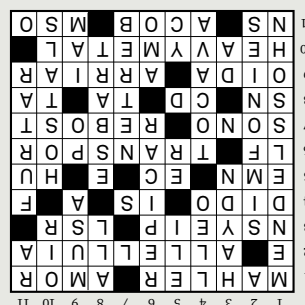
Verticals

1. Autor de l'òpera *Fidelio*. Salieri, Schumann o Skriabin. 2. Instrument de corda pinçada. Òpera de Wagner que no s'interpreta a Bayreuth. 3. Execució ràpida d'una nota i la seva immediatament superior, com un ocellot. Mi major. La major. 4. Mi major. Tres-cents romans en Do major. Crema sense cap ordre. 5. *Roberto Devereux*, òpera de Donizetti. Presonera, com Aida. Xicota castissa madrilenya, millor soltera. 6. Per desinfectar ferides. Piu-lar desordenadament pel Twitter. 7. Pel·lícula historicomusical dirigida per Milos Forman el 1984. Institut d'Estudis Tenorístics. 8. Ho fa un fragment musical que s'assembla a un altre que ha sonat amb anterioritat. Orquestra Simfònica de Linyola. 9. Palíndrom onomàstic (com la Bolena de Donizetti, però en castellà). 10. Roberto Alagna. Mulla la canya de l'oboè (del revés). Pont de violí cap amunt. Mi major. 11. Sostinguts i bemolls insistentment.

Núm. 345

Solucions
Núm. 344

per Eduard
V. Patsi

CATALUNYA MÚSICA

TRANSMISSIONS EN DIRECTE

DAVID NILSEN

JUNY

Dilluns 1 de juny

De les 21.00 a les 22.20 h
(en directe)

Basilica de Santa Maria del Mar de Barcelona

CICLE EL SO ORIGINAL, 2014-15

Antonio Vivaldi: *Dixit Dominus*, RV 595. Georg Friedrich Händel: *Dixit Dominus*, salm, HWV 232. Wolfgang Amadeus Mozart: *Dixit Dominus*, KV 193. Anna Lucia Richter, soprano. Ruby Hugues, soprano. Anthony Constanzo, contratenor. Makoto Sakurada, tenor. Furio Zanasi, bariton. Finalistes de la 5a edició de l'Acadèmia de Formació Professional de Recerca d'Interpretació Musical. La Capella Reial de Catalunya. Le Concert des Nations.
Dir.: Jordi Savall. (80m)

Dilluns 8 de juny

De les 20.30 a les 22.30 h
(en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA IBERCAMERA, 2014-15

Antonín Dvořák: *Concert per a violoncel i orquestra en Si m*, op. 104. Piotr Ílitch Txaikovski: *Simfonia núm. 6 en Si m*, op. 74, "Patètica". Natalia Gutman, violoncel. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Colònia.
Dir.: Jukka-Pekka Saraste. (120m)

NATALIA GUTMAN

Dimarts 2 de juny

De les 19.30 a les 22.30 h
(en directe)

Sala de Concerts de la Ràdio Danesa de Copenhaguen

TEMPORADA DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA NACIONAL DANESA, 2014-15

150è aniversari de Carl Nielsen. Carl Nielsen: *Himnus amoris*, cantata per a solistes, cor i orquestra, op. 12. *Concert per a clarinet*, op. 57. *Simfonia núm. 4*, op. 29, "l'Inextingible". Olli Leppäniemi, clarinet. Copenhaguen Royal Chapel Chorus. Secció masculina del Danish National Concert Chorus. Orquestra Simfònica Nacional Danesa.
Dir.: Juanjo Mena. (180m)

Divendres 12 de juny

De les 20.00 a les 22.00 h
(en directe)

Herkulesaal del Residenz de Munic

TEMPORADA DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DE LA RÀDIO DE BÀVIERA, 2014-15

Ludwig van Beethoven: *Simfonia núm. 4 en Si b*, op. 60. Carl Nielsen: *Simfonia núm. 5*, op. 50. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera.
Dir.: Herbert Blomstedt. (95m)

DARIO ACOSTA

Dijous 18 de juny

De les 20.00 a les 22.35 h
(en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU, 2014-15

Gaetano Donizetti: *Don Pasquale*. Lorenzo Regazzo, Ailyn Pérez, Juan Francisco Gatell, Mariusz Kwiecien i Marc Pujol. Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu.
Dir.: Diego Matheuz. (155m)

Dissabte 20 de juny

De les 20.00 a les 22.00 h
(en directe)

Sala Oval del Palau Nacional de Montjuïc (MNAC)

4t CICLE DE MÚSICA CATALANA JOAN MANÉN

Joan Manén: *Juventus*, op. A-5.

Sala Oval MNAC

ENRIC LAGUA

Concerto grosso per a dos violins, piano i orquestra. Richard Strauss: *Der Rosenkavalier*, suite. Kalina Macuta, violí. Katia Novell, violí. Daniel Blanch, piano. Orquestra Simfònica de l'ESMUC.
Dir.: Xavier Puig. (90m)

Dimarts 30 de juny

De les 22.00 a les 00.00 h
(en directe)

Catedral de Girona

NITS DE CLÀSSICA A GIRONA 2015

Madrigals de Claudio Monteverdi. Concerto Italiano.
Dir.: Rinaldo Alesandrini. (90m)

JULIOL

Dissabte 11 de juliol

De les 22.00 a les 00.00 h
(en directe)

Claustre de la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell

5è FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

Giovanni Battista Pergolesi: *Stabat Mater*. Obres de Henry Purcell i Georg Friedrich Händel. Cor Infantil Amics de la Unió. Quartet Arcattia.
Dir.: Josep Vila i Jover. (90m)

Divendres 17 de juliol

De les 20.30 a les 22.30 h
(en directe)

Palau de la Música Catalana

PALAU 100 – CICLE GRANS VEUS
Recital amb àries de Georg Friedrich Händel, Attilio Ariosti i Johann Adolf Hasse. Xavier Sabata, contratenor. Armonia Atenea.
Dir.: George Petrou. (90m)

Diumenge 26 de juliol

De les 21.00 a les 23.00 h
(en directe)

Església de Sant Pere de Prada de Conflent

FESTIVAL PAU CASALS DE PRADA DE CONFLENT 2015. CONCERT INAUGURAL

"Bach, el programa del primer Festival 1950". Johann Sebastian Bach: *Suite per a orquestra núm. 1*, en Do, BWV 1066. *Concert per a dos violins, corda i continu en Re m*, BWV 1043. *Concert per a violí, corda i continu en Mi*, BWV 1042. *Concert de Brandenburg núm. 6*, en Si b, BWV 1051. Pierre Amoyal, violí. Maciej Lulek, violí. Simfonieta Cracovia.
Dir.: Jurek Dybal. (90m)

POBIERANIE PIŁKÓW

*El calendari de transmissions aquí publicat no és complet i està sotmès a canvis d'última hora. Poden consultar la informació completa a www.catmusica.cat

REVISTA MUSICAL CATALANA

SUBSCRIU-TE

GAUDEIX DE LA MILLOR INFORMACIÓ MUSICAL I EMPORTA'T DE REGAL
LA MÚSICA D'ABANS-D'AHIR. ANTOLOGIA D'ARTICLES DE LA REVISTA MUSICAL CATALANA.
1904 A 1936. Edició a cura de Mercedes Conde. RBA Llibres

20€
PER UN ANY
(PAPER)

10€
PER UN ANY
(DIGITAL)

25€
PER UN ANY
(PAPER + DIGITAL)

ARA AMB UNA BANDA
SONORA EXCLUSIVA
EN CADA VERSIÓ DIGITAL

Aquest llibre és una selecció d'articles publicats a la «Revista Musical Catalana» entre els anys 1904 i 1936, testimoni directe d'una època daurada de la cultura catalana.

A més, com a subscriptor de la Revista Musical Catalana té dret a un **25% de descompte** en la compra de dues entrades per concert, a les Taquilles del **Palau de la Música Catalana**, per als següents cicles de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música de la temporada 2015-16: Palau 100 Grans Veus, Bach, Piano, Cambra i Constel·lació, Simfònics al Palau, Cicle Coral Orfeó Català, Tardes al Palau, ECHO-Rising Stars, Intèrprets Catalans, Integral de Cantates de Bach, El Primer Palau, Orgue al Palau, Estiu al Palau i ONCA. Només cal presentar el darrer rebut de la subscripció.

Més informació: www.revistamusical.cat/subscripcions

ALFRED RODRÍGUEZ PICÓ
METEORÒLEG

“TINC TRES ESPECTACLES DE MÚSICA CLÀSSICA I METEOROLOGIA”

La música i la meteorologia són les seves grans passions, de les quals ell vol gaudir alhora. Des de fa anys Alfred Rodríguez Picó és un melòman a qui li encanta descobrir peces de compositors poc coneguts. Així ha fet una col·lecció particular de “tresors” amb els quals vibra profundament.

TEXT *Sílvia Díez* • FOTOGRAFIA *BTV*

SÍLVIA DÍEZ: Des de quan ets un melòman?

ALFRED RODRÍGUEZ PICÓ: Vaig descobrir la música clàssica des de molt petit. Tenia 5 anys i anava a casa de la meua àvia que era cantant. La contractaven per cantar òperes, cançons melòdiques i també per tocar el piano. Així que quan anava a casa dels meus avis em posava els meus primers discos de música clàssica i m'entusiasmaven. Escoltava les obertures de Franz von Suppé, la suite del ballet *Faust* de Gounod... Tenien molta música i això em va influir. De fet, el meu germà és compositor. Quan tenia 16 anys, escoltant el *Concert núm. 3 de Brandenburg* de Bach en què hi ha un solo de clavicèmbal, em vaig enamorar d'aquest instrument. Tant és així que quan vaig fer 18 anys, vaig agafar un tren nocturn per anar a París i vaig comprar-m'hi 25 discos on el clavicèmbal era el protagonista. Devia ser l'any 1976. Vaig fer això i vaig tornar.

SD: Toques el clavicèmbal?

ARP: L'any 2001 vaig començar a aprendre a tocar-lo. Però no en sé prou. Toco algunes peces de Bach i mai en públic, només ho faig sol tancat a la meua habitació.

SD: Ni entre amics?

ARP: No. Amb els amics el que faig són trobades de música. Els poso peces que crec que els poden agradar per anar introduint-los en la música clàssica.

SD: I tu has descobert moltes peces que consideres tresors...

ARP: Sí. M'encanta descobrir peces de compositors poc coneguts i he creat una llista a Spotify –es troba a www.pico.cat– on he recollit música que va des del segle XI fins al segle XX. La meua última adquisició és una cantata de Wilfried Friedeman Bach, un dels fills de Bach. És preciosa. Hi ha pe-

tites joies com peces d'Anatoli Liàdov, un compositor contemporani de Txaikovski. També recomano els concerts per a *piano-forte* i orquestra de Johann Christian Bach. La música transporta a un món de sensacions que omple extraordinàriament i per això m'agrada compartir-ho.

SD: ¿Per això has creat els espectacles on uneixes música i meteorologia?

ARP: Sí, tinc tres espectacles de música clàssica i meteorologia per unir les meves passions. Un dels espectacles es diu *Meteorodansa*: hi ha dotze peces, de Txaikovski, Rameau, Bizet, Gluck entre altres compositors dels segles XVII, XVIII i XX, ballades per 350 ballarins que són estudiants de secundària. La coreografia és de Montse Colomer. Jo faig de científic boig que va a dotze llocs del món buscant dotze records meteorològics. L'altre espectacle es diu *Meteoromúsica* i l'hem fet dues vegades al Conservatori del Liceu i a l'Auditori de Granollers. Hi participa l'Orquestra de Cambra de Granollers. *Phenomena Clave* és el tercer espectacle, amb dotze peces musicals que representen dotze fenòmens meteorològics. La música per a clavicèmbal, que és interpretada per Isabel Fèlix, i la meteorologia s'alien per oferir-nos una veritable tempesta musical. Jo anuncio cada peça i portem efectes especials, tenim una màquina de pluja, hi fem actuar la gent... Aquest espectacle l'hem fet a Barcelona i a Pollença.

SD: La música i la meteorologia tenen gaire relació?

ARP: M'he fet una llista de peces en la qual la meteorologia té un paper important i he descobert meravelles. Jean-Philippe Rameau té moltes tempestes per a orquestra i en concret una peça per a clavicèmbal que imita els remolins de sorra, es diu *Le Tourbillon*. També hi ha la *Simfonia número 7* de Ralph Vaughan Williams que es diu “Antàrtica”. Txaikovski té una peça que es diu *The Tempest*, basada en l'obra homònima de Shakespeare i un poema simfònic que es diu *The Storm*, la tempesta. Hi ha moltes obres menors en les quals surten fenòmens meteorològics.

SD: Quan vols canviar el teu estat d'ànim, escoltes música?

ARP: El tercer moviment de la *Simfonia els Quatre Temperaments* de Carl Nielsen, em dóna una pau especial. I els últims moviments de la *Simfonia Fantàstica* de Berlioz em donen molta força. Hi ha unes obres increïbles de Bach, que va transcriure per a orgue uns concerts per a violí i orquestra de Vivaldi, que també són genials. La música clàssica t'alimenta espiritualment. ♪

La música és el veritable llenguatge universal

Pau Casals (1876-1973)

Cat úsica

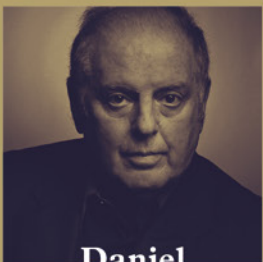
Intensament clàssics,
emocionalment actuals.

Agbar
Fundació

El Palau *batega*, viu-lo *en directe!*

Abona't a la nova temporada 2015-2016
Palau 100

**Daniel
Barenboim**

**Concertgebouw
Amsterdam**

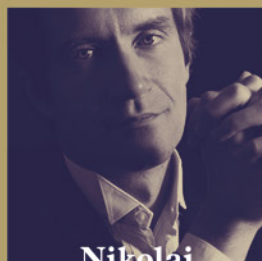
Marc Minkowski
Requiem de Mozart

**London Phil
& Kavakos**

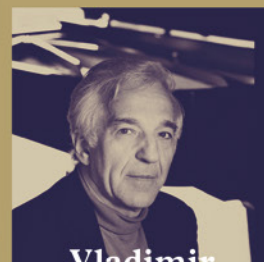
**Christian
Zacharias**

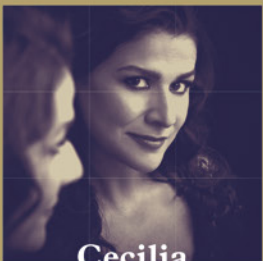
**Nikolai
Lugansky**

**Gustavo
Dudamel**

**Vladimir
Ashkenazy**

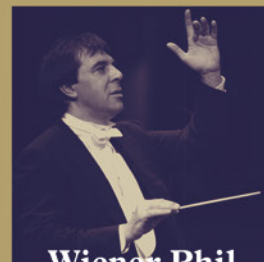
**Cecilia
Bartoli**

**Katia & Marielle
Labèque**

**Mitsuko
Uchida**

**Wiener Phil
& Gatti**

J-Ch. Spinosi
Missa Solemnis

Budapest Festival
Tercera de Mahler

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

Abonament Jove amb un 40% descompte

Compra d'entrades i abonaments a mida
a partir del 25 de maig

Taquilles del Palau de la Música

Tel: 902 442 882

abonaments@palaumusica.cat

www.palaumusica.cat

